

**UCHWAŁA NR 0007.XX.269.2020
RADY MIEJSKIEJ W ŻMIGRODZIE**

z dnia 22 października 2020 r.

w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród” dla części obrębu geodezyjnego Korzeńsko.

Na podstawie art. 7 ust. 1 i art. 18 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 73 ze zmianami) oraz art. 12 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 293 ze zmianami) w związku z Uchwałą Nr 0007.X.129.2019 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 26 września 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród, dla części obrębu geodezyjnego Korzeńsko, uchwała się co następuje:

§ 1. Uchwała się zmianę „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród” dla części obrębu geodezyjnego Korzeńsko.

§ 2. Załącznikami do niniejszej uchwały są następujące dokumenty:

1. Ujednolicony tekst „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” - Załącznik nr 1 do niniejszej uchwały;

2. Ujednolicony rysunek „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” - Załącznik nr 2 do niniejszej uchwały;

3. Ujednolicony rysunek „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego” - Załącznik nr 3 do niniejszej uchwały;

4. Rysunek Zmiany Studium w skali 1:5000, stanowiący załącznik nr 4.

5. Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag zgłoszonych do projektu zmiany „Studium...” - Załącznik nr 5 do niniejszej uchwały;

§ 3. Zmienia się wyróżnione ustalenia zawarte w tekście „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego”.

§ 4. Zmienia się wyróżnione ustalenia zawarte na rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego”.

§ 5. Zmienia się wyróżnione ustalenia zawarte na rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego”.

§ 6. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Żmigród.

§ 7. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Żmigrodzie

mgr inż. Jan Czyżowicz

Załącznik Nr 1

do uchwały nr 0007.XX.269.2020

Rady Miejskiej w Żmigrodzie

z dnia 22 października 2020 r.

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŻMIGRÓD WRAZ ZE ZMIANĄ
DLA CZĘŚCI OBREBU GEODEZYJNEGO KORZEŃSKO**

**Na podstawie Uchwały Rady Miejskiej w Żmigrodzie Nr 0007.X.129.2019
z dnia 26 września 2019 r.**

ŻMIGRÓD 2020 r.

powyższa zmiana znajduje się na stronach nr 184-195

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY ŻMIGRÓD**

UJEDNOLICONY TEKST STUDIUM

**Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 0007.XXXVI.253.2013
Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 29 lipca 2013 r.
w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
Żmigród” dla obszaru gminy w granicach administracyjnych**

Zespół autorski zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród” dla
obszaru gminy w granicach administracyjnych
Główny projektant: arch. Katarzyna Grochowska
Zespół projektowy: mgr Agata Iwanowicz-Piś, mgr inż. Barbara Zajdel

UCHWALENIE

ŻMIGRÓD, LIPIEC 2013 R

CZEŚĆ A.

WSTĘP

1. WPROWADZENIE.

Niniejsze opracowanie stanowi zmianę dotychczas obowiązującego „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Żmigród”, przyjętego Uchwałą Nr 203/XXII /01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r. i zmienionej Uchwałą Nr 233/XXV /01 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 29 listopada 2001 r. Niniejsza zmiana dotychczasowego Studium dokonana została zarówno w części dotyczącej uwarunkowań (głównie wynikających z aktualizacji danych statystycznych, ale także z potrzeby weryfikacji niektórych tez z zakresu diagnozy), jak i w części dotyczącej kierunków polityki przestrzennej.

Przystąpienie do niniejszej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród, zwanej w dalszej części opracowania **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród** lub – w skrócie - Studium, wynikało n.in. z:

- wejścia w życie nowej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 13 marca 2003 r.,
- przyjęcia przez Gminę polityki szerokiego otwarcia na lokalizację przedsięwzięć inwestorów zewnętrznych, zarówno w zakresie indywidualnego budownictwa mieszkaniowego, jak i różnych aktywności gospodarczych, z czym wiąże się potrzeba wyznaczenia odpowiednich rezerw terenowych pod zabudowę,
- potrzeby istotnych przekształceń, modernizacji i pewnej rozbudowy układu komunikacyjnego, który będzie w stanie sprawnie obsłużyć nowokształtowane tereny osadnicze i aktywności gospodarczych oraz będzie sprzyjał większemu bezpieczeństwu ruchu samochodowego.

Studium jest podstawowym dokumentem dla władz samorządowych gminy, na podstawie którego prowadzona ma być polityka i strategia działań, przede wszystkim w sferze zagospodarowania przestrzennego, ale także w sferze społeczno-gospodarczej i ekologicznej, które bezpośrednio lub pośrednio wpływają na kształtowanie struktury przestrzennej i układu funkcjonalno-przestrzennego. W przypadku istotnych zmian uwarunkowań lub dokonania znaczących odstępstw od ustaleń niniejszego Studium, należy przystąpić do kolejnych jego aktualizacji. Między innymi dlatego celowe jest dokonywanie oceny aktualności Studium co najmniej raz w ciągu kadencji Rady Miejskiej w Żmigrodzie.

Zgodnie z wymogami ustawowymi (art. 10 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) Studium składa się z części tekstowej i graficznej – rysunków Studium. **Tekst** niniejszego **Studium** podzielono na trzy części. Pierwsza (A) zawiera wstępne informacje - m.in. o zawartości dokumentu, jego roli (niniejszy rozdział) i prawnej podstawie sporządzenia oraz o podstawowych celach Studium. Część druga (B) przedstawia uwarunkowania rozwoju przestrzennego podzielone na 9 rozdziałów branżowych, pogrupowanych w trzech działach: uwarunkowania środowiskowe, uwarunkowania społeczno-gospodarcze i uwarunkowania wynikające z istniejącego zagospodarowania przestrzennego oraz struktury własności gruntów. Na końcu każdego rozdziału zamieszczono syntetyczny zapis uwarunkowań wynikających ze stanu i charakteru poszczególnych branż. Część trzecia (C) prezentuje kierunki rozwoju przestrzennego w dziewiętnastu kolejnych rozdziałach.

Załącznikiem do niniejszego tekstu Studium jest część graficzna, na którą składają się **dwa rysunki** w skali 1:10000, obejmujące cały obszar gminy Żmigród. Nadano im tytuły:

- **Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego.**
- **Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego.**

W rzeczywistości w niektórych sytuacjach podział treści na rysunkach jest nieco umowny, ze względu na potrzebę zapewnienia ich czytelności.

W analizach diagnostycznych prowadzących do określenia uwarunkowań przyjęto – jako bazowe – dane statystyczne GUS z 2003 r., w szczególności przy dokonywaniu porównań w szerszym kontekście przestrzennym (regionalnym lub krajowym) oraz identyfikacji niektórych procesów dynamicznych (np. ruch liczebności populacji i prognoza demograficzna). Dla określenia tzw. „stanu istniejącego” niektórych elementów środowiska, społeczności lokalnej, stanu prawnego, gospodarki i zagospodarowania terenów podano też dane nowsze (najczęściej z 2004 r.) pozyskane w gminie lub z internetu. Część danych i informacji zaczerpnięto ponadto z następujących opracowań:

- „Gmina Żmigród – opracowanie faunistyczne”. Całość koordynował dr hab. Józef Witkowski. Wrocław.

- „Inwentaryzacja stanowisk roślin chronionych na terenie gminy Żmigród”. Władysław Koła. Wrocław, 1991 r.

- „Strategia zrównoważonego rozwoju miasta i gminy Żmigród”. Żmigród, grudzień 2003 r.
– dokument przyjęty uchwałą Nr 181/XIX/04 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 30 czerwca 2004 r.

- „Plan gospodarki odpadami. Miasto i gmina Żmigród”. IME Consulting Wrocław, Janusz Marlinka. Żmigród 2004 r.

- „Ocena wpływu na środowisko eksploatacji złóż gazu ziemnego w obszarze i terenie górniczym „Borzęcin II”. Gmina Żmigród.” Mgr inż. Edward Sieradza. Wrocław, maj 2004 r.

- „Ocena wpływu na środowisko eksploatacji złóż gazu ziemnego w obszarze i terenie górniczym „Radziądz”. Gmina Żmigród.” Mgr inż. Edward Sieradza. Wrocław, maj 2004 r.

- „Plan urządzenia lasu na lata 2005-2014” zatwierdzony Decyzją Ministra Środowiska z dnia 10.11.2005 r.

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego – dokument przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego Nr XIX/482/2020 z dnia 16 czerwca 2020 roku, opublikowany w Dzienniku Urzędowym z dnia 30 czerwca 2020 roku, poz. 4036.

1.IV. WPROWADZENIE DO ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA OBSZARU GMINY W GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH.

Do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród” dla obszaru gminy w granicach administracyjnych Rada Miejska w Żmigrodzie przystąpiła uchwałą nr XXXV/260/10 z dnia 30 kwietnia 2010 r.

Zmiana „Studium...” ma na celu:

- 1) ustalenie przebiegu drogi ekspresowej S-5, zgodnie z aktualnymi materiałami, w tym wydaną decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia.
- 2) ustalenie podstawowych przeznaczeń dla terenów obejmujących warianty przebiegu projektowanej trasy drogi ekspresowej S-5 - S(1) i S(2), które nie są planowane do realizacji
- 3) ustalenie przebiegu drogi wojewódzkiej, stanowiącej łącznik pomiędzy węzłem z planowaną drogą ekspresową S-5 i drogą krajową nr 5;
- 4) aktualizację, w oparciu o złożone, od 2007 roku, wnioski w sprawie zmiany „Studium...” oraz wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
- 5) ustalenie zasad lokalizacji na obszarze gminy instalacji, wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW

Tereny, dla których zmieniane są ustalenia studium są oznaczone na ujednoliconym rysunku studium w następujący sposób:

- 1) Dla terenów dróg - symbolem, składającym się z cyfry rzymskiej IV, oznaczającej czwartą, w porządku chronologicznym zmianę studium, symbolem literowym, określającym klasę

drogi.

- 2) Dla pozostałych terenów - symbolem, składającym się z liczby arabskiej, określającej numer obrębu geodezyjnego, cyfry rzymskiej IV, oznaczającej czwartą, w porządku chronologicznym zmianę studium, symbolem literowym, określającym rodzaj funkcjonalnej jednostki terenowej oraz liczbą arabską, określającą kolejny numer funkcjonalnej jednostki terenowej w obecnej zmianie studium w granicach obrębu geodezyjnego.

Ustalenia zmiany studium przedstawiono na ujednoliconym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego” w skali 1:10000, stanowiącym załącznik nr 2.

I.V. WPROWADZENIE DO ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA DZIAŁKI NR 160/2 OBRĘB ŁAPCZYCE.

Do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród” dla działki nr 160/2 obręb Łapczyce Rada Miejska w Żmigrodzie przystąpiła uchwałą nr 0007.III.16.2014 z dnia 30 grudnia 2014 r.

Zmiana „Studium...” ma na celu ustalenie dla działki kierunku zagospodarowania przestrzennego na zabudowę zagrodową, zgodnie ze złożonym wnioskiem.

W związku z celem zmiany "Studium..." dla jego potrzeb został sporządzony "Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w Gminie Żmigród", stanowiący załącznik nr 5 do niniejszej uchwały.

Ustalenia zmiany studium przedstawiono w ujednoliconym tekście studium wytłuszczoną czcionką kolorem granatowym, na ujednoliconym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” w skali 1:10000, stanowiącym załącznik nr2, na ujednoliconym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego” w skali 1:10000, stanowiącym załącznik nr3 do niniejszej uchwały oraz w "Bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę w Gminie Żmigród", stanowiącym załącznik nr 5 do uchwały nr 0007.XXXVIII.324.2018 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 13 czerwca 2018 r.

I.VI. WPROWADZENIE DO ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA DZIAŁEK NR 403, 402/6, 422/223, 402/5, 402/7, 402/10, 402/9, 424, 405/3 ORAZ CZĘŚCI DZIAŁKI NR 491 OBRĘB ŻMIGRÓDEK.

Do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród” dla działek nr 403, 402/6, 422/223, 402/5, 402/7, 402/10, 402/9, 424, 405/3 oraz części działki nr 491 obręb Żmigródek Rada Miejska w Żmigrodzie przystąpiła uchwałą nr 0007.XV.108.2015 z dnia 30 grudnia 2015 r.

Zmiana „Studium...” ma na celu zmianę ustaleń zawartych w kierunkach zagospodarowania

przestrzennego gminy i dotyczy zmiany przeznaczenia terenu lasów i dolesień oraz upraw rolniczych na teren urządzeń zaopatrzenia w wodę i drogę.

Ustalenia zmiany studium przedstawiono w ujednocionym tekście studium wytłuszczoną czcionką kolorem niebieskim, na ujednocionym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” w skali 1:10000, stanowiącym załącznik nr 2, na ujednocionym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego” w skali 1:10000, stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszej uchwały oraz w "Bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę w Gminie Żmigród", stanowiącym załącznik nr 5 do uchwały nr 0007.XI.II.374.2018 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 19 października 2018 r..

1.VII. WPROWADZENIE DO ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA CZĘŚCI OBRĘBU GEODEZYJNEGO GARBCE

Do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród” dla części obrębu geodezyjnego Garbce Rada Miejska w Żmigrodzie przystąpiła uchwałą nr 0007.IX.65.2015 z dnia 30 czerwca 2015 r.

Zmiana „Studium...” ma na celu ustalenie dla terenu kierunku zagospodarowania przestrzennego na teren funkcji gospodarczej, z wyłączeniem aktywności związanych z produkcją rolniczą i obsługą rolnictwa.

Ustalenia zmiany studium przedstawiono w ujednocionym tekście studium wytłuszczoną czcionką kolorem ciemnozielonym, na ujednocionym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” w skali 1:10000, stanowiącym załącznik nr 2, na ujednocionym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego” w skali 1:10000, stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszej uchwały oraz w "Bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę w Gminie Żmigród", stanowiącym załącznik nr 5 do uchwały nr 0007.XLII.375.2018 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 19 października 2018 r.

1.VIII. WPROWADZENIE DO ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA TERENU PRZY BASENIE W ŻMIRODZIE

Do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród” dla terenu przy basenie w Żmigrodzie Rada Miejska w Żmigrodzie przystąpiła uchwałą nr 0007.XXV.205.2017 z dnia 21 marca 2017 r.

Zmiana „Studium...” ma na celu ustalenie dla terenu kierunku zagospodarowania przestrzennego na teren usług sportowo-rekreacyjnych.

Ustalenia zmiany studium przedstawiono w ujednoliconym tekście studium wytłuszczoną czcionką kolorem czerwonym, na ujednoliconym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” w skali 1:10000, stanowiącym załącznik nr 2, na ujednoliconym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego” w skali 1:10000, stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszej uchwały oraz w "Bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę w Gminie Żmigród", stanowiącym załącznik nr 5 do uchwały 0007.XLII.376.2018 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 19 października 2018 r.

I.IX. WPROWADZENIE DO ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA DZIAŁKI OZNACZONEJ NUMEREM 14 AM-46 OBRĘB ŻMIGRÓD

Do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród” dla działki oznaczonej numerem 14 AM-46 obręb Żmigród Rada Miejska w Żmigrodzie przystąpiła uchwałą nr 0007.XVIII.142.2016 z dnia 10 czerwca 2016 r.

Zmiana „Studium...” ma na celu ustalenie dla terenu kierunku zagospodarowania przestrzennego na teren zabudowy zagrodowej w gospodarstwie rolnym.

Ustalenia zmiany studium przedstawiono w ujednoliconym tekście studium wytłuszczoną czcionką kolorem fioletowym, na ujednoliconym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” w skali 1:10000, stanowiącym załącznik nr 2, na ujednoliconym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego” w skali 1:10000, stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszej uchwały oraz w "Bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę w Gminie Żmigród", stanowiącym załącznik nr 5 do uchwały 0007.VI.83.2019 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 10 kwietnia 2019 r.

I.X. WPROWADZENIE DO ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA CZĘŚCI OBRĘBU GEODEZYJNEGO SANIE.

Do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród” dla części obrębu geodezyjnego Sanie przystąpiła uchwałą nr 0007.IX.66.2015 z dnia 30 czerwca 2015 r.

Zmiana „Studium...” ma na celu ustalenie dla terenu kierunku zagospodarowania przestrzennego na teren funkcji gospodarczej, z wyłączeniem aktywności związanych z produkcją rolniczą i obsługą rolnictwa (oznaczony symbolem PP).

Ustalenia zmiany studium przedstawiono w ujednoliconym tekście studium wytłuszczoną

czcionką kolorem pomarańczowym, na ujednoliconym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” w skali 1:25000, stanowiącym załącznik nr 2, na ujednoliconym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego” w skali 1:25000, stanowiącym załącznik nr3 do niniejszej uchwały oraz w "Bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę w Gminie Żmigród", stanowiącym załącznik nr 5 do uchwały nr 0007.VII.93.2019 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 12 czerwca 2019 r..

I.XI. WPROWADZENIE DO ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA CZĘŚCI OBRĘBU GEODEZYJNEGO KORZEŃSKO.

Do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród” dla części obrębu geodezyjnego Korzeńsko przystąpiła uchwałą nr 0007.IX.69.2015 z dnia 30 czerwca 2015 r.

Zmiana „Studium...” ma na celu ustalenie dla terenu kierunku zagospodarowania przestrzennego na teren funkcji gospodarczej, z wyłączeniem aktywności związanych z produkcją rolniczą i obsługą rolnictwa (oznaczony symbolem PP).

Ustalenia zmiany studium przedstawiono w ujednoliconym tekście studium wyłuszczonej czcionką kolorem różowym, na ujednoliconym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” w skali 1:25000, stanowiącym załącznik n 2, na ujednoliconym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego” w skali 1:25000, stanowiącym załącznik nr3 do niniejszej uchwały oraz w "Bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę w Gminie Żmigród", stanowiącym załącznik nr 5 do uchwały nr 0007.VII.94.2019 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 12 czerwca 2019 r.

I.XII. WPROWADZENIE DO ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA CZĘŚCI OBRĘBU GEODEZYJNEGO BORZĘCIN.

Do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród” dla części obrębu geodezyjnego Borzęcin przystąpiła uchwałą nr 0007.IX.68.2015 z dnia 30 czerwca 2015 r.

Zmiana „Studium...” ma na celu ustalenie dla terenu kierunku zagospodarowania przestrzennego na teren funkcji gospodarczej, z wyłączeniem aktywności związanych z produkcją rolniczą i obsługą rolnictwa (oznaczony symbolem PP).

Ustalenia zmiany studium przedstawiono w ujednoliconym tekście studium wytłuszczoną czcionką kolorem niebieski, na ujednoliconym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” w skali 1:25000, stanowiącym załącznik nr 2, na ujednoliconym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego” w skali 1:25000, stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszej uchwały oraz w "Bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę w Gminie Żmigród", stanowiącym załącznik nr 5 do uchwały nr 0007.VII.95.2019 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 12 czerwca 2019 r.

1.XIII. WPROWADZENIE DO ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD DLA DZIAŁEK NR 1/3, 2/3, 3/1 AM 12 ORAZ 6/1, 6/6, 4/4 AM 5 OBRĘB ŻMIGRÓD”

Do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród dla działek nr 1/3, 2/3, 3/1 AM 12 oraz 6/1, 6/6, 4/4 AM 5 obręb Żmigród” przystąpiła uchwałą nr 0007.V.43.2019 z dnia 28 lutego 2019 r. (działka nr 4/4 jest wymieniona w uchwale o przystąpieniu jednakże nie jest ona przedmiotem niniejszej zmiany Studium).

Zmiana „Studium...” ma na celu ustalenie dla terenu kierunku zagospodarowania przestrzennego na teren funkcji gospodarczej, z wyłączeniem aktywności związanych z produkcją rolniczą i obsługą rolnictwa (oznaczony symbolem PP).

Ustalenia zmiany studium przedstawiono w ujednoliconym tekście studium wytłuszczoną czcionką kolorem zielonym, na ujednoliconym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” w skali 1:25000, stanowiącym załącznik nr 2, na ujednoliconym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego” w skali 1:25000, stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszej uchwały oraz w "Bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę w Gminie Żmigród", stanowiącym załącznik nr 5 do uchwały nr 0007.XI.140.2019 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 23 października 2019 r..

1.XIV. WPROWADZENIE DO ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA CZĘŚCI OBRĘBU GEODEZYJNEGO DĘBNO.

Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród dla części obrębu geodezyjnego Dębno, zwana dalej Zmianą studium dla części obrębu Dębno, sporządzona została na podstawie Uchwały Nr 0007.IX.67.2015 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 30 czerwca 2015 r. Zmianą studium dla części obrębu Dębno objęto trzy rozłączne obszary o łącznej powierzchni około 40 ha, położone w północno-zachodniej części

gminy Żmigród, w obrębie Dębno.

Do Zmiany studium dla części obrębu Dębno przystąpiono na wniosek Burmistrza Gminy Żmigród. Zmiana wynika z potrzeby umożliwienia realizacji inwestycji planowanych w zasięgu obszarów objętych omawianą zmianą.

Zmiana studium dla części obrębu Dębno w części tekstowej opracowania polegała na dokonaniu zmian w rozdziałach tekstu Studium: 5.1.2., 5.2.3., 5.3., 6.3., 8.2., 16.1., 16.2., 17, 18, 20.1., 22, 26 i 27, a także wprowadzeniu nowych rozdziałów: 1.XIV., 2.XIV., 6.2.XIV., 8.2.XIV., 31.XIV. oraz 33.XIV. Ponadto na potrzeby omawianej zmiany Studium sporządzono nowy bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Zapotrzebowanie na nową zabudowę na obszarach Zmiany studium dla części obrębu Dębno w oparciu o wyniki tego bilansu zawarto w rozdziale 8.2.XIV. Zaktualizowano także spis treści. Treści, które zostały zmodyfikowane w stosunku do pierwotnego Studium i jego późniejszych zmian oznaczono czcionką Arial, w kolorze jasnozielonym.

Zmianie uległa także część graficzna Studium. Obszary objęte Zmianą studium dla części obrębu Dębno zostały oznaczone na rysunkach Studium, poprzez wyróżnienie kolorem jasnozielonym granic obszarów objętych tą zmianą.

Projekt Zmiany studium dla części obrębu Dębno opracowany został przez zespół Biura Urbanistycznego Ecoland z Wrocławia, pod kierunkiem mgr inż. arch. Marka Wilanda. W składzie zespołu opracowującego Zmianę studium dla części obrębu Dębno znaleźli się:

- 1) mgr inż. Katarzyna Drobot
- 2) mgr inż. Joanna Hartman-Łesiuk
- 3) mgr inż. Edyta Jaworska
- 4) mgr inż. Alicja Wojda
- 5) mgr inż. Marzena Wolny
- 6) mgr inż. Kamil Zalewski.

1.XV. WPROWADZENIE DO ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD DLA CZĘŚCI KLISZKOWIC MAŁYCH”

Do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród dla części Kliszkowic Małych” przystąpiono uchwałą nr 0007.VII/96.2019 z dnia 12 czerwca 2019 r.

Zmiana „Studium...” ma na celu ustalenie dla terenu kierunku zagospodarowania przestrzennego na tereny urządzeń elektroenergetycznych- elektrownie fotowoltaiczne (oznaczony symbolem EF) oraz teren z przewagą zabudowy mieszkaniowej, głównie zagrodowej lub jednorodzinnej oraz obiektów usług i drobnej działalności gospodarczej niekolidujących z funkcją mieszkaniową (oznaczony symbolem MP).

Ustalenia zmiany studium przedstawiono w ujednocionym tekście studium wytłuszczoną czcionką kolorem żółtym, na ujednocionym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” w skali 1:25000, stanowiącym załącznik nr 2, na ujednocionym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego” w skali 1:25000, stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszej uchwały oraz w "Bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę w Gminie Żmigród", stanowiącym załącznik nr 5 do uchwały 0007.XVIII.249.2020 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 2 września 2020 r..

1.XVI. WPROWADZENIE DO ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA CZĘŚCI OBRĘBU SANIE.

Do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród” dla części obrębu geodezyjnego Sanie przystąpiła uchwałą nr 0007.IX.143.2019 z dnia 23 października 2019 r.

Zmiana „Studium...” ma na celu ustalenie dla terenu kierunku zagospodarowania przestrzennego - teren funkcji gospodarczej, z wyłączeniem aktywności związanych z produkcją rolniczą i obsługą rolnictwa (oznaczony symbolem PP).

Ustalenia zmiany studium przedstawiono w ujednocionym tekście studium czcionką koloru niebieskiego, na ujednocionym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego” w skali 1:10000, stanowiącym załącznik nr 2, na ujednocionym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Kierunki rozwoju przestrzennego” w skali 1:10000, stanowiącym załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

2. PODSTAWA PRAWNA.

Podstawę prawną niniejszego Studium stanowi art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 poz. 717, z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118 poz. 1233).

Formalnym aktem otwierającym prace nad tym Studium była Uchwała Nr 70/VIII/03 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 12 września 2003 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Żmigród przyjętego Uchwałą Nr 203/XXIII/01 Rady Gminy i Miasta Żmigród z dnia 18 czerwca 2001 r.

Niniejsze Studium stanowi Załączniki Nr 1 - 3 do Uchwały Nr XII/73/07 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 27 września 2007 roku w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród.

Projekt niniejszego Studium został opracowany przez Biuro Urbanistyczne "Ecoland" z Wrocławia pod kierunkiem mgr inż. arch. Marka Wilanda (nr uprawnień urbanistycznych 1016/89 z dnia 12.09.1989 r., członek Zachodniej Okręgowej Izby Urbanistów z siedzibą we Wrocławiu – nr Z-44). W zespole opracowującym zmianę Studium m.in. uczestniczyli:

dr Zdzisław Cichocki,
mgr inż. Katarzyna Cyran,
mgr inż. Rafał Jasiński,
mgr inż. Edyta Jaworska,
mgr inż. Grzegorz Łesiuk,
mgr inż. Bożena Olczyk,
mgr inż. Alicja Wojda,
mgr inż. Marzena Wolny.

2.IV. PODSTAWA PRAWNA ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA OBSZARU GMINY W GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH.

Uchwała Rady Miejskiej w Żmigrodzie nr XXXV/260/10 z dnia 30 kwietnia 2010 r.

2.V. PODSTAWA PRAWNA ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA DZIAŁKI NR 160/2 OBRĘB ŁAPCZYCE.

Uchwała Rady Miejskiej w Żmigrodzie nr 0007.III.16.2014 z dnia 30 grudnia 2014 r.

2.VI. PODSTAWA PRAWNA ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA DZIAŁEK NR 403, 402/6, 422/223, 402/5, 402/7, 402/10, 402/9, 424, 405/3 ORAZ CZĘŚCI DZIAŁKI NR 491 OBRĘB ŻMIGRÓDEK.

Uchwała Rady Miejskiej w Żmigrodzie nr 0007.XV.108.2015 z dnia 30 grudnia 2015 r.

2.VII. PODSTAWA PRAWNA ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA CZĘŚCI OBRĘBU GEODEZYJNEGO GARBCE

Uchwała Rady Miejskiej w Żmigrodzie nr 0007.IX.65.2015 z dnia 30 czerwca 2015 r.

2.VIII. PODSTAWA PRAWNA ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW

ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA TERENU PRZY
BASENIE W ŻMIGRODZIE

Uchwała Rady Miejskiej w Żmigrodzie nr 0007.XXV.205.2017 z dnia 21 marca 2017 r.

2.IX. PODSTAWA PRAWNA ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA DZIAŁKI
OZNACZONEJ NUMEREM 14 AM-46 OBRĘB ŻMIGRÓD

Uchwała Rady Miejskiej w Żmigrodzie nr 0007.XVIII.142.2016 z dnia 10 czerwca 2016 r.

2.X. PODSTAWA PRAWNA ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA CZEŚCI OBRĘBU
GEODEZYJNEGO SANIE.

Uchwała Rady Miejskiej w Żmigrodzie nr 0007.IX.66.2015 z dnia 30 czerwca 2015 r.

2.XI. PODSTAWA PRAWNA ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA CZEŚCI OBRĘBU
GEODEZYJNEGO KORZEŃSKO.

Uchwała Rady Miejskiej w Żmigrodzie nr 0007.IX.69.2015 z dnia 30 czerwca 2015 r.

2.XII. PODSTAWA PRAWNA ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA CZEŚCI OBRĘBU
GEODEZYJNEGO BORZĘCIN.

Uchwała Rady Miejskiej w Żmigrodzie nr 0007.IX.68.2015 z dnia 30 czerwca 2015 r.

2.XIII. PODSTAWA PRAWNA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD DLA DZIAŁEK NR
1/3, 2/3, 3/1 AM 12 ORAZ 6/1, 6/6, 4/4 AM 5 OBRĘB ŻMIGRÓD”

Uchwała Rady Miejskiej w Żmigrodzie nr 0007.V.43.2019 z dnia 28 lutego 2019 r.

2.XIV. PODSTAWA PRAWNA ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA CZEŚCI OBRĘBU
GEODEZYJNEGO DĘBNO.

Zmiana studium dla części obrębu Dębno sporządzona została w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945, z późn. zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r., Nr 118, poz. 1233). Prace nad Zmianą studium dla części obrębu Dębno zainicjowano Uchwałą Nr 0007.IX.67.2015 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 30 czerwca 2015 r.

2.XVI. PODSTAWA PRAWNA ZMIANY „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŻMIGRÓD” DLA CZĘŚCI OBRĘBU SANIE.

Zmiana studium dla części obrębu Sanie sporządzona została w oparciu o art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2020 r. poz. 293 ze zm.) oraz Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r., Nr 118, poz. 1233). Prace nad zmianą studium dla części obrębu Sanie zainicjowano Uchwałą Nr 0007.IX.143.2019 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 23 października 2019 r.

3. CELE STUDIUM.

1. Celem polityki przestrzennej, zapisanej w niniejszym Studium, jest w szczególności:

- 1) ochrona walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych gminy oraz ładu przestrzennego gminy;
- 2) stworzenie warunków do racjonalnego rozwoju osadnictwa;
- 3) wykorzystanie lokalnych walorów środowiska dla rozwoju turystyki, rekreacji oraz innych form zagospodarowania, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony tych walorów;
- 4) stworzenie warunków przestrzennych dla aktywizacji rozwoju gospodarczego, tj. wzmocnienia i poszerzenia bazy ekonomicznej i w konsekwencji ograniczenie bezrobocia, przede wszystkim poprzez dalszy rozwój drobnej i średniej przedsiębiorczości (MŚP) z uwzględnieniem istniejącej infrastruktury technicznej zaplecza rolniczego i porolniczego majątku trwałego oraz surowców, zachowując przy tym walory przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe gminy (kształtowanie zrównoważonego rozwoju);
- 5) poprawa warunków zamieszkiwania (habitatu); m.in. poprzez stworzenie warunków przestrzennych dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego oraz odpowiednie wyposażenie terenów osadniczych w zakresie infrastruktury technicznej;
- 6) poprawa powiązań komunikacyjnych - zewnętrznych i wewnętrznych.

2. Główne przesłanki dla podejmowania decyzji planistycznych w kierunku osiągnięcia ww. celów przedstawiono poniżej.

- 1) wskazanie rezerw terenów dla różnych inwestycji – w tym głównie mieszkaniowych i gospodarczych - zgodnie z zasadą:
  - a) w miarę możliwości na najślabszych glebach,

- b) z dogodną komunikacją,
  - c) w rejonach wymagających doinwestowania,
  - d) w rejonach największego zainteresowania inwestorów,
  - e) w rejonach stanowiących kontinuum terenów zainwestowanych;
- 2) kolejność realizacji inwestycji zgodnie z zasadą:
- a) w pierwszej kolejności - tereny, które mają zgodę na wyłączenie z produkcji rolnej lub jej nie wymagają oraz tereny łatwe do uzbrojenia,
  - b) w drugiej - tereny odleglejsze, wymagające większych nakładów na komunikację i uzbrojenie;
- 3) podział ogólny terenów na:
- a) obszary mieszkaniowe brutto z usługami i nieuciążliwą produkcją - jako uzupełnienie istniejącej zabudowy lub jako tereny rozwojowe osadnictwa, w tym obszary wyznaczone do przekształceń i rehabilitacji zabudowy,
  - b) obszary skoncentrowanej działalności gospodarczej,
  - c) obszary turystyczno-wypoczynkowe,
  - d) obszary sieci i obiektów komunikacji i infrastruktury technicznej,
  - e) obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wód powierzchniowych oraz obszary leśne i przeznaczone do zalesienia;
- 4) ochrona zasobów i walorów gminy:

przyrodniczych:

- a) gleb wyższych klas bonitacyjnych,
- b) istniejących lasów i zadrzewień,
- c) wód powierzchniowych,
- d) wód podziemnych,
- e) kompleksów przyrodniczych objętych ochroną,
- f) funkcji korytarza ekologicznego doliny Baryczy i Sąsiecznicy i ich walorów,

kulturowych:

- g) krajobrazu kulturowego,
  - h) obiektów kubaturowych zabytkowych,
  - i) zabytkowych obiektów i terenów archeologicznych,
  - j) zespołów objętych ochroną konserwatorską,
  - k) ładu przestrzennego;
- 5) wskazanie rozwiązań komunikacyjnych korzystnych dla interesów gminy;
- 6) określenie zasad uzbrojenia terenów.

4. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE.

Miejsko-wiejska gmina Żmigród położona jest w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego i w północnej części powiatu trzebnickiego. Graniczy z gminą Rawicz w województwie wielkopolskim, w województwie dolnośląskim z gminą Milicz w powiecie milickim, z gminą Prusice w powiecie trzebnickim, z gminą Wińsko w powiecie wołowskim oraz z gminą Wąsosz w powiecie górowskim. Gmina Żmigród należy do podregionu wrocławskiego (NTS 3).

- **Powierzchnia:** 290,8 km²; (1,5% powierzchni województwa, 5,7% powierzchni podregionu wrocławskiego i 28,6% powierzchni powiatu trzebnickiego), w tym 9,5 km² w granicach miasta (3,4% powierzchni gminy); 281,3 km² – powierzchnia wiejskiej części gminy.
- **Ludność według danych z 2003 r.:** 15.356 mieszkańców (0,5% populacji województwa, 3,4% populacji podregionu i 19,6% populacji powiatu), w tym miasta – 5726 mieszkańców (43,8% całkowitej populacji miasta i gminy); 8630 ludności wiejskiej (dane z Gminy).
- **Średnia gęstość zaludnienia według danych z 2003 r.:** 52,8 mieszkańców/km² (708 mieszkańców/km² w mieście i 30,7 osób/km² na terenach wiejskich).

Dane z 2015 roku dotyczące ludności i średniej gęstości zaludnienia zawarte są „Bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę w Gminie Żmigród”, opracowanym w grudniu 2016 r.

- **Sieć osadnicza:** 1 ośrodek miejski i 40 miejscowości wiejskich; 30 sołectw; 31 obrębów (w tym miejski).
- **Podstawowe elementy komunikacji:** przez gminę (i miasto) przebiega południkowo **droga krajowa nr 5** relacji Wrocław – Poznań, oraz dwie **drogi wojewódzkie: nr 339** – prowadząca w kierunku Wołowa oraz **nr 439** – prowadząca w kierunku Milicza. Gminę przecina też **magistralna linia kolejowa E-59 (nr 271)** relacji Wrocław – Poznań, dwutorowa, zelektryfikowana, ze stacją kolejową w Żmigrodzie i przystankami osobowymi w Garbach oraz w Korzeńsku.

CZEŚĆ B.

UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

DZIAŁ I.

UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE

5. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE.

5.1. Abiotyczne elementy środowiska.

5.1.1. Rzeźba terenu i struktura litologiczna podłoża.

Obszar miasta i gminy Żmigród w całości położony jest w zasięgu mezoregionu Kotliny Żmigrodzkiej (318.33) należącej do jednostki regionalnej wyższego rzędu – Obniżenie Milicko-Głogowskie (318.3 – według dziesiętnego podziału regionalnego J. Kondrackiego [2002 r.]). Kotlina Żmigrodzka stanowi jedno z końcowych zagłębień lodowca środkowo-polskiego stadiu warciańskiego. W jej obrębie wyróżnia się mniejsze regiony (według W. Walczaka):

- Kotlinę Środkowej Baryczy zajmującą północną i środkową część gminy,
- Równinę Prusicką zajmującą większą część południowej części gminy,
- Równinę Czeszowską obejmującą tylko niewielki fragment w południowo-wschodniej części gminy.

Obszar gminy położony jest na wysokości około 100 m n.p.m. i nieznacznie obniża się w kierunku północnym i zachodnim. Teren jest prawie płaski, a jedynym urozmaiceniem rzeźby są wydmy (najczęściej utrwalone) lub płytkie wcięcia dolinek cieków – dopływów Baryczy.

Wierzchnie warstwy podłoża gruntowego gminy, decydujące o warunkach siedliskowych i fizjograficznych, budują w większej części gminy rzeczne utwory piaszczyste i żwirowe oraz mułki:

- wieku holoceni, występujące w szerokim dnem doliny rzeki Baryczy (szerokości 2-4 km) i dolin jej dopływów,
- plejstoceńskie – północno-polskie.

Te ostatnie tworzą rozległą terasę (pokrywającą większą część gminy), w którą wcięte są doliny Baryczy i jej dopływów wypełnione rzecznyymi utworami holoceni. Na północy gminy wylania się glina zwałowa – północno-polska, a pośród niej, w rejonie Dębna, niewielka wychodnia utworów trzeciorzędowych – środkowioceńskich ilów. Iły te (jako surowiec ceramiczny) były przedmiotem eksploatacji. Na południe od glin zwałowych i wychodni utworów trzeciorzędowych rozciąga się – aż po dolinę rzeki Orli – płat utworów fluwioglacjalnych. Większy płat takich piaszczysto-żwirowych zasypań wodnolodowcowych występuje na powierzchni także na zalesionych terenach rozciągających się pomiędzy równoleżnikowo przebiegającym odcinkiem drogi wojewódzkiej nr 439 a północną granicą gminy.

Utwory czwartorzędowe, wykazują zróżnicowaną miąższość - od 0 do około 50 m, a w miejscach, gdzie wypełniają (wszystkie sekwencje osadów czwartorzędowych) głębokie rozcięcia erozyjne w podłożu trzeciorzędowym – do 120 m. Powierzchnię trzeciorzędową tworzy głównie miocen górny, a wzdłuż doliny Baryczy – miocen środkowy. W strukturze litologicznej

trzeciorzędu dominują ropy (np. w odsłonięciu w rejonie Dębna), ale występują też utwory drobnopiaszczyste. Występują też przewarstwienia, soczewki oraz pokłady burowęgłowe.

Starsze, przedkenozoiczne podłoże, zalega na głębokości 200-250 m. Budujące je utwory wypełniają monoklinę przedsudecką i są to kolejno (poczynając od najmłodszych, czyli górnych):

- osady triasu, głównie kajpru, a w zachodniej części gminy wapienia muszlowego, tworzone przez piaskowce z wkładkami wapieni i margli,
- osady permu reprezentowane przez piaskowce, zlepieńce i mułowce czerwonego spągowca oraz piaskowce lub osady wapienno-siarczanowe cechsztynu; z utworami permskimi związane są zasoby gazu ziemnego.

5.1.2. Surowce mineralne.

2.1. Na terenie gminy występują następujące udokumentowane złoża kopalin:

- Folwark – 14685 KN (powierzchnia 21,87 ha, kruszywo naturalne – piasek),
- Borzęcin – 4695 GZ (powierzchnia 2350 ha, gazy ziemne oraz gazy ziemne z pól gazowych)
- Bychowo – 17144 KN (powierzchnia 5,24 ha, kruszywo naturalne – piasek),
- Bychowo I – 17628 KN (powierzchnia 2,66 ha, kruszywo naturalne – piasek),
- Borek – 17575 KN (powierzchnia 14,61 ha, kruszywo naturalne – piasek),
- Laskowa – 4133 KN (powierzchnia 0,88 ha, kruszywo naturalne – piasek)
- Laskowa II – 6872 KN (powierzchnia 14,15 ha, kruszywo naturalne – piasek),
- Radziądz – 4694 GZ (powierzchnia 654 ha, gazy ziemne oraz gazy ziemne z pól gazowych)

2.2. Obszary i tereny górnicze

1. Na obszarze gminy Żmigród zostały ustanowione obszary górnicze.

Wykaz aktualnych obszarów górniczych jest zawarty w tabeli nr V.2.a.1.

TABELA V.2.A.1.

Lp.	Nazwa obszaru górniczego	Nr w rejestrze	Złoże	Data wyznaczenia obszaru górniczego	Uwagi
1.	Folwark	10-1/4/283	Folwark	07.09.2011 r.	
2.	Borzęcin II	2/1/13a	Borzęcin	31.12.2001 r.	Granica obszaru górniczego pokrywa się z granicą terenu górniczego
3.	Bychowo	10-1/5/371	Bychowo	02.07.2015 r.	Granica obszaru górniczego pokrywa się z granicą złoża i granicą terenu górniczego
4.	Bychowo I	10-1/5/404	Bychowo I	21.03.2016 r.	Granica obszaru górniczego pokrywa się z granicą złoża i granicą terenu górniczego
5.	Borek Pole A	10-1/5/374/a	Borek	16.07.2015 r.	
6.	Borek Pole B	10-1/5/374/b	Borek	16.07.2015 r.	
7.	Laskowa V	10-1/1/28b	Laskowa II	07.03.2008 r.	
8.	Radziądz	2/1/85	Radziądz	28.12.1984 r.	Granica obszaru górniczego pokrywa się z granicą terenu górniczego

2. Na obszarze gminy Żmigród zostały ustanowione tereny górnicze.
Wykaz aktualnych terenów górniczych jest zawarty w tabeli nr V.2.a.2.

TABELA V.2.A.2.

Lp.	Nazwa terenu górniczego	Nr w rejestrze	Złoże	Data wyznaczenia terenu górniczego	Uwagi
1.	Folwark	10-1/4/283	Folwark	07.09.2011 r.	
2.	Borzęcin II	2/1/13	Borzęcin	01.12.1994 r.	Granica terenu górniczego pokrywa się z granicą obszaru górniczego
3.	Bychowo	10-1/5/371	Bychowo	02.07.2015 r.	Granica terenu górniczego pokrywa się z granicą złoża i obszaru górniczego
4.	Bychowo I	10-1/5/404	Bychowo I	21.03.2016 r.	Granica terenu górniczego pokrywa się z granicą złoża i granicą obszaru górniczego
5.	Borek	10-1/5/374/b	Borek	16.07.2015 r.	
6.	Laskowa V	10-1/1/28b	Laskowa II	07.03.2008 r.	
7.	Radziądz	2/1/85	Radziądz	28.12.1984 r.	Granica terenu górniczego pokrywa się z granicą obszaru górniczego

3. Surowce mineralne oraz obszary i tereny górnicze w zasięgu Zmiany studium dla części obrębu Dębno.

W zasięgu Zmiany studium dla części obrębu Dębno dotychczas nie udokumentowano złóż kopalin, zasobów wód podziemnych ani kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla. Nie ustalono tu obszarów, ani terenów górniczych.

XV. Obszar zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród dla części Kliszkowic Małych” położony jest w całości w granicach GZWP nr303 i obowiązują dla niego właściwe przepisy odrębne.

5.1.3. Klimat i stan czystości powietrza.

Gmina położona jest w rejonie kraju należącym do najbardziej uprzywilejowanych termicznie. Średnia wieloletnia temperatura roku wynosi tu ponad 8,5 °C, stycznia -1,5 °C, lipca

ponad 17,5 °C, a kwietnia 7,5 °C i października 9,0 °C. Wyższa temperatura w październiku niż w kwietniu wskazuje pośrednio na większe wpływy klimatu oceanicznego (cieplejsza jesień). Średnia wieloletnia długość okresu wegetacyjnego wynosi ponad 200 dni.

Na tle województwa, klimat rejonu gminy wyróżnia się większym usłonecznieniem i równocześnie większą suchością (jest to najbardziej sucha strefa w województwie). Średnia wieloletnia liczba godzin słonecznych wynosi 1550-1600 (około 3700 MJ/m); w półroczu letnim – ponad 1100 h (2800-2900 MJ/w), w półroczu zimowym – około 450 h (825 MJ/m), a w czerwcu – około 220 h (575 MJ/m – najdłuższe dni). Średnia wieloletnia suma opadów atmosferycznych wynosi 520-560 mm, na półrocze letnie przypada około 64% rocznej sumy opadów; w lipcu (maksimum opadów w roku) suma opadów wynosi około 90 mm. Klimatyczny bilans wodny jest w skali całego roku ujemny, określony na -20 mm do -40 mm, przy czym w półroczu ciepłym deficyt ten wynosi od -110 mm do -120 mm, a w półroczu chłodnym jest dodatni i wynosi +60 mm do +80 mm. Równocześnie obszar gminy należy do rejonów o najwyższej (w skali województwa) frekwencji mgieł (40-50 dni) i rosy (100-120 dni). Wiąże się to z położeniem w rozległych obniżeniach dolinnych o bogatej sieci wód powierzchniowych i płytkim zaleganiu obfitych wód gruntowych. Szatę śnieżną cechuje natomiast stosunkowo niewielka miąższość (średnio 10-15 cm; maksymalnie do 40-50 cm), a jej trwałość określić można na poniżej 50-60 dni.

W rózny wiatrów dominują wiatry zachodnie, a następnie: południowo-zachodnie (nasilające się zwłaszcza w sezonie zimowym) oraz północno-zachodnie (częściej występujące w porze letniej). Mniejszą frekwencją odznaczają się wiatry z kierunków: wschodniego i południowo-wschodniego. Najrzadziej wieją wiatry z północnego wschodu, a następnie z północy i z południa. Średnia prędkość wiatru wynosi 2,5-3 m/s, przy czym silniejsze wiatry wieją z sektorów zachodnich. Udział ciszy jest niewielki – poniżej 10% obserwacji. Udział wiatrów o prędkościach energetycznych (4 do 15 m/s) przekracza 40%.

W ostatnich latach obserwuje się tendencję do ocieplenia klimatycznego. Należy jednak zaznaczyć, że w wieloletnim okresie obserwacyjnym notowano niekiedy bardzo duże roczne (tj. z roku na rok) zmienności wartości parametrów klimatycznych i istotne odchylenia od średnich. Na przykład średnia temperatura stycznia zmieniać się może od -12 °C do +4,0 °C. Mniejsze wahania dotyczyły temperatur miesięcy letnich i średnich rocznych. Duże różnice występują też w rocznych sumach opadów atmosferycznych – od poniżej 300 mm do prawie 700 mm. Mniejsze lub większe roczne zmienności dotyczą wszystkich parametrów klimatu, w tym frekwencji kierunków i prędkości wiatrów. Te roczne fluktuacje nie wykazują przy tym żadnej regularności.

Stan zanieczyszczeń powietrza badany jest tylko w mieście Żmigrodzie, w punkcie przy ul. Wiejskiej. Pomiar przeprowadzane są tu metodą pasywną i tylko w zakresie stężeń dwutlenku azotu (NO₂) i dwutlenku siarki (SO₂). Te wycinkowe badania pozwalają na stwierdzenie względnie

korzystnych warunków środowiskowych na obszarze gminy (w zakresie czystości powietrza). Na przykład w 2003 roku w omawianym punkcie pomiarów pasywnych średnioroczne stężenie SO_2 wynosiło $5,8 \mu\text{g}/\text{m}^3$, przy czym w sezonie grzewczym wynosiło $9,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a w sezonie pozagrzewczym $2,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Stężenie średnioroczne NO_2 osiągnęło $15,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (37% normy), przy czym w sezonie grzewczym $23,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a w sezonie pozagrzewczym $6,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Ta duża sezonowa zmienność stężeń zanieczyszczeń wskazuje na duże znaczenie systemów ogrzewania jako źródła emisji.

Obszar miejsko-wiejskiej gminy Żmigród położony jest w rejonie o najmniejszych imisjach zanieczyszczeń powietrza. Znikomy jest też udział w emisjach zanieczyszczeń powietrza (z całego powiatu trzebnickiego pochodzi 0,01% ogólnej emisji zanieczyszczeń gazowych i 0,0% zanieczyszczeń pyłowych całego województwa). Notuje się natomiast wysokie poziomy stężenia niektórych metali w opadach atmosferycznych, zwłaszcza w zachodniej części gminy, co niewątpliwie związane jest z wpływem LGOM. Między innymi notowane w wodach opadowych stężenia cynku są tu najwyższe w regionie dolnośląskim. Wysokie są też stężenia miedzi. Z kolei zagrożenie gminy kwaśnymi deszczami należy do najniższych w województwie.

5.1.4. Wody.

Obszar gminy należy do zlewni II rzędu rzeki Baryczy. Północna część gminy położona jest w zasięgu zlewni III rzędu rzeki Orli (prawobrzeżnego dopływu Baryczy; ujście poza granicami gminy). Inne zlewnie III rzędu pokrywają południową część gminy (na południe od doliny Baryczy) i są to zlewnie cieków (dopływów lewobrzeżnych Baryczy): Sądziecznica i Krępa.

Głównym elementem bogatej sieci hydrograficznej jest rzeka Barycz, przepływająca równoleżnikowo przez środek gminy (na północ od miasta Żmigród) oraz jej liczne dopływy, w tym rzeka Orla, przepływająca – również równoleżnikowo – przez północną część gminy. Gęstą sieć wód powierzchniowych wzbogacają ponadto kanały i rowy melioracyjne, a we wschodniej części gminy – zespoły dużych stawów hodowlanych. Największe z nich to: Staw Niezgoda, Stary Staw Łososiowy, Staw Jamnik.

Największe przepływy, przekraczające niekiedy stan alarmowy, w rzece Baryczy, Orli, Sądziecznicy i prawdopodobnie w innych mniejszych ciekach związane są z zimowymi odwilżami lub wiosennymi roztopami. Występują więc przeważnie w styczniu, lutym lub w marcu. W okresie powojennym najwyższy stan wody w Baryczy odnotowano jednak w sierpniu 1985 roku; wezbranie przekroczyło wówczas o 3,2 m średni stan wody w rzece. Odnotowano również wystąpienie innych znaczących wezbrań na terenie gminy, tj. w 1979 r. i 1997 r. Ich zasięg ich zaznaczono na obu rysunkach Studium.

Reżim hydrologiczny sieci rzecznej w gminie Żmigród zmienia się istotnie w wyniku przekształceń antropogenicznych i różnych sposobów korzystania z wód. Także względnie krótki i niepełny cykl obserwacyjny nie pozwala na miarodajne określenie zagrożeń powodziowych – ich częstotliwości i zasięgu. Główne ciekі omawianego obszaru są obwałowane, z wyjątkiem odcinka rzeki Baryczy powyżej jazu Niezgoda. Tereny położone na zawału są depresyjne podczas większych wezbrań. Do lat 90. ubiegłego wieku wykonano szereg prac w celu zabezpieczenia terenów przed powodzią: usunięcie drzew i krzewów ze strefy międzywala Baryczy, poszerzenie strefy międzywala, usunięcie namulów i obniżenie dna międzywala, podwyższenie wałów o 80 cm, remont śluz i przepustów oraz modernizacja prawobrzeżnego wału poniżej mostu w Kędziach. Planuje się pogłębienie koryta Sąsiecznicy w celu odwodnienia terenów sąsiadujących (odcinek od jazu Barczyno po ujście Kanału Ługa). Opracowana została koncepcja modernizacji wałów polderu Jamnik oraz utworzenia zbiornika wodnego w rejonie Osiek Mały – Żmigród. Szereg urządzeń hydrotechnicznych służących ochronie przeciwpowodziowej jest nadal – pomimo przeprowadzenia konserwacji – w złym stanie technicznym (w tym m.in. jaz Jamnik).

Niezależnie od sporadycznych wysokich wezbrań i zagrożeń powodziowych, wskaźniki odpływu w Baryczy są niższe niż w innych zlewniach województwa dolnośląskiego. Wiąże się to z deficytem opadów i wysokimi stratami wskutek parowania z płytko zalegających wód gruntowych i z dużych powierzchni stawów. Wymagane jest więc oszczędne gospodarowanie wodą i ochrona zasobów wodnych – ich ilości i jakości.

Wody w większych rzekach wykazują wysoki poziom zanieczyszczeń, zwłaszcza rzeka Orla, która niesie wody pozaklasowe. Duży udział w zanieczyszczeniu wód tej rzeki mają biogeny spływające z przestrzeni rolniczej.

Zgodnie z Rozporządzeniem nr 4/2012 Dyrektora RZGW we Wrocławiu z dnia 5 lipca 2012 r. w sprawie określenia wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z dnia 17 lipca 2012 r., poz. 2543) wody rzeki Orli zostały określone jako wody wrażliwe na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych, zaś obszar całej zlewni Orli, jako obszar szczególnie narażony. Na terenie zlewni Orli obowiązuje Program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych wprowadzony Rozporządzeniem nr 5/2012 Dyrektora RZGW we Wrocławiu z dnia 13 września 2012 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z dnia 17 września 2012 r. poz. 3157)

Korzystniejszymi parametrami jakości odznaczają się wody rzeki Barycz. Jednakże są to wody zaliczane dopiero do III klasy czystości (według poprzednio obowiązującej klasyfikacji jakości wód) i to tylko na odcinku poniżej Żmigrodu oraz ujścia Sąsiecznicy. Powyżej tego punktu pomiarowego Barycz niesie wody pozaklasowe. Także wody Sąsiecznicy oceniono na pozaklasowe (NON – dane z 2002 r. – według „Raportu o stanie środowiska województwa dolnośląskiego” z

2002 r.). Brak jest dotychczas klasyfikacji czystości wód powierzchniowych gminy według nowych kryteriów. Większość źródeł zanieczyszczenia wód powierzchniowych miasta i gminy Żmigród znajduje się poza jej granicami.

Pierwsza warstwa wód podziemnych (wody gruntowe) zalega płytko: 0-2 m ppt, w szczególności w holocenijskich dnach dolinnych. Głębiej – poniżej 2,0 m ppt – woda gruntowa występuje w obrębie wyżej położonej pradolinnej terasy plejstocenijskiej oraz – w północnej części gminy – na terenach fluwioglacjalnych zasypan i moreny dennej. Często występuje jako woda wierzchniowa (zaskórna – do 1 m ppt). Płytke wody występujące w piaskach i żwirach holocenijskich odznaczają się wysoką wydajnością, podatne są jednak na zanieczyszczenia. Obfite są również zasoby wód podziemnych w piaszczysto-żwirowych utworach plejstocenijskich – zwłaszcza rzecznych (w mniejszym stopniu fluwioglacjalnych). Zasoby te – jako użytkowe – chronione są w ramach głównego zbiornika wód podziemnych – GZWP nr 303 „Pradolina Barycz – Głogów (E)”. W jej zasięgu znajduje się większa część obszaru gminy, z wyjątkiem jego północnej części (na północ od rzeki Orli). Ze względu na przeważnie znaczną przepuszczalność wierzchnich warstw gruntu, wody podziemne nie są dobrze izolowane przed infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni. Jakość użytkowych wód czwartorzędowych w gminie oceniono na III klasę, tj. wody o niskiej jakości (otwór w Bychowie – ze względu na mętność, twardość ogólną, NNW i Sr; nieco korzystniej przedstawiały się parametry w zakresie barwy, PE, PO₄, Mn, HCO₃ – II klasa – według danych z „Raportu o stanie środowiska województwa dolnośląskiego” z 2002 r.).

X. Obszar zmiany Studium w Saniach położony jest w całości w granicach GZWP nr303 i obowiązują dla niego właściwe przepisy odrębne.

XII. Obszar zmiany Studium w Borzęcinie położony jest w całości w granicach GZWP nr303 i obowiązują dla niego właściwe przepisy odrębne.

XIII. Obszar zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żmigród dla działek nr 1/3, 2/3, 3/1 AM 12 oraz 6/1, 6/6, 4/4 AM 5 obręb Żmigród” położony jest w całości w granicach GZWP nr303 i obowiązują dla niego właściwe przepisy odrębne.

5.2. Biotyczne elementy środowiska.

5.2.1. Gleby.

Na obszarze gminy szczególnie duży udział mają mady rzeczne, co uwarunkowane jest geomorfologią obszaru (rozległe powierzchnie holocenijskich den dolinnych). Ponadto, na wyżej wyniesionych terenach (wyższych terasach i równinach peryglacjalnych) wykształciły się na piaskach gliniastych lekkich lub piaskach gliniastych gleby pseudobielicowe lub brunatne,

a na utworach piaszczysto-żwirowych gleby bielicowe. Generalnie gleby gminy nie odznaczają się szczególnie wysoką urodzajnością; dominujący udział mają gleby IV i V klasy bonitacyjnej, przy niewielkim udziale gleb klasy III. Te ostatnie związane są przede wszystkim z rozciągającym się równikowo, na południe od miasta Żmigród, pasem czarnych ziem - gleb kompleksu pszennego dobrego (rejon Kaszyc Milickich, Powidzka, Kanclerzowic, Bychowa i Kędziach).

W kompleksowej waloryzacji przestrzeni rolniczej IUNG – Puławy miasto i gmina Żmigród określone zostały na nieco powyżej 60 pkt., tj. niżej niż przestrzeń rolnicza całego kraju (66,6 pkt.), a tym bardziej całego województwa.

Na obszarze gminy nie występuje erozyjne zagrożenie gleby, a zagrożone deflacją lekkie gleby piaskowe są przeważnie zalesione. Środowisko glebowe nie wykazuje większego zanieczyszczenia. Stosunkowo (na tle województwa) mały odsetek areалу gruntów użytkowanych rolniczo wykazuje odczyn kwaśny lub bardzo kwaśny (około 60% areалу).

5.2.2. Ekosystemy Flora i fauna.

Na rozległych holocenijskich terenach (w dnach dolin) tworzą nadrzeczne łągi wierzbowo-topolowo-dębowe (*Salici-Populetum*), łągi jesionowo-wiązowe (*Ficario-Ulmetum typicum*) oraz łąkowe lasy wiązowo-dębowe (*Ficarios-Ulmetum chrysosplenietosum*). Wyżej położone tereny pradolinnej terasy plejstocenijskiej (południowa część gminy) oraz na utworach fluwioglacjalnych (w północnej części gminy) roślinność potencjalną tworzą grądy środkowoeuropejskie (*Galio-Carpinetum*) odmiany śląsko-wielkopolskiej, serii żyznej (na południu) i ubogiej (na północy). Na północy występują ponadto kontynentalne grądy mieszane (*Quercu-pinetum*) oraz niższe środkowoeuropejskie dąbrowy acidofilne (*Calamagrostic-Quercetum*); lokalnie występuje też kwaśna buczyna (*Luzulo pilosa – Fagetum*).

Pierwotna szata roślinna została w większości antropogenicznie przekształcona w wyniku wielowiekowej gospodarki rolnej. Daleko idące zmiany wystąpiły także w zachowanych ekosystemach leśnych, zajmujących 29,4% powierzchni gminy. W wyniku „racjonalnej” gospodarki leśnej nastąpiło bowiem znaczne uproszczenie struktury gatunkowej roślin, w tym drzewostanów. Obecnie panującym gatunkiem w większej części żmigrodzkich lasów jest sosna. Występują też większe kompleksy leśne z dominacją olszy czarnej (las na północ od Żmigrodu) oraz enklawy lasów z dominacją dębów. Stosunkowo najmniej przekształcone są lasy łąkowe, których naturalne siedliska mają w gminie duże – uwarunkowane litologicznie i hydrologicznie – rozprzestrzenienie. W lasach tych gatunkami panującymi są olsza czarna, różne gatunki wierzb, jesion wyniosły i – jako domieszka – świerk pospolity. Ponadto z innych typów siedliskowych lasów występują: bór mieszany świeży (Bmśw), las mieszany świeży (Lmśw) i las wilgotny (Lw) oraz las świeży (Lśw). Lasy w gminie tworzą duże i zwarte kompleksy, głównie w jej północno-

wschodniej i wschodniej części. W dolinach cieków, poza lasami łągowymi, znaczne powierzchnie zajmują łąki nadrzeczne.

Nad Baryczą występują rzadkie gatunki roślin – wąkrota zwyczajna, bluszcz pospolity, wrzosiec bagienny oraz gałuszka kulecznica, której tutejsze stanowisko jest jedynym w kraju. Cenne przyrodniczo są ponadto starodrzewia. Na obszarze miasta i gminy zinventaryzowano 24 gatunki roślin chronionych występujących na 120 stanowiskach.

Ze świata zwierząt najcenniejsza przyrodniczo (a także najlepiej rozpoznana) jest awifauna. Jest też najlepiej rozpoznana. Na obszarze gminy udokumentowano 103 gatunki ptaków łągowych, które podlegają ochronie, z tego 34 to gatunki rzadkie. Znaczna ich część związana jest z dużymi kompleksami stawów (gatunki wodne i wodno-błotne). Do najcenniejszych objętych ochroną gatunków awifauny należą: czapla, cyranka, zielonka, rycyk, krwawodziób, rybitwa, brzegówka, kurka wodna, żuraw, kormoran, bąk, bocian czarny, orzeł bielik i inne.

Z 13 występujących tu gatunków płazów wymienić można kumaka nizinnego, rzekotkę, traszkę zwyczajną i grzebieniastą, żabę moczarową, wodną, jeziorkową i trawną oraz ropuchę zieloną i paskówkę.

Herpetofaunę reprezentuje jaszczurka zwykła i żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny oraz żmija zygzakowata. Pospolity na początku XX wieku oraz spotykany jeszcze w latach 70. ubiegłego stulecia żółw błotny obecnie nie jest już znajdowany. Zanik tego gatunku (jak i pewne ograniczenie występowania innych gatunków) spowodowały antropogeniczne zmiany hydrograficzne – przebudowa stawów, regulacja cieków powierzchniowych, zanieczyszczenie wód i melioracje. Pomimo tego skład gatunkowy gadów i płazów uznawany jest na omawianym obszarze za unikatowy. Entomofaunę (świat owadów) określa się tu natomiast jako umiarkowanie cenną, chociaż udokumentowano dość dużą liczbę gatunków chronionych. Zachowanie tych gatunków zależy będzie od utrzymania ich siedlisk. Na przykład chroniona *Cerambyx cerdo* występuje na siedlisku ze starymi dębami rosnącymi na stanowiskach ciepłych. Ochrona tych dębów zapewnia zatem ochronę wymienionego gatunku owada. Istotnym zagrożeniem dla bezkręgowców jest chemizacja środowiska (np. stosowana w lasach).

W strukturze ichtiofauny w gminie stwierdzono 23 gatunki ryb, m.in. węgorza, szczupaka, płoć, jelca, klenia, lina, kielbi, karasia, karpia, uklei, słonecznicę, leszcza, kozę złotą, różankę, piskorza, ciernika, okonia, jazgacza. W rzece Baryczy występuje 20 gatunków ryb, w Sąsiecznicy 9 gatunków, a w Orleju 6 gatunków. W Kanale Książęcym, dzięki zaniedbaniu jego konserwacji, stwierdzono aż 11 gatunków ryb.

Wśród ssaków zidentyfikowano kilka gatunków podlegających ochronie, m.in.: kreta, jeża wschodniego, ryjówkę aksamitną i malutką, rzęsorka, kunę domową, łasicę łaskę oraz rzadko

występującą wydrę. Ten ostatni gatunek związany jest z siedliskami zadrzewionych i zakrzewionych brzegów stawów i rzek. Także kilka innych gatunków ssaków występuje przy brzegach stawów i rzek oraz na groblach stawowych. Stanowiska nietoperzy są na obszarze gminy tylko częściowo udokumentowane. W lasach występują m.in.: dzik, sarna, jeleń, daniel, borsuk, kuna leśna, gronostaj, lis, piżmak. Do gatunków rzadkich zalicza się: zębielek karliczek, nornika północnego i badylarkę.

5.2.3. Ochrona przyrody.

Znaczna część gminy (60,4% powierzchni) – jej największe kompleksy leśne, rzeka Barycz oraz największe stawy – znajduje się w zasięgu **Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”**. Park ten został utworzony w 1996 roku; jest największym pod względem powierzchni parkiem krajobrazowym w Polsce; 20,3% jego powierzchni znajduje się w granicach gminy Żmigród (17699,4 ha). Celem tego Parku jest ochrona jednego z najcenniejszych przyrodniczo obszarów w środkowej części kraju, na pograniczu Śląska i Wielkopolski.

W zasięgu Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” na terenie gminy Żmigród utworzono trzy **rezerваты przyrody**:

- 1) Rezerwat przyrody „Stawy Milickie” – obejmujący kilka odrębnych zespołów stawów, z których dwa (kompleks „Radziądz” i kompleks „Jamnik”) położone są na obszarze gminy (około 356 ha); celem ochrony jest zachowanie bogatej awifauny związanej ze stawami i siedliskami bagiennymi (rezerwat ornitologiczny);
- 2) Rezerwat przyrody „Radziądz” o powierzchni 8,26 ha – obejmujący fragment lasu dębowego z bukiem reprezentującym zespół ubogiego lasu mieszanego (w dużym stopniu naturalny fragment grądu środkowoeuropejskiego);
- 3) Rezerwat przyrody „Olszyny Niezgodzkie” o powierzchni 74,28 ha; celem tego rezerwatu jest zachowanie olszyn bagiennych naturalnego pochodzenia.

Większą część Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” przewidziano do objęcia ochroną w ramach obszarów „Natura 2000”. Na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000, na obszarze gminy wskazano 8243,2 ha terenów do objęcia tą formą ochrony – obszar „Doliny Baryczy” (kod: PLB20001).

Ponadto Dolina Baryczy, ze względu na unikatowe walory przyrodnicze, objęta jest ochroną w ramach Konwencji Ramsarskiej oraz stanowi część sieci ECONET oraz CORINE-Biotopes. Spełnia też kryteria Konwencji Berneńskiej.

Na obszarze gminy zostały utworzone uchwałami Rady Miejskiej **użytki ekologiczne** obejmujące następujące tereny:

- 1) grunty leśne o łącznej powierzchni około 465 ha;
- 2) teren naturalnie ukształtowanych łąk położonych w obrębie Osiek o łącznej powierzchni około 66 ha;
- 3) fragment terenu Stawu Północnego w obrębie Radziądz o łącznej powierzchni około 58 ha.

Ponadto w gminie pięć obiektów objęto ochroną pomnikową; **pomniki przyrody** to głównie stare (300-400 lat) okazałe dęby szypułkowe o obwodzie od 2,5 do 4,6 m, oraz jeden cis pospolity.

Ochrona przyrody w zasięgu Zmiany studium dla części obrębu Dębno.

Dwa północne obszary objęte Zmianą studium dla części obrębu Dębno leżą w całości w Parku Krajobrazowym „Dolina Baryczy”, w zasięgu obowiązywania *Rozporządzenia Nr 3 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” dla terenu Parku leżącego w granicach województwa dolnośląskiego* (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 88 poz. 1012) i jego zmiany zawartej w *Rozporządzeniu Nr 19 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 listopada 2008 r.* (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 303 poz. 3494). Ponadto przez obszary te prowadzi korytarz ekologiczny Dolina Baryczy-południe (GKPdC-8). Jest to także obszar żerowiska gęsi w okresie migracji, o którym mowa w Planie Ochrony Rezerwatu Przyrody „Stawy Milickie”. Przy czym należy zaznaczyć, że ww. obszar żerowiska jest dość rozległy i obejmuje także istniejące tereny osadnicze wsi Dębno. Przez fragment trzeciego - południowego - z obszarów Zmiany studium dla części obrębu Dębno przebiega korytarz ekologiczny Dolina Środkowej Odry - Stawy Milickie (GKPdC-18A).

W bezpośrednim sąsiedztwie obszarów objętych Zmianą studium dla części obrębu Dębno rozciąga się obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Ostoja nad Baryczą” PLH020041. Natomiast w lesie rozciągającym się na północ (w bezpośrednim sąsiedztwie) od jednego z północnych obszarów objętych Zmianą studium dla części obrębu Dębno zidentyfikowano cenne siedliska przyrodnicze: grąd środkowoeuropejski *Galio sylvatici-Carpinetum* 9170, łągowe lasy dębowo-wiązowo-lesionowe *Ficario-Ulmetum minoris* 91F0 oraz zbiorowisko zastępcze z dominacją olszy.

5.3. Uwarunkowania wynikające z charakteru i stanu środowiska przyrodniczego.

1. Środowisko przyrodnicze miasta i gminy Żmigród (zwłaszcza środowisko gruntowo-wodne) odznacza się znaczną wrażliwością na degradację, a jednocześnie wysokimi walorami, co istotnie ogranicza intensywniejsze formy gospodarowania; większa część obszaru gminy objęta jest formami ochrony przyrody wysokiej rangi – rezerwaty, park

krajobrazowy oraz (obejmujący większą część Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”) obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Dolina Baryczy”.

2.IV. Na terenie zlewni Orli obowiązuje Program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych wprowadzony Rozporządzeniem nr 5/2012 Dyrektora RZGW we Wrocławiu z dnia 13 września 2012 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z dnia 17 września 2012 r. poz. 3157).

2. Przestrzeń rolnicza gminy odznacza się (na tle województwa) względnie niewielkimi walorami produkcyjnymi (niewiele ponad 60 pkt według waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej IUNG – Puławy). Warunki siedliskowe ograniczają intensywniejsze formy produkcji rolniczej. Korzystniejsze warunki dla produkcji występują w pasie rozciągającym się na południe od miasta Żmigród (rejon wsi Kaszyce Milickie, Powidzko, Kanclerzowice, Bychów i Kędzie), gdzie duży udział mają czarne ziemie - gleby klasy III.

IV.4. Z surowców o znaczeniu ponadlokalnym wymienić należy gaz ziemny. Eksploatowane są ze złoża „Radziądz” i „Borzęcin”, natomiast trzecie złoże „Radziądz-W” jest nieczynne. Dla obu eksploatowanych złóż gazu ziemnego wyznaczono obszary i tereny górnicze (granice obszarów i terenów pokrywają się) o powierzchni 15,22 km² obszar „Borzęcin II” i 11,93 km² – obszar „Radziądz”. Koncesje na wydobywanie gazu wydane zostały w 1993 roku na okres 25 lat. W północnej części gminy przewiduje się poszukiwanie i rozpoznanie złóż gazu i ropy naftowej – złoże „Bojanowo-Wąsosz”. Niewielki teren, w północnej części gminy znajduje się w granicach udokumentowanego złoża gazu ziemnego „Rawicz-dolomit główny”.

Z surowców pospolitych występują złoża piasku w złożach: „Laskowa II” (eksploatowane) i „Laskowa” (nieczynne), złoża kopaliny pospolitej „Borek”, „Bychowo”, „Bychowo I”, „Folwark” oraz złoża ilu trzeciorzędowego w rejonie Dębna (nieczynne złoże „Dębno”). Dla złoża „Bychowo I”, „Borek – Pole A”, „Borek – Pole B”, „Laskowa V”, „Folwark” wyznaczono teren i obszar górniczy.

5. Obszar miasta i gminy położony jest w strefie ujemnego klimatycznego bilansu wodnego, co wymaga oszczędnego gospodarowania wodą, pomimo bogatej sieci hydrograficznej oraz obfitych zasobów wód podziemnych. Dotyczy to w szczególności ograniczonych możliwości dalszej rozbudowy stawów hodowlanych. Stawy takie stanowią obecnie znaczący element sieci hydrograficznej oraz gospodarki (gospodarka stawowa), a także ważny walor środowiska przyrodniczego (jako ostoje ptaków, objęte w znacznej części ochroną rezerwatową oraz w ramach obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Dolina Baryczy”).

6. Większa część gminy położona jest w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych – GZWP nr 303 „Pradolina Barycz – Głogów (E)”. Z powodu słabej izolacji przepuszczalnymi utworami powierzchniowymi, czwartorzędowe użytkowe wody tego chronionego zbiornika wykazują znaczny stopień zanieczyszczenia (III klasa). Ze względu na wysoką wrażliwość środowiska gruntowo-wodnego na przenikanie i migrację zanieczyszczeń, poważnie zanieczyszczone (albo zagrożone zanieczyszczeniem, m.in. ze strony działalności rolniczej) są również pozostałe wody podziemne gminy, zwłaszcza płytko tu zalegające wody gruntowe.
7. Wysokim stopniem zanieczyszczenia odznaczają się również wody ważniejszych cieków powierzchniowych. Główne źródła zanieczyszczeń tych wód znajdują się poza gminą. Z terenu gminy zanieczyszczenia wód powierzchniowych (a także podziemnych) pochodzą z nieuporządkowanej gospodarki ściekowej na wsi oraz z produkcji rolniczej (w tym z gospodarki stawowej).
8. Największe wezbrania w ciekach wiążą się z zimowymi lub wiosennymi roztopami. Występują też wysokie wezbrania związane z letnimi opadami nawalnymi. Znaczna część odcinków głównych cieków jest obwałowana. Do początku lat 90. ubiegłego wieku system zabezpieczeń przeciwpowodziowych był zmodernizowany. Szereg jednak urządzeń hydrotechnicznych jest w złym stanie, a w czasie wielkich powodzi w 1997 i 1998 roku tereny na zawału zostały w znacznej części zalane.
- 8.V. Na obszarze gminy Żmigród występują obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($Q_{1\%}$), obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($Q_{10\%}$) i obszary, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat ($Q_{0,2\%}$).
- 8.XV. Na obszarach Zmiany studium dla części obrębu Dębno nie występuje zagrożenie powodziowe. Nie wyznaczono tu - na mocy przepisów ustawy *Prawo wodne* - obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, ani obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.
9. W odróżnieniu od wód, korzystnie przedstawia się jakość powietrza. Miasto i gmina Żmigród należą do obszarów o najmniej zanieczyszczonym powietrzu w województwie. Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest obecnie gospodarka cieplna; uwidacznia się to wyraźnym wzrostem stężeń zanieczyszczeń powietrza w półroczu chłodnym (aczkolwiek nigdy nie dochodzi do przekroczenia dopuszczonych norm).

10. Lasy pokrywają prawie 30% obszaru gminy i tworzą rozległe, zwarte kompleksy. Pod względem przyrodniczym najcenniejsze są zachowane dość duże zespoły lasów łągowych położone na najniższych terasach dolin rzecznych. Odznaczają się one wysokim stopniem naturalności. Pozostałe lasy są w większym stopniu antropogenicznie przekształcone, co wyraża się w strukturze gatunkowej (dominacja gatunków szpilkowych) i wiekowej. Stan zdrowotny lasów żmigrodzkich można ocenić jako dobry. W strukturze ekologicznej gminy ważną rolę odgrywają (oprócz lasów, zwłaszcza łągowych) rozległe łąki nadrzeczne (prawie 21% powierzchni użytkowanej rolniczo).
11. Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz czyste powietrze stwarzają szczególnie korzystne uwarunkowania w szczególności dla rozwoju funkcji mieszkaniowych, zabudowy letniskowej oraz dla ekstensywnych form turystyki i rekreacji. Ze względu na te walory oraz wysoką wrażliwość środowiska niepożądane jest natomiast intensywne rolnictwo, w tym hodowla zwierząt o charakterze przemysłowym, inne formy produkcji, zwłaszcza o wodochłonnym charakterze, a także masowa turystyka.

6. ŚRODOWISKO KULTUROWE

6.1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków i umieszczone w ewidencji zabytków, z wyłączeniem stanowisk archeologicznych.

Rejestr zabytków dla gminy miejsko-wiejskiej Żmigród obejmuje łącznie 15 pozycji. W mieście do rejestru zabytków wpisano 6 obiektów lub zespołów i są to: historyczny układ miasta, dwa kościoły, pałac Hatzfeldów, wieża kasztelańska, park pałacowy

Na terenach wiejskich gminy (9 pozycji) obiekty wpisane do rejestru zabytków znajdują się w Powidzku, Korzeńsku i Radziądzu (po 2 obiekty) oraz w Barkowie, Bychowie i Kanclerzowicach (po 1 obiekcie). Połowa z tych obiektów to kościoły parafialne (Barkowo, Bychowo, Korzeńsko, Powidzko, Radziądz). Pozostałe zabytki to spichlerze (Kanclerzowice), cmentarz ewangelicki (Korzeńsko), brama (Powidzko) oraz stodoła (Radziądz).

Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków ujęto w zeszycie pt.: „Zmiana „Studium IV - Wykaz obiektów o walorach zabytkowych”.

Znacznie więcej terenów i obiektów znajduje się w ewidencji zabytków, jako tereny i obiekty o walorach kulturowych – łącznie 947 terenów i obiektów, z tego tylko 251 (26%) w mieście. Na terenach wiejskich najwięcej takich obiektów znajduje się w Korzeńsku, Powidzku, Radziądzu, Barkowie i Gatce.

Zdecydowanie przeważają domy mieszkalne lub mieszkalno-gospodarcze z XIX i początku XX w. Z innych rodzajów obiektów kulturowych omawianego typu wymienić można m.in.: zespoły folwarczne (Barkowo, Barkówko, Borzęcin, Bukolewo, Góreczka, Korzeńsko, Osiek, Węglewo, Żmigródek); obiekty sakralne, cmentarze, krzyże pokutne, urządzenia techniczne oraz – zwłaszcza na terenie miasta – zespoły zabudowy przemysłowej. Ochroną zostały także objęte zabytkowe układy przestrzenne - Historyczny układ urbanistyczny miasta Żmigrodu wraz z przedmieściami oraz historyczne układy ruralistyczne wsi.

Wykaz terenów i obiektów znajdujących się w ewidencji zabytków ujęto w zeszycie pt.: „Zmiana „ Studium IV - Wykaz obiektów o walorach zabytkowych”.

Zasób gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków podlega sukcesywnemu rozpoznaniu i może być aktualizowany.

6.2. Stanowiska archeologiczne.

Na obszarze miasta i gminy zidentyfikowano łącznie 858 stanowisk archeologicznych. Najwięcej stanowisk archeologicznych reprezentują obiekty osadnictwa – osady, grodziska, osady otwarte, ślady osadnictwa i punkty osadnicze. Występują ponadto cmentarzyska (w tym ciałopalne) i obozowiska, a w obrębie Niezgoda zidentyfikowano mielierz datowany na XVII-XVIII w. (numer stanowiska 16/1 w AZP nr 71-28). Chronologia stanowisk archeologicznych obejmuje różne okresy, m.in.: pradziej, epokę kamienia, mezolit, neolit, epokę brązu, kulturę przeworską, halsztat, kulturę ceramiki sznurowej, kulturę pucharów lejkowatych, kulturę łużycką, wpływy rzymskie, wczesne średniowiecze i nowożytność.

Do rejestru zabytków wpisano 43 stanowiska archeologiczne, występujące w następujących miejscowościach: Barkowo (2 stanowiska), Borzęcin (1 stanowisko), Bychowo (5 stanowisk), Dębno (3 stanowiska), Karnice (2 stanowiska), Kaszyce Milickie (1 stanowisko), Kędzie (1 stanowisko), Kliszkowice (1 stanowisko), Korzeńsko (3 stanowiska), Łapczyce (6 stanowisk), Morzęcin (1 stanowisko), Niezgoda (1 stanowisko), Osiek (1 stanowisko), Przedkowice (1 stanowisko), Przywsie (1 stanowisko), Radziądz (1 stanowisko), Ruda Żmigrodzka (1 stanowisko), Żmigródek (5 stanowisk) oraz miasto Żmigród (2 stanowiska).

Rozmieszczenie stanowisk archeologicznych przedstawiono na obu rysunkach Studium, a ich wykaz ujęto w zeszycie pt.: „Wykaz obiektów o walorach zabytkowych” – tabela nr 3A (obiekty znajdujące się w rejestrze zabytków) i w tabeli nr 3B (pozostałe stanowiska archeologiczne).

6.2. XIV. Zabytki archeologiczne w zasięgu Zmiany studium dla części obrębu Dębno.

Na obszarach Zmiany studium dla części obrębu Dębno dotychczas nie zidentyfikowano zabytków archeologicznych. Jednak zabytki takie znajdują się w bliskim sąsiedztwie przedmiotowych obszarów. Dlatego nie można wykluczyć ich występowania także na obszarach projektu Zmiany studium dla części obrębu Dębno.

6.2. XVI. Zabytki archeologiczne w zasięgu Zmiany studium dla części obrębu Sanie.

Na obszarze zmiany studium dla części obrębu Sanie zlokalizowane są dwa stanowiska archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków o numerach 15/79/73-27 AZP (ślady osadnictwa kultury łużyckiej, punkt osadnictwa pradziejowego), 16/80/73-27 AZP (ślady osadnictwa kultury łużyckiej, punkt osadniczy kultury przeworskiej, punkt osadnictwa pradziejowego).

W odniesieniu do stanowisk archeologicznych wymagane jest przeprowadzenie wyprzedzających inwestycję ratowniczych badań archeologicznych zgodnie z przepisami odrębnymi.

6.3. Strefy ochrony konserwatorskiej.

Na obszarze miasta i gminy obowiązują: strefy „B” ochrony konserwatorskiej, strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego, strefa „E” ochrony ekspozycji oraz strefa „W” ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych. Ponadto występują obszary, które z uwagi na wartościowy kulturowo charakter istniejącego zagospodarowania, należałoby objąć ochroną konserwatorską w formie następujących stref ochrony konserwatorskiej: strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej, strefą „B” ochrony konserwatorskiej, strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego, strefą „E” – ochrony ekspozycji i strefą „OW” obserwacji archeologicznej. Ponadto wskazano punkty i osie widokowe.

Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej. Z przesłanek konserwatorskich wynika, że strefa winna obejmować obszar, na którym elementy dawnego układu przestrzennego tj. rozplanowanie, zabudowa zachowały się w stanie nienaruszonym lub został on jedynie nieznacznie zniekształcony. Jest to obszar uznany za szczególnie ważny jako materialne świadectwo historyczne i kulturowe. W strefie zakłada się pierwszeństwo wymagań konserwatorskich przy realizacji robót budowlanych i innych zmianach zagospodarowania. Działania konserwatorskie w strefie „A” zmierzają do zachowania, uczytelnienia historycznego układu przestrzennego i konserwacji jego elementów takich jak rozplanowanie ciągów komunikacyjnych, nawierzchnia, historyczna linia zabudowy, kompozycja wnętrza urbanistycznych, układy zieleni zabytkowej, cieków czy zbiorników wodnych. Dąży się do zachowania sposobu użytkowania gruntów.

Do objęcia strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej kwalifikują się następujące obszary:

- 1) w Barkowie:
  - a) kościół parafialny p.w. św. Marcina wraz z otaczającym cmentarzem,
  - b) kościół poewangelicki ob. pomocniczego p.w. św. Antoniego wraz z cmentarzem;
- 2) w Bukolewie zespół dworsko-folwarczny;
- 3) w Bychowie zespół kościelny: kościół filialny p.w. św. Jana Nepomucena wraz z terenem cmentarza przykościelnego;
- 4) w Korzeńsku:
  - a) w Powidzku zespół kościelny: kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela wraz z zespołem rządcówki z folwarkiem,
  - b) kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Św. wraz z cmentarzem przykościelnym,
  - c) cmentarz poewangelicki w północnej części wsi niedaleko kościoła ewangelickiego;
- 5) cmentarzem przykościelnym, bramą, murem przykościelnym plebanią, salką katechetyczną, zabudowaniami gospodarczymi, rzeźbą św. Jana Nepomucena;
- 6) w Radziądzu zespół kościelny: kościół parafialny p.w. św. Karola Boromeusza z plebanią i cmentarzem;
- 7) w Żmigrodzie:
  - a) historyczne założenia miasta,
  - b) zespół pałacowo-parkowy wraz z wieżą kasztelańską, oranżerią i aleją od północnego zachodu,
  - c) kościół parafialny p.w. św. Trójcy z bramą kościelną, budynkiem dawnej plebanii i budynkami gospodarczymi,
  - d) kościół pomocniczy p.w. św. Stanisława,
  - e) cmentarz katolicki parafialny we wschodniej części miasta około 100 m od Rynku wraz z kaplicą,
  - f) miejscem pocmentarnym po dawnym cmentarzu ewangelickim w południowej części miasta, przy drodze do Wińska,
  - g) miejsce pocmentarne (dawny cmentarz żydowski na dawnym przedmieściu południowym).

Strefa „B” ochrony konserwatorskiej. Z przesłanek konserwatorskich wynika, że strefa winna obejmować obszary, w których elementy dawnego układu przestrzennego tzn. rozplanowanie, kształt zewnętrzny zabudowy, a także jej powiązania z zielenią i krajobrazem zachowały się w stosunkowo dobrym stanie. Działalność w strefie „B” ochrony konserwatorskiej zmierza do zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede

wszystkim zabudowy, układu ciągów komunikacyjnych. Zmierza też do restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem do nich współczesnej funkcji.

Na obszarze miasta i gminy Żmigród ustalono w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego następujące strefy „B”:

- 1) w Łapczycach dla zespołu pałacowo-folwarcznego z parkiem oraz aleją lipową biegnącą wzdłuż drogi;
- 2) w Garbcach:
  - a) dla zespołu folwarcznego wraz z otaczającą zabudową,
  - b) dla cmentarza poewangelickiego na zachód od wsi;
- 3) w Żmigrodzie dla fragmentów miasta wskazanych na obu rysunkach Studium.

Do objęcia strefę „B” ochrony konserwatorskiej kwalifikują się ponadto następujące obszary:

- 1) w Barkowie:
  - a) cmentarz parafialny zlokalizowany na wschód od wsi przy szosie do Żmigrodu,
  - b) cmentarz poewangelicki zlokalizowany na północ od wsi przy drodze do miejscowości Kędzie,
  - c) zespół folwarczny;
- 2) w Barkówku zespół folwarczny;
- 3) w Borzęcinie:
  - a) zespół folwarczny,
  - b) kaplica pomocnicza p.w. św. Jadwigi;
- 4) w Bychowie zespół folwarczny;
- 5) w Dąbkach zespół folwarczny;
- 6) w Góreczkach zespół folwarczny;
- 7) w Grądziku zespół folwarczny;
- 8) w Kanclerzowicach:
  - a) zespół folwarczny wraz z zespołem czworaków po przeciwnej stronie drogi oraz stodołą,
  - b) zespół folwarczny;
- 9) w Karnicach zespół folwarczny;
- 10) w Kaszycach Milickich zespół dworsko-folwarczny;
- 11) w Korzeńsku:
  - a) kościół poewangelicki, obecnie katolicki pomocniczy,
  - b) cmentarz przy kościele ewangelickim;

- 12) w Morzęcinie zespół folwarczny;
- 13) w Niezgodzie zespół folwarczny;
- 14) w Osieku zespół folwarczny;
- 15) w Powidzku:
  - a) zespół folwarku wraz z dworkiem po przeciwnej stronie drogi,
  - b) ruiny kościoła poewangelickiego z cmentarzem,
  - c) cmentarz parafialny katolicki na południowy zachód od wsi;
- 16) w Radziądzu:
  - a) cmentarz poewangelicki na zachodnim skraju miejscowości,
  - b) zespół folwarczny (w Karolówce);
- 17) w Węglewie zespół folwarczny;
- 18) w Żmigródzku zespół folwarczny;
- 19) w Żmigrodzie:
  - a) folwark na północ od zespołu zamkowego,
  - b) dawny cmentarz ewangelicki, obecnie park.

Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego. Z przesłanek konserwatorskich wynika, że strefa winna obejmować tereny harmonijnego współistnienia krajobrazu przyrodniczego z historyczną zabudową lub obszary o wyglądzie ukształtowanym w wyniku działalności człowieka. Działania konserwatorskie w strefie „K” obejmują restaurację zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ochronę krajobrazu naturalnego przestrzennie związanego z historycznym założeniem, ochronę form i sposobu użytkowania terenów takich jak: układ dróg, miedz, zadrzewień, alei, szpalerów, grobli, stawów, przebiegu cieków wodnych, z zaleceniem utrzymania wykształconego sposobu parcelacji gruntów i formy użytkowania.

Strefę „K” ochrony krajobrazu kulturowego ustalono w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w Łapczycach dla terenu leżącego poza zasięgiem stref „A” i „B” ochrony konserwatorskiej.

Ponadto strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego winny być objęte obszary sąsiadujące z tymi, które kwalifikują się do objęcia strefami „A” i „B” ochrony konserwatorskiej oraz obszary istniejącego i planowanego zainwestowania w miejscowościach leżących w zasięgu Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”.

Strefa „E” ochrony ekspozycji. Z przesłanek konserwatorskich wynika, że strefa winna obejmować tereny, które stanowią zabezpieczenie odpowiedniej ekspozycji zabytków bądź zespołów obiektów zabytkowych.

Strefę „E” ochrony ekspozycji ustalono w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla stanowiska archeologicznego nr 15/14/73-26 AZP w Łapczycach. Ponadto do objęcia tą strefą kwalifikują się, wskazane na obu rysunkach Studium, obszary w mieście Żmigród.

Strefa „W” ścisłej ochrony archeologicznej. Z przesłanek konserwatorskich wynika, że strefa winna obejmować tereny o rozpoznanej zawartości archeologicznej podlegających ochronie konserwatorskiej, a charakteryzujące się własną formą krajobrazową.

Strefę „W” ścisłej ochrony archeologicznej ustalono w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla stanowiska archeologicznego nr 15/14/73-26 AZP w Łapczycach.

Strefa „OW” obserwacji archeologicznej. Z przesłanek konserwatorskich wynika, że strefa winna obejmować obszary o stwierdzonej lub domniemanej zawartości ważniejszych reliktyw archeologicznych. Dotyczy to miejscowości o metryce średniowiecznej i nowożytnej oraz o zachowanych relikwach pradziejowego i historycznego osadnictwa. Ponadto strefa „OW” obserwacji archeologicznej winna obejmować obszary sąsiadujące z tymi, które są już objęte strefą „B” ochrony konserwatorskiej lub kwalifikują się do objęcia strefami „A” i „B” ochrony konserwatorskiej.

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej obejmuje się działkę nr 160/2 obręb Łapczyce, objętą zmianą „Studium...” zgodnie z uchwałą nr 0007.III.16.2014 z dnia 30 grudnia 2014 r., oznaczoną na ujednoliconym rysunku „Studium...” symbolem 19.V.MP.01.

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej obejmuje się działki nr 403, 402/6, 422/223, 402/5, 402/7, 402/10, 402/9, 424, 405/3 obręb Żmigródek, objęte zmianą „Studium...” zgodnie z uchwałą nr 0007.XV.108.2015 z dnia 30 grudnia 2015 r., oznaczone na ujednoliconym rysunku „Studium...” symbolami 31.VI.W.01, 31.VI.W.01, 31.VI.W.02, 31.VI.W.03, 31.VI.W.04.

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej obejmuje obszar objęty zmianą „Studium...” zgodnie z uchwałą nr 0007.IX.65.2015 z dnia 30 czerwca 2015 r., oznaczony na ujednoliconym rysunku „Studium...” symbolami 08.VII.PP.01, 08.VII.PP.02.

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej obejmuje obszar objęty zmianą „Studium...” zgodnie z uchwałą nr 0007.IX.66.2015 z dnia 30 czerwca 2015 r., oznaczony na ujednoliconym rysunku „Studium...” symbolami 28.X.PP.01.

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej obejmuje obszar objęty zmianą „Studium...” zgodnie z uchwałą nr 0007.IX.69.2015 z dnia 30 czerwca 2015 r., oznaczony na ujednoliconym rysunku „Studium...” symbolami 16.XI.PP.01.

Strefą „CW” obserwacji archeologicznej obejmuje obszar objęty zmianą „Studium...” zgodnie z uchwałą nr 0007.IX.68.2015 z dnia 30 czerwca 2015 r., oznaczony na ujednoliconym rysunku „Studium...” symbolami 03.XII.PP.01.

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej oraz strefą „K” ochrony krajobrazu kulturowego obejmuje się obszar zmiany „Studium...” zgodnie z uchwałą nr 0007.V.43.2019 z dnia 28 lutego 2019 r., oznaczony na ujednoliconym rysunku „Studium...” symbolami 30.XIV.PP.01, 30.XIV.PP.02 oraz KDL.

Strefą „OW” obserwacji archeologicznej obejmuje się obszar zmiany „Studium...” zgodnie z uchwałą nr 0007.VII.96.2019 z dnia 12 czerwca 2019 r., oznaczony na ujednoliconym rysunku „Studium...” symbolami 19.XV.EF.01, 19.XV.EF.02 oraz 19.XV.MP.01.

Strefą „CW” obserwacji archeologicznej obejmuje się część obszaru objętego zmianą studium dla części obrębu Sanie, przedstawioną na ujednoliconym rysunku „Gmina Żmigród. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwarunkowania rozwoju przestrzennego”.

Podnasto zidentyfikowano wymagające ochrony **zabytkowe układy zieleni**, takie jak: parki, cmentarze oraz szpalery i aleje drzew.

Z przesłanek konserwatorskich wynika, że północne obszary oraz fragment obszaru południowego Zmiany studium dla części obrębu Dębno kwalifikują się do objęcia strefą „OW” obserwacji archeologicznej.

6.4. Uwarunkowania wynikające z ochrony środowiska kulturowego.

1. Na obszarze gminy udokumentowano liczne stanowiska archeologiczne (858 stanowisk), które w większości nie wykluczają możliwości różnych sposobów zagospodarowania terenów, ale stwarzają pewne utrudnienia we wprowadzaniu tego zagospodarowania, jeśli wiąże się z robotami ziemnymi (konieczność uzgodnienia realizacji przedsięwzięcia z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków i odpowiedniego zabezpieczenia stanowiska). Największe ograniczenia dla przekształceń obecnego sposobu zagospodarowania stwarzają stanowiska archeologiczne, które zostały wpisane do rejestru zabytków – 41 stanowisk.

2. Na obszarze gminy znajdują się 15 niearcheologicznych obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Stwarza to określone ograniczenia w działaniach dotyczących tych obiektów zabytkowych i ich otoczenia oraz wymaga uzyskiwania pozwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków (np. w przypadku modernizacji budynku).

3. Na obszarze gminy zidentyfikowano 616 niearcheologicznych obiektów ujętych w ewidencji zabytków, głównie budynki mieszkalne lub mieszkalno-gospodarcze z XIX w. i z początku XX wieku, ale także różne zespoły zabudowy i układy przestrzenne wsi. Ich zabytkowe walory powinny być uwzględniane w przypadku modernizacji, remontów lub zmiany funkcji tych obiektów lub układów i zespołów.

4. W celu prowadzenia skutecznej ochrony wartości kulturowych, w planach miejscowych należy wyznaczać strefy ochrony konserwatorskiej oraz objąć ochroną zabytkowe układy zieleni.

DZIAŁ II.

***UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-
GOSPODARCZE***

7. DEMOGRAFIA WEDŁUG DANYCH Z 2003 R.

7.1. Dynamika liczebności gminy.

Od połowy lat 90. ubiegłego wieku zaludnienie miasta i gminy Żmigród zmieniało się (według wybranych okresów) następująco (tabela nr 7.1):

Tabela nr 7.1. Zmiany w zaludnieniu miasta i gminy Żmigród w okresie 1985-2004 r.

Rok	Miasto	Wieś	Gmina razem
1985	5 446	9 500	14 946
1986	5 407	9 484	14 891
1987	5 399	9 469	14 868
1996	6 445	8 779	15 224
1999	6 480	8 713	15 193
2001	6 572	8 737	15 309
2002	6 575	8 410	14 985
2003	6 587	8 426	15 013
2004*	6 726	8 570	15 296

* Dane uzyskane w Gminie; pozostałe dane – według GUS.

W tym okresie zaznaczała się już wyraźna stagnacja w dynamice liczebności populacji miasta i gminy, przejawiająca się niewielkimi rocznymi fluktuacjami w przedziale 14,8 tys. do nieco ponad 15,5 tys. mieszkańców. W samym mieście, po niewielkim spadku w drugiej połowie lat 90., notowano sukcesywny wzrost zaludnienia. W okresie 1985-2003 liczba mieszkańców miasta wzrosła o 1141 osób, tj. o prawie 20,1%. W tym samym czasie zaludnienie wiejskiej części gminy zmniejszyło się o 930 osób, tj. o prawie 10%. O takich zmianach wielkości zaludnienia decydował sukcesywnie malejący przyrost naturalny oraz przeważnie ujemne (zwłaszcza na wsi) saldo migracyjne. Stopa przyrostu naturalnego w mieście w 1987 r. wynosiła 5,0‰, a na wsi aż 8,1‰, w 2001 r. – odpowiednio 1,1‰ i 3,3‰. W 2003 r. odnotowano w mieście względnie wysoką stopę przyrostu naturalnego – 2,6‰, podczas gdy na wsi – 2,1‰. Jest to jednak przypadek odosobniony, gdyż z reguły przyrost naturalny na wsi jest wyższy niż w mieście, i tak też było również w gminie Żmigród w większości lat. Za szczególny przypadek uznać też należy wzrost stopy przyrostu naturalnego – zarówno w mieście, jak i na wsi - w 2003 roku, co zaowocowało wzrostem zaludnienia w następnym – 2004 roku.

Zgodnie z długofalowymi prognozami demograficznymi GUS-u dla powiatów (powiatu trzebnickiego) w odniesieniu do miasta i gminy Żmigród (przyjmując prognozowane tendencje w zmianach zaludnienia dla całego powiatu) założyć można, że do 2015 roku liczba mieszkańców

miasta wzrosnąć do **6900** mieszkańców, a na wsi do **8700** mieszkańców. W następnych latach zaludnienie miasta i gminy może nadal powoli wzrastać. W tym samym czasie przewiduje się spadek zaludnienia w całym województwie, a także w całym kraju, zwłaszcza w dużych aglomeracjach miejskich.

Dane z 2015 roku dotyczące demografii, zawarte są w „Bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę w Gminie Żmigród”, sporządzonym w grudniu 2016 r.

7.2. Biologiczne cechy populacji.

Pomimo, że Żmigród należy do miast małych (poniżej 10,0 tys. mieszkańców), to w charakterze jego populacji uwidaczniają się wyraźne cechy „miejskie”. W strukturze płci zaznacza się wysoka przewaga kobiet; wskaźnik feminizacji wynosi tu ponad 106 kobiet/100 mężczyzn, podczas gdy na wsi wskaźnik ten wynosi 100,8 (104 średnio w powiecie, 108 – w województwie i aż 113 we Wrocławiu). Wskaźnik feminizacji od wielu lat nie ulega istotnym zmianom – zarówno na wsi, jak i w mieście, np. w 1987 roku wskaźnik feminizacji w mieście wyniósł 105, a na wsi tylko 99 (wystąpiła więc tu przewaga mężczyzn), w 2001 roku – odpowiednio 106,4 i 101,9. Przewaga kobiet – zwłaszcza notowana w miastach - jest zjawiskiem naturalnym (kobiety żyją dłużej). Niski wskaźnik feminizacji charakteryzujący populację wiejską (nie tylko gminy Żmigród) wynika z silniejszych skłonności kobiet do migracji ze wsi do miast, gdzie znaleźć mogą lepszą pracę oraz lepsze warunki życia. Stwarza to znaczne problemy społeczne na wsi (brak młodych kobiet).

Istotna różnica pomiędzy miastem a jego wiejskim zapleczem występuje także w strukturze wieku. W mieście w porównaniu z wsią, mniejszy udział ma grupa ludności w wieku przedprodukcyjnym, w tym dzieci w wieku 0-2 lat, oraz osób w wieku poprodukcyjnym. Większy jest natomiast udział ludności w wieku produkcyjnym (tabela nr 7.2.). Sukcesywnie postępuje proces starzenia się populacji – zarówno w mieście Żmigrodzie, jak i w wiejskiej części gminy, przy czym wyraża się on spadkiem udziału dzieci i młodzieży do lat 18, przy równoczesnym wzroście grupy ludności w wieku produkcyjnym. Udział grupy ludności w wieku poprodukcyjnym natomiast nie zmienia się (przynajmniej w ostatnich latach) istotnie. Odnotowane w roku 2004 pewne „odmłodzenie” populacji w porównaniu z rokiem poprzednim, jest tylko epizodem związanym z – również epizodycznym – wzrostem zaludnienia (i stopy przyrostu naturalnego).

Generalnie populacja miasta i gminy Żmigród jest młodsza niż odpowiednie populacje (miejskie lub wiejskie) całego województwa i kraju. Wyraża się to większym udziałem grupy ludności w wieku przedprodukcyjnym, przy równocześnie mniejszym udziale ludzi starych. Jednak także w przypadku populacji rozpatrywanej gminy miejsko-wiejskiej można już mówić o populacji regresywnej.

Tabela nr 7.2. Struktura wieku populacji.

Obszar	Rok	Grupa wiekowa							produkcyjna	Poprodukcyjna	
		0 – 2	3 – 6	7 – 12	13 – 15	16 – 18	razem przedprodukcyjna				
Gmina Żmigród wieś	2004*	2,8	4,3	8,8	4,7	4,9	25,5	60,3	14,2		
	2003	-	-	-	-	-	24,3	59,8	15,3		
	1999	3,6	5,8	-	-	-	27,6	57,5	14,9		
Miasto Żmigród	2004*	2,9	3,7	7,3	4,5	4,8	23,2	64,6	12,2		
	2003	-	-	-	-	-	22,7	64,6	12,7		
Województwo dolnośląskie	1999	3,1	4,7	-	-	-	25,4	62,3	12,3		
	2003	2,5	3,7	6,8	4,1	4,7	20,1	64,5	15,3		
ogółem	2002								21,0	63,7	15,3
									24,8	60,7	14,5
									19,5	65,0	15,5
Wrocław	2003								15,9	66,5	17,6
Polska	2002								22,7	62,2	15,1
									26,0	58,4	15,6
									20,6	64,6	14,8

* Dane uzyskane z Gminy.

7.3. Uwarunkowania wynikające z prognoz rozwoju populacji.

1. Uwzględniając prognozy GUS dotyczące powiatu trzebnickiego, przewiduje się dalszy powolny wzrost liczebności populacji miasta i gminy Żmigród; zakłada się na rok 2015:
  - zaludnienie miasta: **6900** mieszkańców,
  - zaludnienie obszarów wiejskich: **8700** mieszkańców,
  - łączne zaludnienie miasta i gminy: **15 600** mieszkańców.
2. Przewiduje się nadal postępujący proces starzenia się populacji; zakłada się następującą strukturę wieku do 2015 roku:

Obszar	Grupa funkcjonalna wieku		
	przedprodukcyjna	produkcyjna*	poprodukcyjna
miasto	20,0%	66,0%	19,0%
wieś	22,0%	63,0%	15,0%

* Na okres perspektywiczny przewiduje się produkcyjną grupę wieku jednakową dla mężczyzn i kobiet – od 18 do 64 lat.

3. W strukturze płci utrzyma się przewaga kobiet w mieście (wskaźnik feminizacji 106) i niewielka przewaga kobiet na wsi (102).

8. MIESZKALNICTWO WEDŁUG DANYCH Z 2003 R.

8.1. Dotychczasowy rozwój zasobów mieszkaniowych.

Zasoby mieszkaniowe w mieście Żmigrodzie obejmowały 2006 mieszkań: 7242 izb i 129,8 tys. m² powierzchni użytkowej; na terenach wiejskich gminy - 2372 mieszkania: 9569 izb i 194,1 tys. m² powierzchni użytkowej. Średnia wielkość mieszkania jest na terenach wiejskich (ze zrozumiałych względów) znacznie większa niż w mieście, nie odbiega też istotnie od przeciętnej wielkości mieszkania w województwie i w kraju. Na wsi przypada jednak większa liczba osób na mieszkanie niż w mieście. Pomimo tego standard powierzchniowy na wsi jest wyższy – w mieście Żmigrodzie wyraża się wskaźnikiem 19,7 m² powierzchni użytkowej na osobę, a na wsi żmigrodzkiej – 23 m². Standard ten także nie odbiega od przeciętnego w województwie i w kraju. Zbliżone są też wskaźniki zagęszczenia izb, przy czym wskaźnik tego zagęszczenia, tj. liczba osób na izbę, jest w przypadku Żmigrodu niemal identyczny na wsi i w mieście. Jest to wyjątek, gdyż z reguły na wsi zagęszczenie izb jest większe (przy równocześnie większej powierzchni użytkowej przypadającej na osobę), co wynika z większej liczebności wiejskiej rodziny.

Tempo przyrostu zasobów mieszkaniowych jest w mieście i gminie Żmigród niewielkie. W okresie 1999-2003 liczba mieszkań wzrosła o 93, tj. o 4,9%, liczby izb o 685, tj. o 10,2%, a powierzchni użytkowej o 17 424 m², tj. o 15,5%. Na terenach wiejskich gminy przyrosty zasobów mieszkaniowych wynosiły odpowiednio: 6 mieszkań (0,3%), 690 izb (7,8%) (*błąd w danych GUS*), 24 001 m² (14,1%). Poprawiły się standardy mieszkaniowe (zmniejszyło się zagęszczenie mieszkań), nie tylko z powodu przyrostu zasobów mieszkaniowych (budowano przy tym mieszkania większe), ale także w wyniku słabszego tempa wzrostu zaludnienia; w mieście w omawianym okresie (1999-2003) liczba mieszkańców wzrosła tylko o 1,6%, a na wsi odnotowano spadek zaludnienia o ponad 4%. W roku 2003 oddano do użytku 24 mieszkania; 131 izb, 3066 m² powierzchni użytkowej, z tego 7 mieszkań w mieście; 36 izb i 939 m² powierzchni użytkowej. Wszystkie te nowe mieszkania powstały w zabudowie indywidualnej.

Część zasobów mieszkaniowych stanowi własność gminy:

- 468 mieszkań w 118 budynkach w mieście (23,3% ogólnej liczby mieszkań),
- 55 mieszkań w 36 budynkach na wsi (2,3% ogólnej liczby mieszkań).

W porównaniu z rokiem 1999 liczba mieszkań komunalnych w mieście zmniejszyła się o 267, tj. o ponad 36%, na wsi natomiast wzrosła o 24, tj. o ponad 77%.

Tabela nr 8.1. Charakterystyka zasobów i standardów mieszkaniowych.

Wyszczególnienie	Miasto Żmigród		Gmina Żmigród		Dolny Śląsk	Polska
	1999 r.	2003 r.	1999 r.	2003 r.	2003 r.	2003 r.
liczba mieszkań	1 913	2 006	2 366	2 372		
liczba izb	6 739	7 424	8 879	9 569		
powierzchnia użytkowa w m ²	112 376	129,8 tys.	170 099	194,1 tys.		
średnia powierzchnia mieszkalna w m ²	58,7	64,7	71,9	81,8	65,6	68,6
liczba izb w mieszkaniu	3,52	3,70	3,75	4,03	3,61	3,69
liczba osób na mieszkanie	3,35	3,28	3,68	3,55	3,07	3,25
liczba osób na izbę	1,04	0,89	0,98	0,88	0,85	0,88
powierzchnia użytkowa mieszkalna na osobę (w m ²)	17,5	19,7	19,5	23,0	21,3	21,0

8.2. Uwarunkowania wynikające z prognozowanego rozwoju zasobów mieszkaniowych z wyłączeniem Zmiany studium dla części obrębu Dębno.

1. Założenia:

- Średnia wielkość gospodarstwa domowego (liczba osób/mieszkanie):
  - 2,8 w mieście,
  - 3,0 na wsi.
- 1 mieszkanie = 1 gospodarstwo domowe (*pełne zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, zarówno na wsi, jak i w mieście*).
- Standard powierzchniowy: 25 m² powierzchni użytkowej/osobę w mieście.
1000 m² terenu/1 mieszkanie (= dom jednorodzinny) na wsi.
- Wskaźnik intensywności zabudowy mieszkaniowej brutto w mieście wynosi 0,3.
- Stosunek powierzchni ogólnej do powierzchni użytkowej = 1,3 (w zabudowie miejskiej).

2. Prognoza zapotrzebowania na tereny pod zabudowę mieszkaniową:

2.1. Miasto:

- a) 6900 mieszkańców (według prognozy demograficznej w 2015 roku) x 25 m²/osobę = 172 500 m² powierzchni użytkowej,
- b) 172 500 m² docelowej powierzchni użytkowej – 129 800 m² (istniejące i zachowane docelowo zasoby mieszkaniowe) = 42 700 m² powierzchni użytkowej w nowobudowanych mieszkaniach,
- c) 42 700 m² x 1,3 = **55 510 m²** powierzchni ogólnej; 0,3 (wskaźnik intensywności „i”) ≈ 185 000 = **18,5 ha** nowych terenów.

2.2. Wieś:

- 8700 mieszkańców (według prognozy demograficznej w 2015 roku): 3,0 (liczebność gospodarstwa według założeń) = 2900 mieszkań – 2372 mieszkania (istniejące i zachowane docelowo zasoby mieszkaniowe) = **528** nowych mieszkań (= domów jednorodzinnych) x 1000 m² = 528 000 m² – **52,8 ha** terenu pod nową zabudowę mieszkaniową jednorodziną i zagrodową.
- Dane z 2015 roku dotyczące mieszkalnictwa, zawarte są w „Bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę w Gminie Żmigród”, sporządzonym w grudniu 2016 r.

8.2.XIV.XV. Zapotrzebowanie na nową zabudowę na obszarach Zmiany studium dla części obrębu Dębno, XV. oraz zmiany dla części Kliszkowic Małych, w oparciu o wyniki bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Na potrzeby Zmiany studium dla części obrębu Dębno sporządzono dokument pt.: „Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w gminie Żmigród”. Zakres merytoryczny tego opracowania opiera się na wymogach określonych w art. 10 ust. 5-7 *ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*.

Sporządzając ww. bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, w celu sformułowania maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę w podziale na poszczególne funkcje zabudowy, wykonano analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne oraz zbadano możliwości finansowe gminy. Jednocześnie przeprowadzono szereg czynności inwentaryzacyjnych, analitycznych i obliczeniowych, przyjmując jednocześnie pewne założenia wynikające z aktualnie panujących uwarunkowań społeczno-gospodarczych. Założenia te są wynikiem szczegółowych analiz przeprowadzonych dla obszaru gminy, dotyczących obecnego stanu i standardów zagospodarowania przestrzeni oraz obserwowanych w ostatnich latach w

gminie zmian w zakresie zagospodarowania przestrzennego i urbanistyki. Przyjęte założenia w znacznej mierze odzwierciedlają obecnie obserwowane trendy i tendencje zmian w zakresie przekształceń urbanistycznych w gminie. Spośród przyjętych założeń ogólnych należy wymienić następujące:

- 1) obecnie zainwestowane tereny pozostaną zainwestowane w dotychczasowy sposób,
- 2) zachowane zostaną dotychczasowe zasoby przy zmianie wskaźnika ich zagęszczenia,
- 3) za tereny niechłonne uznano między innymi tereny zabudowane lub w inny sposób zainwestowane użytki budowlane oraz przyległe do nich użytki rolne, których sposób zagospodarowania wskazywał, że są one wykorzystywane jako ogródki lub podwórka przydomowe; za niechłonne uznano także obszary, których lokalne uwarunkowania ekofizjograficzne, kształt lub wielkość uniemożliwiają lub znacznie utrudniają realizację zabudowy o danej funkcji,
- 4) określając zapotrzebowanie na nową zabudowę wzięto pod uwagę perspektywę do 2047 r. oraz niepewność procesów rozwojowych, wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%,
- 5) przyjęto perspektywną liczbę mieszkańców gminy Żmigród w 2047 r. - 15 543 osób (wzrost o 6,1% w 2047 r. w stosunku do roku 2017).
- 6) **XV. przyjęto że obszary funkcji EF- elektrownie fotowoltaiczne, w ramach zmiany Studium dla części Kliszkowic Małych należą do terenów infrastruktury technicznej i z tego względu nie podlegają ujęciu w niniejszym bilansie.**

Ponadto przyjęto poniższe założenia w odniesieniu do funkcji zabudowy przewidzianej na obszarach Zmiany studium dla części obrębu Dębno oraz Zmiany Studium dla części Kliszkowic Małych (w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej):

- 1) **zabudowa o funkcji mieszkaniowo-usługowej:**
  - a) przez zabudowę o funkcji mieszkaniowo-usługowej rozumie się: zabudowę mieszkaniową jednorodziną, zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, zabudowę zagrodową, zabudowę drobnej działalności gospodarczej (usługowej, przemysłowej, produkcyjnej), zabudowę służącą działalności handlowej, wytwórczej, kulturalnej, świadczeń zdrowotnych, zabudowę usług oświaty, zabudowę sakralną (z wyłączeniem tej na cmentarzach), a także budynki gospodarcze oraz te o funkcji garaży i parkingów;
  - b) w obrębie przyszłych terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej 10% zajęte będzie przez obszary zabudowane zabudową służącą drobnej działalności gospodarczej, w obrębie których intensywność zabudowy będzie zbliżona do średniej intensywności zabudowy mieszkaniowej;
  - c) na niezabudowanych obszarach osadniczych 90% nowej zabudowy mieszkaniowej będzie realizowane wyłącznie jako zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, 5%

będzie realizowane jako zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, a pozostałe 5% będzie realizowane w ramach zabudowy zagrodowej (tym samym utrzymany zostanie obecny udział poszczególnych „rodzajów” zabudowy mieszkaniowej w gminie);

- d) na 1 budynek w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej będzie przypadało 1600 m² powierzchni terenu osadniczego brutto; na zabudowę zagrodową będzie przypadało 3000 m² powierzchni terenu brutto; na 1 mieszkanie w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej będzie przypadało 200 m² powierzchni terenu osadniczego brutto; w terenie osadniczym brutto będą się zawierały: tereny mieszkaniowe netto, tereny zieleni, tereny podstawowych urządzeń wypoczynkowych i infrastrukturalnych, ewentualnie tereny komunikacyjne;
- e) na każde nowe indywidualne gospodarstwo rolne w zabudowie zagrodowej będzie przypadało 1 mieszkanie;
- f) wskaźnik powierzchni użytkowej mieszkania przypadającej na 1 mieszkańca będzie docelowo wynosił 45 m²;
- g) średnia powierzchnia nowo budowanych mieszkań w 30-letniej perspektywie wyniesie 120 m²;

2) **zabudowa o funkcji produkcyjno-usługowej:**

- a) przez zabudowę o funkcji produkcyjno-usługowej rozumie się: zabudowę o funkcji produkcyjnej (w tym w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych), przemysłowej, usługowej (w tym usług turystycznych), naprawczej, wytwórczej i przetwórczej, bazy, składy i magazyny, zabudowę obsługi gospodarki leśnej, zabudowę służącą eksploatacji kopalni, a także budynki o funkcji garaży i parkingów;
- b) zapotrzebowanie na zabudowę o charakterze produkcyjno-usługowym będzie wynikało z potrzeb utworzenia miejsc pracy dla wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy (538 osób wg danych GUS z 2017 r.) oraz dla przyszłych aktywnych ekonomicznie nowych mieszkańców gminy (493 w 2047 r.), zatem dla łącznie 1031 osób;
- c) na każdy nowy 1 ha terenu będzie przypadało 1300 m² powierzchni użytkowej budynków związanych z zabudową produkcyjno-usługową (na podstawie obecnego stopnia zagęszczenia zabudowy tej funkcji na obszarze gminy);
- d) wskaźnik powierzchni użytkowej zabudowy produkcyjno-usługowej przypadającej na 1 zatrudnionego będzie docelowo wynosił 50 m² (na podstawie szacunkowych danych dla zabudowy w Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Małej Przedsiębiorczości - Podstrefy Żmigród).

3) **zabudowa służąca gospodarce leśnej:**

- a) zapotrzebowanie na nową zabudowę służącą gospodarce leśnej będzie zależało od

potrzeb określanych w Planie Urządzenia Lasu.

Na podstawie wspomnianych wcześniej analiz, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, a także ww. założeń sformułowano maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę. To maksymalne zapotrzebowanie dla funkcji zabudowy przewidzianej na obszarach Zmiany studium dla części obrębu Dębno przekracza sumę powierzchni użytkowej możliwej do realizacji na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę. Istnieje zatem możliwość lokalizacji nowej zabudowy o wybranych funkcjach poza obszarami „chłonnymi”, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu (kolumna 7; dane zawarte w kolumnie 8 tabeli mają jedynie charakter poglądowy). Przy czym należy uwzględnić, że jest to ogólna powierzchnia użytkowa zabudowy różnych funkcji, jaka może zostać wyznaczona w studium. Dlatego określając możliwości lokalizacji nowej zabudowy na obszarach Zmiany studium dla części obrębu Dębno uwzględniono fakt, że w obowiązującym Studium już wyznaczono tereny dla zabudowy o danej funkcji, położone poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod zabudowę. Wyniki bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę dla funkcji zabudowy przewidzianej na obszarach Zmiany studium dla części obrębu Dębno **XV. oraz zmiany Studium dla części Kliszkowic Małych** przedstawiono w poniższej tabeli 8.2.XIV.1, przedstawiono w poniższej tabeli 8.2.XIV.1. **XV.**

Tabela 8.2.XIV.1. Wyniki bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę dla obszaru gminy Żmigród z uwzględnieniem wyłącznie funkcji zabudowy przewidzianych na obszarach Zmiany studium dla części obrębu Dębno.

1	2	maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę użytkową w m ²	Chłonność obszarów [powierzchnia użytkowa w m ²]			Możliwości uzupełnienia bilansu i lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami chłonnymi w jednostce osadniczej i mpzp (wynik z studium)		Ile wykorzystano w obowiązującym Studium poza obszarami chłonnymi w jednostce osadniczej i poza nią w mpzp		Ile wykorzystano w Zmianie studium dla części obrębu Dębno XV oraz zmianie studium dla części Kliszkowic w wariantach		Symbolicznym terenowych wyznaczonych w Zmianie studium dla części obrębu Dębno XV oraz zmianie studium dla części Kliszkowic	Ile pozostało do wykorzystania w przyszłości	
			o w pełni wykształconej zwartej strukturze przestrzennej w granicach jednostki osadniczej	przeznaczonych pod zabudowę w mpzp - poza obszarami w granicach jednostki osadniczej	Razem	powierzchnia użytkowa [m ²]	powierzchnia [ha]	powierzchnia użytkowa [m ²]	powierzchnia [ha]	powierzchnia użytkowa [m ²]	powierzchnia [ha]			
1	Mieszaniowo-usługowa	468359,32	43733,24 35237,24	16201,36	59934,60 51428,60	7	8	10	11	12	13	14	15	
2.	Produkcyjno-usługowa	134030,00	304,07	111393,88	111697,95	22332,05	120,28	86,92	2842,60	15,31	„PP”, „U”	3351,33	18,05	
								514,90	2685,00; 8496,00	3,58 0,85	„MU”, „MP”, „MP”	19564,72 11068,72	26,09 25,24	

W przypadku realizacji nowej zabudowy na obszarach Zmiany studium dla części obrębu Dębno, poza granicami obszaru o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej (poza granicami jednostki osadniczej), nie przewiduje się potrzeby realizacji zadań własnych gminy z zakresu realizacji sieci komunikacyjnej i infrastruktury społecznej. Obszary te bowiem są wyposażone już w podstawową infrastrukturę komunikacyjną, a analizy przeprowadzone na potrzeby bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę nie wykazały potrzeby realizacji w obrębie Dębno infrastruktury społecznej. W celu umożliwienia realizacji nowej zabudowy na obszarach Zmiany studium dla części obrębu Dębno będzie natomiast konieczne wyposażenie tych obszarów w niezbędną infrastrukturę techniczną, służącą realizacji zadań własnych gminy. Na potrzeby bilansu terenów przyjęto, że Gmina będzie finansowała ze swojego budżetu zadania inwestycyjne z zakresu infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej. Rozwój pozostałych sieci infrastruktury technicznej będzie realizowany staraniem i na koszt odpowiednich przedsiębiorstw. Inwestycje realizowane przez Gminę – podobnie jak dotychczas – będą finansowane z różnych źródeł, w tym między innymi: ze środków własnych, z dotacji i subwencji, z pożyczek oraz ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (co najmniej do 2020 r.).

Na podstawie analiz budżetu Gminy i dotychczasowych rzeczywistych wydatków na realizację inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, można przypuszczać, że potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych w związku z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach Zmiany studium dla części obrębu Dębno **XV. oraz dla części Kliszkowic Małych** w ilości wynikającej z bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, nie przekroczą możliwości finansowania wykonania infrastruktury technicznej, służących realizacji zadań własnych gminy. Zwłaszcza, że analiza *wieloletniej prognozy finansowej Gminy Żmigrod na rok 2019 i lata następne* (przyjętej Uchwałą Nr 0007.III.18.2018 Rady Miejskiej w Żmigrodzie z dnia 19 grudnia 2018 r.) wykazała, że w latach 2019-2035 prognozowana jest nadwyżka budżetowa na łączną kwotę 1 836 432 zł. Gmina będzie w przyszłości dysponowała zatem środkami, które będzie mogła przeznaczyć na inwestycje związane z realizacją zadań własnych z zakresu infrastruktury technicznej. Warto podkreślić, że te wydatki mogą zostać częściowo zrównoważone przez dodatkowe dochody do budżetu Gminy, w przypadku realizacji nowej zabudowy na omawianych obszarach (nowe wpływy z tytułu podatków).

W związku z powyższym nie ma potrzeby dokonania zmian w celu dostosowania zapotrzebowania na nową zabudowę do możliwości finansowania przez Gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej.

8.2.XVI. Zapotrzebowanie na nową zabudowę na obszarach Zmiany studium dla części obrębu Sanie w oparciu o wyniki bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Tabela 8.2.XVI.1. Wyniki bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę dla obszaru gminy Żmigród z uwzględnieniem wyłącznie funkcji zabudowy przewidzianych na obszarach Zmiany studium dla części obrębu Sanie

1	2	3	Chłonność obszarów użytkowa w m ²				7	8	9	Ile wykorzystano w Zmianie studium dla części obrębu Sanie		12	Ile pozostało do wykorzystania w przyszłości	
			4	5	6	Mezjiwości uzupełnienia bilansu i lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami chłonnymi w jednostce osadniczej i poza (ogółem w studium)				Ile wykorzystano w obowiązującym Studium poza obszarami chłonnymi w jednostce osadniczej i poza nią w mpzp	powierzchnia użytkowa [m ²]		powierzchnia [ha]	powierzchnia użytkowa [m ²]
	Funkcja zabudowy	Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę użytkowa w m ²	o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej	przeznaczony do zabudowy w mpzp - poza obszarami w granicach jednostki osadniczej	Razem	powierzchnia użytkowa [m ²]	powierzchnia użytkowa [ha]	powierzchnia [ha]	powierzchnia użytkowa [m ²]	powierzchnia [ha]	Symbole jednostek terenowych wyznaczonych w Zmianie studium dla części obrębu Sanie	powierzchnia użytkowa [m ²]	powierzchnia [ha]	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1.	Produkcyjno-usługowa	134030,00	304,07	111393,88	111697,95	22332,05	120,28	102,23	3351,33	18,05	„PP”	0	0	

9. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.

9.1. Usługi oświaty i wychowania.

Na obszarze miasta i gminy działa tylko jedno wyodrębnione przedszkole publiczne – w mieście – posiadające sześć oddziałów i 180 miejsc. Przedszkole to jest niedociążone; uczęszcza do niego 140 dzieci (2003 r. – według GUS). Na terenach wiejskich funkcjonują cztery oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych, do których uczęszczało 71 dzieci (2003 r. – GUS). Łączna liczba dzieci objęta wychowaniem przedszkolnym wynosi 211, co stanowi 46,8% liczby dzieci w wieku przedszkolnym. Jest to – jak na warunki polskie – dość wysoki wskaźnik uczestnictwa w wychowaniu przedszkolnym, niższy jednak niż w krajach Unii Europejskiej, gdzie do wychowania przedszkolnego przywiązuje się szczególnie dużą wagę.

Sieć szkół podstawowych obejmuje dwie placówki w mieście oraz cztery placówki na wsi. Szkoły podstawowe w mieście posiadają 28 pomieszczeń do nauki oraz 32 oddziały. Uczęszczało do nich 757 uczniów (2003 r. – według GUS); na 1 oddział przypada ponad 23 dzieci, co jest wskaźnikiem względnie korzystnym. Szkoły wiejskie dysponują 33 pomieszczeniami do nauki oraz 30 oddziałami. Uczęszczało do nich (2003 r.) 532 dzieci; na 1 oddział przypada poniżej 18 uczniów, co wskazuje pośrednio na zadowalające obciążenie wiejskich placówek szkolnych w gminie Żmigród. Szkoły podstawowe znajdują się we wsiach: Barkowo, Bytów, Korzeńsko, Powidzko i Radziądz, są więc w miarę równomiernie rozmieszczone na obszarze gminy (jej wiejskiej części). Wymagane jest uzupełnienie placówek oświatowych poprzez budowę podstawówki i gimnazjum.

W mieście działają dwa gimnazja dysponujące 24 pomieszczeniami do nauki i 29 oddziałami. W 2003 roku uczęszczało do nich 724 uczniów; 25 uczniów/oddział; ponad 30 uczniów/pomieszczenie do nauki. Znajduje się tu również Państwowy Zespół Szkół im. Jana Pawła II, obejmujące – obok jednego z gimnazjów – także:

- Technikum Zawodowe (około 120 uczniów),
- Liceum Ogólnokształcące i Liceum Profilowane (około 90 uczniów),
- Zasadnicze Szkoły Wielozawodowe (około 130 uczniów),
- Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (około 90 uczniów),
- Policealne Studium Ekonomiczne (około 50 uczniów).

W Żmigrodzie przy ul. Rybnickiej znajduje się ponadto Zespół Szkół Specjalnych, prowadzący naukę na poziomie podstawowym (około 30 uczniów) i gimnazjalnym (około 40 uczniów). Pod tym samym adresem działa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.

9.2. Usługi kultury, sportu i rekreacji.

Podstawowe znaczenie dla życia kulturalnego miasta i gminy Żmigród ma Zespół Placówek Kultury z siedzibą w Żmigrodzie. Obejmuje on Żmigrodzki Ośrodek Kultury (ŻOK), Miejską i Gminną Bibliotekę Publiczną oraz jej cztery wiejskie filie: w Barkowie, Korzeńsku, Radziądzu i Powidzku oraz świetlice wiejskie.

Księgozbiór Miejskiej Biblioteki Publicznej liczy łącznie 69,5 tys. woluminów, z tego 30,1 tys. woluminów znajduje się w mieście. ŻOK dysponuje salą, w której odbywać się mogą projekcje filmów (sala kina w gminie nie ma).

W Żmigrodzie działa Ośrodek Sportu i Rekreacji, którego obiekty znajdują się we wschodniej części miasta, przy ul. Sportowej. Na obiekty te składają się:

- nowoczesna hala sportowa,
- pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej z trybunami,
- bieżnia lekkoatletyczna,
- dwa wielofunkcyjne boiska asfaltowe,
- basen kąpielowy,
- pole namiotowe (50 miejsc),
- zadaszona estrada,
- pawilon szatni z zapleczem sanitarnym.

Organizacyjnie Ośrodek stanowi część Zespołu Placówek Kultury.

Wiejskimi boiskami sportowymi dysponuje większość miejscowości gminy, z wyjątkiem: Gatki, Kałuszki, Przedkowie, Przywsia, Sani i Węglewa.

9.3. Usługi zdrowia.

Placówki ochrony zdrowia w mieście obejmują szpital (40 łóżek) oraz przychodnię zdrowia. Na terenach wiejskich działają natomiast trzy publiczne ośrodki zdrowia: w Borkowie, Powidzku i Korzeńsku. Wszystkie trzy apteki znajdują się w mieście. W mieście zarejestrowano ponadto pięć prywatnych praktyk lekarskich różnej specjalności. W odczuciu lokalnej społeczności sieć placówek ochrony zdrowia jest niewystarczająca i dostępność do porad medycznych, zwłaszcza specjalistycznych – utrudniona.

9.4. Obiekty sakralne i cmentarze.

W mieście Żmigród działają 3 kościoły parafialne rzymsko-katolickie. Ponadto kościoły znajdują się we wsiach: Borek, Borzęcin, Bychowo, Korzeńsko, Osiek, Powidzko i Radziądz. W miejscowości Radziądz funkcjonuje cmentarz komunalny (o powierzchni 1,5 ha), Jego eksploatację przewiduje się do 2020 roku. Czynne cmentarze parafialne znajdują się w mieście

Żmigród oraz we wsiach: Barkowo, Bychowo, Garbce, Korzeńsko, Powidzko i Ruda Żmigrodzka. Istnieją ponadto dwa cmentarze nieczynne – w Barkowie (przy kościele) i w Korzeńsku.

Widzi się potrzebę budowy nowego cmentarza w mieście.

9.5. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju infrastruktury społecznej.

1. Sieć placówek oświaty i wychowania można uznać za wystarczającą; poszczególne obiekty wymagają jedynie doposażenia i modernizacji (np. szkoły podstawowe w Korzeńsku i Powidzku). Pożądanym byłby wzrost miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego w celu zwiększenia uczestnictwa dzieci w tym wychowaniu do 90% (obecnie około 47%). Nie będzie to stwarzało istotnego zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne.

2. Za wystarczającą można uznać sieć placówek kultury; rozwój tej branży powinien mieć głównie charakter jakościowy (m.in. poszerzenie zakresu działalności placówek, np. wyposażenie bibliotek o łącza internetowe). Przewiduje się – zgodnie ze „Strategią zrównoważonego rozwoju miasta i gminy Żmigród” – poszerzenie funkcji placówek szkolnych o funkcje „centrów rozwoju lokalnego”. Przewiduje się również utworzenie szkoły muzycznej I stopnia przy Zespole Placówek Kultury. Rozwój tej strefy (głównie jakościowo) nie będzie stwarzał zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne.

3. Wystarczające jest wyposażenie miasta i gminy w zakresie obiektów sportowo-rekreacyjnych (m.in. nowoczesna hala sportowa). Doposażenia wymagają istniejące boiska wiejskie, w które wyposażona jest większość miejscowości wiejskich.

4. Niezadawalająca jest sieć placówek medycznych. Przewiduje się utworzenie gminnej jednostki ratownictwa medycznego oraz zwiększenie zakresu usług zdrowia o niektóre porady specjalistyczne. Rozwijać się też mogą prywatne gabinety lekarskie. Zakładane zmiany w sferze usług medycznych mają charakter jakościowy i nie będą stwarzać większego zapotrzebowania na nowe tereny inwestycyjne.

5. Cmentarz komunalny znajduje się w Radziedzu (powierzchnia 1,5 ha). Cmentarze parafialne funkcjonują w mieście Żmigród oraz we wsiach: Barkowo, Bychowo, Garbce, Korzeńsko, Powidzko i Ruda Milicka. Nieczynne cmentarze znajdują się w Barkowie i Korzeńsku. Widzi się potrzebę stworzenia nowego cmentarza w mieście.

10. BAZA EKONOMICZNA GMINY WEDŁUG DANYCH Z 2003 R.

10.1. Dotychczasowa struktura gospodarki.

Wiodącą funkcją wiejskiej części gminy Żmigród pozostaje rolnictwo, pomimo niezbyt korzystnych uwarunkowań naturalnych dla rozwoju tego działu aktywności gospodarczej. Małe miasto Żmigród, będąc lokalnym centrum usługowym, rozwinęło się jednak przede wszystkim jako ośrodek przemysłowy, wykorzystując dogodne położenie komunikacyjne przy ważnej linii kolejowej Wrocław – Poznań.

O istotnym znaczeniu rolnictwa na wsi żmigrodzkiej świadczy m.in. relatywnie duży (choć nie dominujący) udział podmiotów reprezentujących ten dział gospodarki narodowej – prawie 22% ogólnej liczby podmiotów (w mieście – 2,7%; średnio w województwie – 2,5%). Dodać tu należy, że do tych podmiotów nie zaliczono indywidualnych gospodarstw rolnych, których liczbę szacować można na około 1280. Udział zatrudnionych w podmiotach prowadzących działalność rolniczą i o zatrudnieniu powyżej 9 osób wynosi na obszarze wiejskim aż 24,5% (2,6% w mieście Żmigrodzie; 1,7% w województwie). Większe zatrudnienie notuje się w przemyśle i budownictwie (razem), bo ponad 50%. Jeśli jednak uwzględnić indywidualne gospodarstwa rolne, to dział rolniczy w strukturze zatrudnienia zdecydowanie przeważa.

Na terenie gminy Żmigród zlokalizowana jest Kamiennogórska Specjalna Strefa Ekonomiczna Małej Przedsiębiorczości (KSSEMP) – Podstrefa Żmigród, która została powołana na podstawie ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz.U. 1994 Nr 123 poz. 600 z późniejszymi zmianami). Na terenie gminy Żmigród obejmuje ona teren obwodnicy Żmigrodu – obszar południowy. Teren składa się z dwóch kompleksów. Kompleks nr 1 położony jest po stronie wschodniej drogi krajowej nr 5, będącej jednocześnie obwodnicą Żmigrodu o powierzchni 9,018 ha i kompleks nr 2 położony jest po stronie zachodniej obwodnicy, dostępny komunikacyjnie z drogi wojewódzkiej o powierzchni 5,5303 ha.

Tak jak wszędzie w strukturze branżowej działalności gospodarczej największy udział mają podmioty z działu handel i naprawy – zarówno w mieście (33%), jak i na wsi (prawie 36%). W mieście duży jest udział przemysłu (16,6% ogólnej liczby podmiotów) i budownictwa (14,5%). Na wsi udział podmiotów przemysłowych i budowlanych razem ustępuje udziałowi podmiotów prowadzących działalność rolniczą (nawet nie licząc indywidualnych gospodarstw rolnych). W porównaniu z przeciętnymi wskaźnikami wojewódzkimi niewielki – zwłaszcza na wsi – jest udział podmiotów prowadzących działalność z zakresu pośrednictwa finansowego oraz obsługi nieruchomości i firm (tabela nr 10.1).

Przedsiębiorstwa miasta i gminy Żmigród cechuje silne rozdrobnienie; 96,6% ogólnej liczby podmiotów (1115 w 2003 r. – według GUS) zatrudnia poniżej 10 osób. Choć udział tych małych

podmiotów nie odbiega od przeciętnego w województwie, a jest nawet niższy niż np. we Wrocławiu (96,6%), to jednak wskaźnik średniej wielkości zatrudnienia w pozostałych przedsiębiorstwach, wynoszący 37 zatrudnionych/1 przedsiębiorstwo, jest znacząco niższy (49,3 zatrudnionych/1 przedsiębiorstwo w województwie i 56 we Wrocławiu). Mniejszy jest też udział przedsiębiorstw dużych, o zatrudnieniu 50 i więcej osób. W mieście i gminie Żmigród wynosi on tylko 0,5% (0,8% średnio w województwie i tyle samo we Wrocławiu). Równocześnie wyższy jest udział osób fizycznych w strukturze własnościowej podmiotów gospodarki narodowej, wynoszący 84,3% w mieście Żmigrodzie oraz 92,5% na wsi żmigrodzkiej (76,4% średnio w województwie i 73,1% we Wrocławiu). Spółka prawa handlowego jest 29 (4,6% ogółu prywatnych podmiotów) w mieście, w tym 15 z udziałem kapitału zagranicznego oraz 7 (1,5%) na wsi, w tym 4 z udziałem kapitału zagranicznego. Pozostałe nieuspołecznione formy własności podmiotów reprezentowane są przez: 43 spółki cywilne (6,8%) w mieście i 13 (2,9%) na wsi, 6 przedsiębiorstw spółdzielczych (0,9%) w mieście i 2 (0,4%) na wsi, 6 podmiotów należących do fundacji (0,9%) w mieście i 7 (1,5%) na wsi. Podmioty publiczne stanowią 3,8% ogólnej liczby podmiotów w mieście (25 podmiotów) i tylko 1,1% na wsi żmigrodzkiej (5 podmiotów).

Tabela nr 10.1. Struktura wielkościowa podmiotów gospodarki narodowej.

Obszar	Wielkość podmiotów według liczby zatrudnionych			Średnie zatrudnienie w przedsiębiorstwach o zatrudnieniu 10 i więcej osób
	<10 osób	10-49 osób	50 i więcej osób	
miasto i gmina Żmigród razem	1076	34	6	37,0
	96,4%	3,05%	0,54%	
województwo dolnośląskie	96,1%	3,1%	0,8%	49,3
Wrocław	96,6%	2,6%	0,8%	56,0

Miasto i gmina Żmigród należą do podregionu wrocławskiego (według NTS.3), którego produkt krajowy brutto (PKB) *per capita* jest najniższy w województwie dolnośląskim (stanowi 72,6% wskaźnika średniowojevodzkiego; 73,8% wskaźnika średniokrajowego). Także wartość dodana brutto przeliczona na jednego zatrudnionego, wynosząca 39 686 zł (2003 r. – według GUS), jest tu znacznie niższa niż w województwie (50 529 zł) i średnio w kraju (44 081 zł). Podregion wrocławski jest najuboższy, najslabiej uprzemysłowiony i najmniej zurbanizowany, a także najrzadziej zaludniony wśród czterech podregionów województwa (podregiony według NTS.3:

jeleniogórski, legnicki, wrocławski i miasto Wrocław). W podregionie tym przeważa osadnictwo wiejskie, a w strukturze gospodarczej – rolnictwo.

Miasto i gmina Żmigród są reprezentatywne pod względem cech ekonomicznych dla podregionu wrocławskiego. Dochód budżetu gminnego, wynoszący 1217,5 zł/mieszkańca (2003 r. – według GUS) jest znacznie niższy niż w średniej gminie województwa (1515,0 zł/mieszkańca – bez uwzględnienia miast na prawach powiatu). Jest też niższy od dochodu budżetu przeciętnej gminy podregionu wrocławskiego (1405 zł/mieszkańca). Niski jest przy tym udział dochodów własnych, który wynosi mniej niż 40% całego dochodu budżetu; w przeciętnej gminie województwa udział ten wynosi 55,3%, a podregionu 54,5%.

Wydatki budżetu miasta i gminy Żmigród w roku 2003 nieznacznie przekroczyły dochody (1243 zł/mieszkańca – według GUS). Podobnie, jak w większości gmin województwa i podregionu, niewielką (15,5%) część wydatków poniesiono na inwestycje (średnio w województwie, bez miast-powiatów – około 15%, a w podregionie – 17,7%). W strukturze branżowej wydatków gminnego budżetu zdecydowanie dominuje oświata i wychowanie – 41,3%. Taka dominacja charakteryzuje większość gmin, ale w przypadku Żmigrodu jest ona szczególnie wysoka (33,8% w przeciętnej gminie województwa). Kolejne miejsce w wielkości wydatków budżetowych zajmuje opieka społeczna (10,4%) i administracja publiczna (14,2%). Stosunkowo wysoki udział mają też wydatki poniesione na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska – 10,2% (wskaźnik zbliżony do średni wojewódzkiego).

Jak widać z zestawienia w tabeli nr 10.3, struktura branżowa wydatków budżetu gminy istotnie się nie zmienia w czasie. W szczególności utrzymuje się dominacja wydatków na oświatę. Struktura ta oraz w ogólności niskie dochody własne budżetu gminy, wskazują na niewielką koncentrację aktywności gospodarczych. Także wskaźnik bezrobocia jest tu wyższy (około 24%) niż przeciętnie w województwie (22,4%), aczkolwiek nie tak wysoki, jak na przykład w podregionie jeleniogórskim (27,6%), gdzie upadło wiele przedsiębiorstw przemysłowych; stopa bezrobocia w podregionie wrocławskim wynosi 22,6% (dane z 2003 roku – według GUS; stopa bezrobocia we Wrocławiu wynosiła 12,4%, a średnio w kraju 18,0%).

Tabela nr 10.2. Struktura branżowa podmiotów gospodarki narodowej.

Obszar	Ogółem	Rolnictwo, leśnictwo	Przemysł	Budownictwo	Handel i naprawy	Hotele, restauracje	Transport, magazyny, łąączność	Pośrednictwo finansowe	Obsługa nieruchomości i firm
miasto i gmina Żmigród	1116 (100,0%)	118 (10,6%)	155 (13,9%)	138 (12,4%)	380 (34,0%)	36 (3,2%)	61 (5,5%)	25 (2,2%)	94 (8,4%)
miasto Żmigród	655 (100,0%)	18 (2,7%)	109 (16,6%)	95 (14,5%)	216 (33,0%)	25 (3,8%)	32 (4,9%)	14 (2,1%)	72 (11,0%)
gmina Żmigród – wieś	461 (100,0%)	100 (21,7%)	46 (10,0%)	43 (9,3%)	164 (35,6%)	11 (2,4%)	29 (6,3%)	11 (2,4%)	22 (4,8%)
województwo dolnośląskie	100,0%	2,5%	9,3%	9,8%	33,2%	3,0%	7,4%	3,6%	18,7%
Wrocław	100,0%	0,5%	8,7%	10,5%	30,2%	2,1%	7,0%	3,8%	24,5%

Tabela nr 10.3. Struktura wydatków budżetu gminnego w ostatnich latach (według GUS).

Rok	Ogółem w tys. zł (%)	Administracja publiczna	Oświata, wychowanie	Ochrona zdrowia	Opieka społeczna	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Kultura i ochrona dóbr kultury	Kultura fizyczna	Gospodarka mieszkaniowa
2003	18.603,8 (100,0%)	2.634,6 (14,2%)	7.675,7 (41,3%)	183,3 (1,0%)	2.682,9 (14,4%)	1.897,9 (10,2%)	876,1 (4,7%)	170,3 (0,9%)	175,5 (0,9%)
2002	18.851,4 (100,0%)	b.d.	7.814,8 (41,5%)	2.899,8 (15,4%)	2.899,8 (15,4%)	2.177,7 (11,6%)	735,7 (3,9%)	b.d.	154,3 (2,8%)
2001	19.405,2 (100,0%)	b.d.	8.152,7 (42,0%)	2.901,5 (14,9%)	2.901,5 (14,9%)	1.956,5 (10,1%)	673,2 (3,5%)	b.d.	573,0 (3,0%)
1999	16.675,3 (100,0%)	b.d.	7.630,1 (45,0%)	3.150,8 (19,0%)	3.150,8 (19,0%)	2.438,5 (14,6%)	606,3 (3,6%)	b.d.	193,6 (1,2%)

10.2. Rolnictwo i leśnictwo.

Pomimo korzystnych warunków dla hodowli wynikających z dużego udziału trwałych użytków zielonych w strukturze przestrzeni rolniczej w produkcji rolniczej gminy dominuje obecnie kierunek roślinny. Podobnie, jak w większości innych gmin, po roku 1990 hodowla została istotnie ograniczona, co wynikało z zewnętrznych uwarunkowań ekonomicznych. W strukturze zasiewów dominują zboża; w zależności od lokalnych uwarunkowań siedliskowych – żyto i jęczmień, owies oraz pszenica (na lepszych glebach). Uprawia się ponadto ziemniaki i łubin, a na lepszych glebach – także buraki cukrowe i rzepak. Plony ziemiopłodów, z powodu na ogół mało korzystnych uwarunkowań siedliskowych, należą do najniższych w województwie. Ponadto położenie znacznej części żmigrodzkiej rolniczej przestrzeni produkcyjnej w zasięgu obszarów chronionych (w tym obszaru Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Dolina Baryczy”), poważnie ogranicza intensywniejsze formy produkcji. W całej gminie powinny być lansowane proekologiczne formy gospodarowania.

Ważną gałęzią produkcji rolniczej gminy jest hodowla stawowa. Powierzchnia stawów hodowlanych wynosi 1525 ha, co stanowi aż 8,7% przestrzeni rolniczej. Dalszy rozwój powierzchni stawowych może napotkać istotne ograniczenia wynikające z deficytu wody (ujemny klimatyczny bilans wodny – *patrz rozdz. 5.1.4*).

W strukturze własnościowej gruntów rolnych istotne znaczenie miały w przeszłości gospodarstwa państwowe (PGR) oraz spółdzielcze. Po zmianach ustrojowych państwa, te wielkoobszarowe uspołecznione przedsiębiorstwa rolnicze upadły. Tak więc obecnie produkcja rolnicza zdominowana jest przez gospodarstwa indywidualne, przeważnie małoobszarowe i niskotowarowe. Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2000 roku na obszarze wiejskim gminy działały 1294 gospodarstwa rolne, z tego 1292 indywidualne. Wśród indywidualnych gospodarstw rolnych 878 dysponowało arealem powyżej 1 ha; średnia wielkość prywatnego gospodarstwa rolnego wynosi niespełna 8 ha użytków rolnych. Obserwuje się jednak proces koncentracji gruntów w tych gospodarstwach pochodzących z wykupu lub z dzierżawy gruntów państwowych. Obecnie we władaniu indywidualnych gospodarstw rolnych znajduje się (w mieście i gminie razem) 10 273 ha gruntów rolnych, tj. 56,7% całkowitej przestrzeni rolniczej. Powstały też prywatne gospodarstwa wielkoobszarowe (areal powyżej 100 ha): w Kanclerzowicach (610 ha), Morzęcinie (160 ha), Karnicach (153 ha), Korzeńsku (250 ha), Barkowie (398 ha), Laskowej (220 ha), Chodlewie (211 ha) i Łapczycach (420 ha). Wymienione gospodarstwa prowadzą zarówno produkcję roślinną, jak i zwierzęcą (bydło rogate lub trzoda chlewna). Jest to produkcja w większej części towarowa (ponad 70% produkcji kierowana jest na sprzedaż, a w niektórych gospodarstwach – nawet 100%). W hodowli nie występują zbyt duże stada (do 30 sztuk bydła i do niespełna 290 sztuk trzody

chlewniej), a chów prowadzony jest metodą ściółkową. W Radziedzu działa duże gospodarstwo rybne (220 ha) produkujące około 80 ton ryb.

Z rolnictwem związane są przedsiębiorstwa zajmujące się przetwórstwem płodów rolnych lub obsługą produkcji rolniczej. Do najważniejszych należą: Przedsiębiorstwo Handlu Sprzętem Rolniczym AGROMA, Spółdzielnia Mleczarska, Spółdzielnia Kólek Rolniczych, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska”, dwa młyny.

Lasy na obszarze gminy tworzą duże zwarte kompleksy na północ od rzeki Baryczy oraz na wschód od zespołu stawów Jamnik. Zarządzane są przez Państwowe Gospodarstwo Leśne – Nadleśnictwo Żmigród, w skład którego wchodzi dwa obręby leśne – Żmigród i Sulów, dzielące się na 11 leśnictw (Borek, Chodlewo, Gruszczyca, Koniowo, Łąki, Niezgoda, Olsza, Przywsie, Radziedz. Ujeździec, Wilkowo). Do właścicieli prywatnych należy 95 ha gruntów leśnych, a do gminy – 4 ha. W strukturze siedliskowej przeważają siedliska lasowe nad borowymi (udział 5,6%), a w drzewostanach dominuje sosna (68% powierzchni leśnej). Z innych ważniejszych gatunków lasotwórczych wymienić należy dąb (13%) oraz olszę (12%). Cenne przyrodniczo liściaste lasy zajmują niżej położone tereny w dolinie Baryczy. Wykazują one (co do składu gatunkowego) zgodność z uwarunkowaniami przyrodniczymi odznaczając się wysoką odpornością na oddziaływanie szkodliwych czynników. Lasy w dolinie rzeki Baryczy należą do największych w kraju zachowanych kompleksów drzewostanów liściastych. Stan zdrowotny lasów gminy określony jest jako zadowalający; zaliczane są one do I strefy – słabych zagrożeń przemysłowych.

W gospodarce leśnej drzewostany dojrzałe (tj. znajdujące się w wieku rębności) użytkowano poprzez zęby zupełne. Obecnie większość użytkowania lasu odbywa się przez cięcia wykonywane rębniami złożonymi. Nadleśnictwo Żmigród wprowadziło produkcję drzew i krzewów ozdobnych, w tym m.in. rododendronów. Planuje się zwiększenie powierzchni leśnej poprzez zalesienie gruntów marginalnych. W 2003 roku zalesiono 38 ha gruntów nieleśnych, w tym 21 ha gruntów prywatnych.

Do zalesienia przeznaczono też 3 ha gruntów nieleśnych (GUS – 2003 r.).

10.3. Pozostała nierolnicza sfera produkcyjna i usługi komercyjne.

Pomimo dogodnego położenia komunikacyjnego przy równocześnie względnie słabym zapleczu rolniczym, miasto Żmigród nie należało do szczególnie uprzemysłowionych ośrodków przemysłowych, a tym samym funkcje specjalizowane nie dominowały zbytnio nad funkcjami centralnymi. Tym niemniej w przeszłości (tj. przed zmianami ustrojowymi kraju, jakie nastąpiły po 1989 r.) przemysł – podobnie jak w większości innych miast kraju (a tym bardziej Dolnego Śląska) – stanowił podstawowy element bazy ekonomicznej miasta i główne miejsce zatrudnienia. Jeszcze

w połowie lat 80. ubiegłego wieku przemysł zajmował pierwsze miejsce w strukturze zatrudnienia, przewyższając cały sektor usługowy. Zakłady przemysłowe zatrudniały wówczas 31,1% ogółu pracujących w mieście, a wraz z budownictwem – 44,8%; przeciętnie w miastach kraju w przemyśle zatrudnionych było wówczas 33,3% ogółu pracujących, a wraz z budownictwem – 43,1%. Przytoczone wskaźniki struktury zatrudnienia dotyczyły wprawdzie wyłącznie sektora uspołecznionego, ale można je uznać za miarodajne w określaniu struktury gospodarczej, gdyż liczba zatrudnionych w sektorze prywatnym była wówczas znikoma.

Po zmianach ustrojowych państwa znaczenie przemysłu w bazie ekonomicznej miasta Żmigrodu – podobnie jak w całym kraju – istotnie zmalała, a szereg przedsiębiorstw przemysłowych upadło. Obecnie w przemyśle razem z budownictwem pracuje tylko 28% ogółu zatrudnionych, przy czym udział ten odnosi się wyłącznie do zatrudnionych w podmiotach o zatrudnieniu powyżej 9 osób. Tak więc rzeczywisty udział przemysłu w strukturze zatrudnienia jest tu jeszcze mniejszy. Ten dział gospodarki narodowej został też zdominowany przez sektor usługowy, zarówno rynkowy, jak i socjalny (uwzględniając przy tym także wyłącznie podmioty usługowe o zatrudnieniu powyżej 9 osób, chociaż w usługach zdecydowanie dominują drobne przedsiębiorstwa). Dla porównania warto przytoczyć udział przemysłu i budownictwa w szerszym kontekście regionalnym, który przedstawia się następująco:

- powiat trzebnicki – 40,1%,
- podregion wrocławski – 46,9%,
- województwo dolnośląskie – 38,4%.

Porównanie powyższe potwierdza względnie słabe znaczenie przemysłu w strukturze gospodarczej (i w strukturze funkcji) miasta Żmigrod. Wyższy udział przemysłu notuje się na terenach wiejskich gminy – aż 54,5%. Wskaźnik ten nie jest jednak w ogóle miarodajny, gdyż w jego określeniu pominięto m.in. rolników indywidualnych, którzy niewątpliwie mają największy udział w rzeczywistej strukturze zatrudnienia na wsi.

Struktura branżowa i wielkościowa żmigrodzkich przedsiębiorstw przemysłowych jest dość zróżnicowana. Trudno wskazać tu jakąś specjalizację, chociaż wyróżnia się do pewnego stopnia przetwórstwo rolno-spożywcze i sektor drzewny. Do najważniejszych przedsiębiorstw przemysłowych lub przemysłowo-usługowych działających na obszarze miasta i gminy Żmigrod należą:

- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „PROMAD” Producent Maszyn Drogowych w Żmigrodzie,
- W. Quandt JUMBODACH Sp. z o.o. w Żmigrodzie – producent pap dachowych i materiałów dekarских,
- „TEKWOJ” Fabryka mebli w Bychowie,

- „MOSTOSTAL” w Żmigrodzie,
- Państwowy Zakład Budżetowy „Stawy Milickie” w Rudzie Sułowskiej. Zakład Rybacki w Radziedzu,
- Zakład Przędzalniczo-dziewiarski w Żmigrodzie,
- „KOBIGA-EKO” sp. z o. o. w Żmigrodzie,
- Nadleśnictwo Żmigród,
- „DREW-MARK” Zakład Przerobu Drewna w Garbcach,
- PPHU Zakład Produkcji Opakowań i Innych Wyrobów z Drewna w Korzeńsku,
- Kopalnie Gazu Ziarnego w Radziedzu i w Borzęcinie należące do Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A.,
- Przedsiębiorstwo Produkcji Mebli „JAFRA” w Karnicach (produkcja stylowych krzesel, stołów i mebli skrzyniowych z litego drewna),
- Przedsiębiorstwo Aluminiowych Konstrukcji Budowlanych „ALCON” Sp. z o.o. w Żmigrodzie,
- BOUWMAN GASTRO-INSTAL sp. z o. o. w Żmigrodzie.

Rozwinęły się ponadto drobne przedsiębiorstwa o charakterze rzemieślniczym (produkcyjne i naprawcze) oraz usługowym: murarskie, ogólnobudowlane, elektromechaniczne, stolarskie, ślusarskie, kaletnicze, blacharskie, mechaniki pojazdowej, instalatorskie, betoniarskie, naprawy sprzętu RTV, produkujące wyroby z drewna. Koncentrują się one głównie w mieście, ale pojawiają się również w miejscowościach wiejskich.

Sieć placówek handlu detalicznego obejmuje 148 sklepów, z tego 101 w mieście (2002 r. – według GUS). Znajduje w nich zatrudnienie 310 osób, z tego 239 osób w mieście. Warto przypomnieć, że w połowie lat 80. ubiegłego wieku w handlu na terenie całego miasta Żmigród pracowało 298 osób. Nie nastąpił zatem odczuwalny przyrost miejsc pracy z tytułu znacznego rozwoju sieci handlowej jaki nastąpił (w całym kraju) po roku 1989. Przeważają bowiem małe obiekty handlowe o powierzchni nieprzekraczającej 40 m²; średni wskaźnik zatrudnienia wynosi 2,1 zatrudnionych/sklep (2,4 osoby/sklep w mieście i 1,5 osoby/sklep na wsi); średnio w województwie – 2,5 zatrudnionych/sklep. Na 1000 mieszkańców przypada około 9,9 placówek handlu detalicznego; 101,4 mieszkańców/sklep (średnio w powiecie 104,8, w województwie 90,4 mieszkańców/sklep), przy czym w mieście na jeden sklep przypada tylko 65,3 mieszkańców (15,3 placówek handlowych/1000 mieszkańców). Tak silne zagęszczenie sieci handlowej w mieście świadczy o jego silnej dominacji jako środka centralnego (usługowego) w gminie. W mieście działa ponadto targowisko o powierzchni 1750 m². Znajduje się tam też pięć spośród sześciu (w całej gminie) stacji paliw.

Turystyka jako dział gospodarki narodowej, nie odgrywa w bazie ekonomicznej gminy istotnej roli. Bazę noclegową tworzą jedynie dwa obiekty dysponujące 62 miejscami noclegowymi. W 2003 roku gminę odwiedziło (i zatrzymało się na nocleg) 1354 turystów, w tym 1185 w mieście. Udzielono 5870 noclegów, w tym 5275 w mieście. Średni okres pobytu turysty wyniósł zatem 4,3 doby. Niewielką część – 11,5% - stanowili turyści zagraniczni, przy czym w mieście tylko 4,05%.

10.4. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gospodarczego.

1. Miejsko-wiejska gmina Żmigród położona jest w strefie północnej województwa dolnośląskiego i w podregionie wrocławskim (NTS.3), należących do najsłabiej uprzemysłowionych i zurbanizowanych części regionu i o najniższym produkcie krajowym brutto. Na niskim poziomie kształtuje się (na tle województwa) dochód budżetu gminy (przeliczony na 1 mieszkańca), przy względnie niewielkim udziale dochodów własnych (poniżej 40%). Stan taki wynika głównie z uwarunkowań przyrodniczych, niesprzyjających intensywniejszym formom gospodarki.

2. Podstawowym elementem bazy ekonomicznej gminy jest rolnictwo pomimo niezbyt wysokich walorów miejscowej rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Z tego względu uzyskiwane plony należą do najniższych w województwie. Rolnictwo żmigrodzkie, zdominowane przez gospodarstwa indywidualne, jest silnie rozdrobnione i niskotowarowe. Obserwuje się jednak proces koncentracji ziemi – powiększania areału gospodarstw rolniczych i powstało też kilka gospodarstw wielkotowarowych.

3. Zdecydowanie dominuje roślinny kierunek produkcji rolnej, pomimo korzystnych warunków dla hodowli bydła rогatego (duży areał trwałych użytków zielonych). W chowie zwierząt stosuje się wyłącznie technologie ściółkową, co jest korzystne z ekologicznego punktu widzenia; dominują gospodarstwa o małej obsadzie zwierząt. Istotnym elementem żmigrodzkiego rolnictwa jest gospodarka rybacka na stawach, stanowiąca specyfikę gminy. Jej dalszy rozwój (wzrost ilościowy) jest jednak ograniczony z powodu niewystarczających zasobów wodnych (*patrz rozdz. 5.8 pkt 5*).

4. Przemysł, skoncentrowany głównie w mieście, odgrywa obecnie stosunkowo niewielką rolę w bazie ekonomicznej, a także w strukturze zatrudnienia gminy. Reprezentowane są różne branże, z wyróżniającym się przemysłem rolno-spożywczym i drzewnym. Ponadto

rozwinęło się szereg małych przedsiębiorstw o charakterze rzemieślniczym – usługowym, produkcyjnym i naprawczym: murarskie, ogólnobudowlane, elektromechaniczne, stolarskie, ślusarskie, kaletnicze, blacharskie, mechaniki pojazdowej, introligatorskie, betoniarskie, naprawy sprzętu RTV, produkcji wyrobów z drewna. Skupiają się one głównie w mieście, ale pojawiają się również w miejscowościach wiejskich.

5. Struktura wielkościowa przedsiębiorstw jest silnie rozdrobniona. Wśród podmiotów gospodarczych zdecydowanie dominują osoby fizyczne, a w ich strukturze branżowej – handel i naprawy.

6. Turystyka jako dział gospodarki, jest słabo rozwinięta, co wyraża się nikłą bazą noclegową. Pomimo wysokich walorów przyrodniczo-krajobrazowych, nie ma warunków (także ze względu na charakter tych walorów) dla większego rozwoju turystyki masowej, dającej największe wpływy do budżetu i stymulująco oddziaływujące na poszerzenie rynku pracy. Możliwy jest natomiast rozwój różnych ekstensywnych form turystyki (w tym kwalifikowanej i agroturystyki).

7. Wobec niewielkich możliwości większego rozwoju rolnictwa (w tym gospodarki rybackiej), masowej turystyki i większego przemysłu (głównie ze względów ekologicznych), nieunikniony będzie dynamiczny rozwój małej i średniej przedsiębiorczości (MŚP), co skutkować będzie zapotrzebowaniem na określone tereny. Część tego typu przedsiębiorstw pojawiać się może na terenach mieszkaniowych, zwłaszcza na wsi, gdzie wykorzystywać mogą m.in. porolnicze siedliska (zabudowa zagrodowa) - ich obiekty gospodarcze. Niektóre z małych przedsiębiorstw, ze względu na ich uciążliwy dla środowiska charakter (różne zakłady naprawcze, blacharskie, stolarskie lub itp.) wymagać będą wyodrębnionych terenów odizolowanych od terenów o funkcjach chronionych (w tym mieszkaniowych).

Dane z 2015 roku dotyczące bazy ekonomicznej Gminy, zawarte są w „Bilansie terenów przeznaczonych pod zabudowę w Gminie Żmigród”, stanowiącym załącznik nr 5 do uchwały w sprawie uchwalenia zmiany „Studium...”.

DZIAŁ III.

***UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE
Z ISTNIEJĄCEGO ZAGOSPODAROWANIA
I STRUKTURY WŁASNOŚCI GRUNTÓW***

11. STAN PRAWNY GRUNTÓW.

11.1. Struktura własności gruntów.

Miasto i gminę Żmigród charakteryzuje nadal silna dominacja państwowej własności gruntów. Grunty Skarbu Państwa obejmują 36,5% obszaru miasta i aż 56,3% obszarów wiejskich gminy. Do osób fizycznych należy 32,3% powierzchni gruntów miejskich oraz 39,3% gruntów wiejskich. Większa ich część wchodzi w skład indywidualnych gospodarstw rolnych: 81,8% w mieście i 94,8% na wsi. Do Gminy należy 3,8% powierzchni miasta i gminy łącznie, przy czym w mieście aż 20,1%, a na obszarze wiejskim 3,2% (tabela nr 11.1). Udział gruntów gminnych jest zatem na rozpatrywanym obszarze większy niż przeciętnie w kraju (2,4%), ale mniejszy niż średnio w województwie dolnośląskim (4,7%). Bardzo niski jest udział gruntów gminnych przekazanych w wieczyste użytkowanie – 0,14% ogólnej powierzchni miasta i gminy (0,4% średnio w kraju oraz 0,65% średnio w województwie).

Największy udział wśród gruntów gminnych mają tereny użytków rolnych – 45,8% (w mieście aż 49,0%). Na obszarze wiejskim gminy zdecydowanie dominują tereny komunikacyjne, które obejmują 46,6% gruntów gminnych, czyli więcej niż tereny rolne (45,1%). W mieście gminne tereny komunikacyjne zajmują tylko 13,3% obszaru, duży jest natomiast udział terenów osadniczych – 36,6%, zwłaszcza przemysłowych. Znikomy – zarówno w mieście, jak i na obszarze wiejskim – jest udział lasów, które wraz z terenami zadrzewionymi i zakrzaczonymi obejmują tylko 2% gruntów gminnych (5,6% w mieście oraz 1,2% na wsi). Z całkowitej powierzchni zalesionej i zadrzewionej do Gminy należy tylko 0,2% gruntów.

Pozostałe formy własności nie odgrywają większej roli w strukturze własności gruntów. Największa powierzchnia gruntów należy do powiatu – 0,7% w mieście i 0,4% na wsi. Do kościoła należy 0,3% gruntów miejskich i 0,2% gruntów wiejskich. Szczegółowy udział poszczególnych grup właścicieli gruntów zestawiono w tabeli nr 11.1.

Tabela nr 11.1. Struktura własności gruntów.

L.p.	Forma własności	Miasto Żmigród						Gmina Żmigród – wieś						
		Ogółem		Osadnicze		Rolne		Ogółem		Osadnicze		Rolne		
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	
1.	Grunty Skarbu Państwa, bez przekazanych w wieczyste użytkowanie, w tym: Zasoby Własności Rolnej SP trwały zarząd państwowych jednostek organizacyjnych (bez PGL) Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe”	346	36,5			250	39,0	15 824	56,3			6 453	36,9	40,8
2.	Grunty Skarbu Państwa w wieczystym użytkowaniu	48	5,1	10	1,6		20,8	6	0,0	1				
3.	Grunty spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i innych osób prawnych	0	0,0					1	0,0					
4.	Grunty gminne i związków międzygminnych	136	20,6	52	39,3			905	3,2	43	9,9	408	2,3	45,1
5.	Grunty gminne w wieczystym użytkowaniu	38	4,0					2	0,0					
6.	Grunty osób fizycznych, w tym: wchodzące w skład gospodarstw rolnych	307	32,3	271	42,3		88,3	11 060	39,3			10 443	59,8	94,4
7.	Grunty spółdzielni	0	0,0					2	0,0	2	100,0			

L.p.	Forma własności	Miasto Żmigród						Gmina Żmigród – wieś						
		Ogółem		Osadnicze		Rolne		Ogółem		Osadnicze		Rolne		
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	
8.	Grunty kościelne i związków wyznaniowych	3	0,3					68	0,2	5	7,3	63	0,4	92,7
9.	Grunty powiatowe	7	0,7					103	0,4					
10.	Grunty powiatowe w wieczystym użytkowaniu	0	0,0					0	0,0					
11.	Grunty wojewódzkie	3	0,3					34	0,1					
12.	Grunty wojewódzkie przekazane w wieczyste użytkowanie	0	0,0					0	0,0					
13.	Grunty spółek prawa handlowego	1	0,1					109	0,4					
14.	Grunty partii politycznych	0	0,0					8	0,0					
15.	Pozostałe grunty	0	0,0					0	0,0					
RAZEM		948		157	100,0	641	67,6	28 128	100,0	435		17 477		

Tabela nr 11.2. Struktura użytkowania gruntów gminnych (bez przekazanych w wieczyste użytkowanie).

Rodzaj użytkowania	Miasto		Obszar wiejski		Miasto i gmina razem	
	ha	%	ha	%	ha	%
Przestrzeń rolnicza	96	49,0	408	45,1	504	45,8
Lasy i zadrzewienia	11*	5,6	11 (7)*	1,2	22 (7)*	2,0
Wody powierzchniowe	0	0,0	2	0,2	2	0,2
TERENY ZAINWESTOWANE	88	44,9	465	51,4	553	50,2
Tereny osadnicze, w tym:	62	(36,6)	43	(4,8)	105	(9,5)
- tereny mieszkaniowe	8		0		8	
- tereny przemysłowe	22		0		22	
- inne tereny zabudowane	19		5		24	
- inne tereny niezabudowane	6		4		10	
- tereny rekreacyjne	7		23		30	
- grunty rolne zabudowane	0		11		11	
Tereny komunikacyjne:	26	(13,3)	422	(46,6)	448	(40,7)
- drogi	26		422		448	
- koleje	0		0		0	
Pozostałe tereny	1	0,5	19	2,1	20	1,8
Razem	196	100,0	905	100,0	1 101	100,0

11.2. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów.

1. W strukturze własnościowej gruntów dominujący udział ma państwo, zwłaszcza na terenach wiejskich – ponad 56% areалу (w mieście 36,5%); duży udział w tej własności mają (oprócz lasów) użytki rolne.
2. Drugim co do udziału właścicielem są osoby fizyczne – 32,3% gruntów miejskich oraz prawie 40% gruntów wiejskich, przy czym większość z tych gruntów wchodzi w skład indywidualnych gospodarstw rolnych.
3. Gmina dysponuje ponad 20% gruntów w granicach miasta oraz 3,2% gruntów wiejskich. Taki udział – na terenach wiejskich gminy – jest większy niż przeciętnie w kraju, ale niższy od średniowojewódzkiego. Wśród gruntów gminnych udział użytków rolnych

jest zbliżony do udziału terenów zainwestowanych, przy czym na obszarze wiejskim szczególnie wysoki jest udział terenów komunikacyjnych, a w mieście – terenów osadniczych.

4. Pozostałe formy własności nie odgrywają na obszarze miasta i gminy Żmigród większej roli. Szczególnie niski jest obecnie udział gruntów spółdzielczych.

12. UKŁAD KOMUNIKACYJNY.

12.1. Komunikacja kolejowa.

Gminę Żmigród przecina południkowo, na długości około 20 km, ważna linia kolejowa nr 271 o znaczeniu krajowym, relacji Wrocław – Poznań. Jest to linia dwutorowa, zelektryfikowana, o dużym natężeniu ruchu. Przewiduje się rozbudowę i modernizację trasy kolejowej (jako korytarza transportowego E-59 Europejskiego Systemu Kolejowego) poprzez dodanie drugiej pary torów i dostosowanie do prędkości ruchu pociągów 160 km/h. Stacja kolejowa znajduje się w Żmigrodzie, a przystanki – w Garbcach i Korzeńsku. Kolej dla gminy ma znaczenie głównie jako zapewniająca powiązania zewnętrzne z dużymi ośrodkami ponadregionalnymi (Wrocław, Poznań) i regionalnymi lub lokalnymi (Leszno, Rawicz).

Charakterystycznym elementem infrastruktury kolejowej (i zarazem zainwestowania gminy) jest ukształtowany w formie dużej pętli tor doświadczalny użytkowany przez Centrum Naukowe Techniki Kolejowej w Warszawie. Jest to zatem zewnętrzny (ponadlokalny) element zainwestowania, niemający istotnego znaczenia gospodarczego dla gminy.

12.2. Układ drogowy

Oprócz magistralnej linii kolejowej nr 271 (E-59), drugi ważny element korytarza transportowego stanowi droga krajowa nr 5 o znaczeniu międzynarodowym (E 261). Na odcinku Żmigrodek – Korzeńsko droga krajowa przebiega równolegle i w bliskim sąsiedztwie linii kolejowej. W ostatnich latach na trasie tej ruchliwej drogi wybudowano wschodnie obejście miasta Żmigrodu uwalniając je od ruchu tranzytowego. Obwodnica ta położona jest jednak zbyt blisko terenów zainwestowania miejskiego, blokując jego przestrzenny rozwój w kierunku wschodnim, południowo-wschodnim i północno-wschodnim. Od strony zachodniej poważaną barierę rozwoju stanowi z kolei linia kolejowa. Tak więc w dalszym rozwoju miasta niedawno oddana obwodnica miasta może przestać pełnić swoją dotychczasową funkcję. Przewiduje się wybudowanie nowej drogi ekspresowej S-5. W powiązaniach zewnętrznych gminy istotną rolę odgrywają też drogi wojewódzkie: nr 339 prowadząca do Wołowa oraz nr 439 prowadząca do Milicza. Stan techniczny i parametry obu tych dróg są niezadowalające. Podobnie jest z drogami powiatowymi. Na 112,9 km przebiegających przez gminę dróg powiatowych, aż 19,8 km (17,5%) posiada nawierzchnię gruntową (6,3% średnio w kraju i 2,9% średnio w województwie). Wykaz dróg powiatowych przebiegających przez gminę przedstawia się następująco:

- 1) nr 1110D relacji granica powiatu – Chodlewo – Borek – droga powiatowa nr 1319D;
- 2) nr 1111D relacji granica powiatu – Laskowo – Korzeńsko;
- 3) nr 1274D relacji Wińsko – Barkowo – Żmigród;

- 4) nr 1316D relacji granica województwa – Dębno – droga nr 5;
- 5) nr 1317D relacji Korzeńsko – Chodlewo;
- 6) nr 1318D relacji Garbce – Korzeńsko;
- 7) nr 1319D relacji granica powiatu – do drogi nr 439;
- 8) nr 1320D relacji granica województwa – Gatka – Radziądz;
- 9) nr 1321D relacji Radziądz – Osiek – Prusice;
- 10) nr 1322D relacji Żmigród – Osiek – Gruszczyca (16,8 km, z tego w mieście 1,6 km);
- 11) nr 1323D relacji Barkowo – Kędzie – Bychowo – droga nr 1274D;
- 12) nr 1324D relacji Barkowo – granica powiatu (Turzany);
- 13) nr 1325D relacji Barkowo – Raszowice – droga nr 339;
- 14) nr 1326D relacji droga nr 1274D – Łapczyce – droga nr 1325D;
- 15) nr 1327D relacji Kliszkowice – droga nr 1326D;
- 16) nr 1328D relacji od drogi nr 5 – Borzęcin – Morzęcino;
- 17) nr 1329D relacji Nowy Dwór – Domanowice – Żmigród (10,8 km, z tego 1,2 km w mieście);
- 18) nr 1403D relacji granica powiatu – Niezgodza (droga nr 439).

Gęstość dróg powiatowych wynosi 38,6 km/100 km² i jest znacznie niższa niż średnio w kraju (75,4 km/100 km²), w województwie (85,9 km/100 km²) oraz w powiecie (80,1 km/100 km²). Mniejsze jest też zagęszczenie sieci dróg gminnych – około (szacunkowo) 47 km/100 km²; 84,5 km/100 km² średnio w kraju, 74,9 km/100 km² w województwie i 50,5 km/100 km² w powiecie. Korzystniejszy jest natomiast wskaźnik udziału dróg gminnych o utwardzonej nawierzchni (wyższy niż przeciętnie w kraju, województwie i powiecie).

12.3. Transport publiczny.

W przewozach osobowych podstawowe znaczenie ma komunikacja osobowa, obsługiwana przez PKS w Wołowie i we Wrocławiu. Zapewnia ona połączenie z miejscowościami: Milicz, Wińsko, Prusice, Trzebnica, Wołów i Rawicz. Niezależnie od możliwości dojazdu pociągiem, przechodzące przez gminę przelotowe linie autobusowe zapewniają połączenie z Wrocławiem i Poznaniem, a ponadto z Lubinem.

12.4. Uwarunkowania wynikające z istniejącego systemu komunikacyjnego oraz możliwości i potrzeb jego rozwoju.

1. Przez gminę przebiega południkowo korytarz transportowy rangi europejskiej, na który (obecnie) składa się dwutorowa, zelektryfikowana linia kolejowa nr 271 relacji Wrocław – Poznań (E-59) oraz droga krajowa nr 5 (E-261). Na trasie tej drogi w ostatnich latach powstało obejście miasta Żmigród od strony wschodniej, stanowiące poważną barierę rozwoju przestrzennego miasta w tym kierunku (od strony zachodniej barierę rozwojową stanowi linia kolejowa).
2. Planowana jest rozbudowa (dodanie pary torów) oraz trwa modernizacja (dostosowanie do prędkości ruchu pociągów do 160 km/h) linii kolejowej, co stwarzać będzie określone zapotrzebowanie na tereny i tym samym wywoływać skutki przestrzenne.
3. Planowana jest – w ramach korytarza transportowego – realizacja drogi ekspresowej S-5, która może polegać na odpowiedniej modernizacji istniejącej drogi krajowej nr 5 na odcinku Żmigródek - Korzeńsko.
4. W bliższych powiązaniach zewnętrznych najważniejsze znaczenie ma droga wojewódzka nr 339 prowadząca do Wołowa oraz droga nr 439 prowadząca do Milicza; szczególnie ta druga droga ma też istotne znaczenie w powiązaniach wewnątrzgminnych.
5. Sieć dróg powiatowych (18 odcinków o łącznej długości 112,9 km), a także dróg gminnych jest znacząco rzadsza niż średnio w kraju, województwie i powiecie. Wiąże się to jednak z rzadkim zaludnieniem i dla obsługi powiązań zewnętrznych jest wystarczająca. Niezadawalający jest natomiast stan techniczny dróg powiatowych i gminnych (aż 17,5% długości dróg powiatowych w gminie posiada nawierzchnię gruntową; średnio w kraju 6,3%, w województwie 2,9%, a w powiecie – 6,0%).
6. Niezadawalający jest też stan dróg wojewódzkich; oprócz poprawy nawierzchni i odpowiedniego poszerzenia pasów drogowych, pożądane byłoby stworzenie obejść na niektórych odcinkach tych dróg.
7. Komunikacyjne położenie gminy jest stosunkowo korzystne – z punktu widzenia powiązań zewnętrznych, zwłaszcza dalekosiężnych (w tym międzynarodowych),

pożądane byłoby natomiast usprawnienie wewnętrznej obsługi komunikacyjnej, w tym realizację nowych odcinków dróg gminnych.

8. W transporcie publicznym o charakterze lokalnym podstawową rolę odgrywa komunikacja autobusowa, a w powiązaniach dalszych – kolejowa.

13. UKŁAD FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNY I STRUKTURA UŻYTKOWANIA TERENÓW.

13.1. Sieć osadnicza.

Tabela nr 13.1. Zaludnienie jednostek osadniczych i zmiany w okresie lat 1999-2004.

L.p.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	
		2004 r.	1999 r.
1.	Barkowo	412 (638)	612
1.1.	Barkówko	134	
1.2.	Szydłów	21	
1.3.	Wierzbina	71	
2.	Borek w tym:	192 (216)	197
2.1.	Nowe Domy	24	
3.	Borzęcin	448	440
4.	Bychowo	412	401
5.	Chodlewo	248	250
6.	Dębno	186	190
7.	Dobrosławice	171	190
8.	Garbce	265	270
9.	Gatka + Czarny Las	138 + 41 (179)	169
10.	Grądzik	102	110
11.	Kanclerzowice	290	270
12.	Karnice	176	180
13.	Kaszyce Milickie	577	560
14.	Kędzie	155	170
15.	Kliskowice	235	285
16.	Korzeńsko	887	980
17.	Książęca Wieś	102	110
18.	Laskowa	159	160
19.	Łapczyce + Kliskowice Małe	309 + 40 (349)	311
20.	Marzęcino	64	75
21.	Nieżgoda	220	220
22.	Osiek w tym	174 (357)	373
22.1.	Osiek Mały	123	
22.2.	Bukałowo	42	
22.3.	Jamnik	18	

L.p.	Miejscowość	Liczba mieszkańców	
		2004 r.	1999 r.
23.	Powidzko	264	250
24.	Przedkowice	90	80
25.	Frzywsie	121	119
26.	Fadziądz	504 (523)	496
	w tym		
26.1.	Karolówka	19	
27.	Fuda Żmigrodzka	213	210
28.	Sanie	186	174
29.	Węglewo	86	88
30.	Żmigródek	712	731
Razem wsie		8 630	8 671*
	miasto Żmigród	6 726	6 531*

* Według GUS – 6480 mieszkańców (miasto) i 8713 mieszkańców (wieś).

Sieć osadniczą gminy tworzy ośrodek miejski oraz 40 miejscowości wiejskich – wsi i przysiółków skupionych w 30 sołectwach (31 obrębów razem z miastem). W mieście koncentruje się około 44% populacji całego obszaru miejsko-wiejskiego gminy. Osadnictwo wiejskie jest silnie rozdrobnione; średnie zaludnienie wiejskiej jednostki osadniczej wynosi 216 mieszkańców (średnio w kraju – 269 mieszkańców, a w województwie 283 mieszkańców). Stosunkowo rzadka jest też wiejska sieć osadnicza – 7,3 km²/jednostkę osadniczą, co jest konsekwencją rzadkiego zaludnienia wiejskiej części gminy (około 30 mieszkańców/km²).

W strukturze wiejskiej sieci osadniczej dominują miejscowości nieprzekraczające 200 mieszkańców. Liczba tych miejscowości wynosi 16 (na 40 wszystkich miejscowości wiejskich) i skupiają one ponad 34% wiejskiej populacji gminy. Z tego aż 10 miejscowości liczy poniżej 100 mieszkańców (5,5% populacji wiejskiej gminy). Drugą najliczniejszą grupę wielkościową stanowią wsie o zaludnieniu od 200 do 300 mieszkańców – 7 miejscowości; 20,1% populacji wiejskiej gminy. Cztery wsie liczą powyżej 500 mieszkańców i zamieszkuje je 31% populacji wiejskiej gminy. Największą wsią gminy jest Korzeńsko (887 mieszkańców), a następnie Żmigródek (712 mieszkańców). Najmniej liczna grupę stanowią miejscowości o zaludnieniu w przedziale 300-500 mieszkańców, których jest tylko trzy (wszystkie o zaludnieniu powyżej 400 mieszkańców) skupiających łącznie niespełna 15% wiejskiej populacji gminy (tabela nr 13.1).

Przedstawiona powyżej aktualna struktura sieci osadniczej zmieniała się w ostatnich latach w niewielkim zakresie. W okresie lat 1999-2004 wyraźniejszy wzrost zaludnienia odnotowano w Kanclerzowicach, Powidzku, Barkowie. Większy spadek liczebności nastąpił m.in.

w Dobrosławicach, Kędziach, Kliszkowicach, Korzeńsku, Żmigródka (przy ogólnym niewielkim spadku zaludnienia wiejskiej części gminy – tabela nr 13.1).

Ze względu na silną dominację miasta (jako ośrodka centralnego obszaru gminy), nie ukształtowały się inne – wiejskiej ośrodki usługowe. Ze względu na wielkość zaludnienia oraz oddalenie od miasta potencjalnymi wspomagającymi ośrodkami usługowymi mogą się stać: Korzeńsko, Radziądz i Kaszyce Milickie.

13.2. Struktura użytkowania terenu.

Mała koncentracja aktywności gospodarczych i związane z tym ekstensywne zagospodarowanie miejsko-wiejskiej gminy Żmigród (patrz rozdz. 10) oraz względnie rzadkie zaludnienie odzwierciedla się niskim udziałem terenów zainwestowanych, które wynosi 5,1%, przy czym na terenach wiejskich 4,4% (średnio w całym kraju – 7,6%, a w województwie dolnośląskim – 10,2%). Nawet w granicach administracyjnych miasta Żmigród tereny zainwestowane stanowią tylko 24,2% obszaru municypalnego. W strukturze użytkowania terenów dominuje przestrzeń rolnicza, pomimo mało sprzyjających warunków siedliskowych. Na terenach wiejskich obejmuje ona ponad 62% ogólnej powierzchni gruntów, a w mieście nawet więcej – 67,5% (średnio w kraju – 59,5%, a w województwie – 58,9%). Tak wysoki udział gruntów użytkowanych rolniczo wynika ze wspomnianego na początku niskiego udziału terenów zainwestowanych. Udział lasów i terenów zadrzewionych jest bowiem dość wysoki – 30,3% (na samych terenach wiejskich – ponad 31%), wyższy niż średnio w kraju – 28,7% i w województwie – 28,9%. W przestrzeni rolniczej zaznacza się jednak szczególnie duży udział stawów i rowów, kilkakrotnie przekraczający odpowiednie wskaźniki – średniokrajowy i średniowojewódzki. Duży jest też udział trwałych użytków zielonych – ponad 35% rolniczego arealu.

Wśród terenów zainwestowanych na uwagę zasługuje wyjątkowo niski udział terenów osadniczych – niewiele ponad 40%. Większy jest udział terenów komunikacyjnych – prawie 60% terenów zainwestowanych. Przewaga terenów komunikacyjnych zaznacza się szczególnie na obszarach wiejskich gminy, gdzie ich powierzchnia jest 1,8-krotnie większa niż terenów osadniczych; w mieście tereny osadnicze 2,1-krotnie przewyższają udział terenów komunikacyjnych (średnio w województwie i w kraju udział terenów osadniczych około 2-krotnie przewyższa udział terenów komunikacyjnych). Znaczna przewaga terenów komunikacyjnych nad terenami osadniczymi jest regułą w gminach wiejskich, zwłaszcza rzadko zaludnionych, a do takich zaliczyć można wiejską część miejsko-wiejskiej gminy Żmigród (30 mieszkańców/km²).

W obrębie terenów osadniczych w granicach miasta dominują tereny przemysłowe – ponad 36% ogólnej powierzchni. Tereny mieszkaniowe obejmują tam nieco ponad 19% arealu, ale jeśli zaliczyć do nich także tereny rolne zabudowane (dominuje na nich zabudowa mieszkaniowa,

choć nie tylko), to udział terenów mieszkaniowych wyniesie razem 26,1% ogólnej powierzchni osadniczej miasta. Średnia gęstość zaludnienia na terenach osadniczych miasta wynosi około 42 mieszkańców/ha, tj. 4200 mieszkańców/km² (36,2 mieszkańców/ha średnio w kraju i 60 mieszkańców/ha średnio w województwie dolnośląskim). Zagęszczenie na terenach mieszkaniowych (łącznie z terenami rolnymi zabudowanymi) wynosi 160,6 mieszkańców/ha, czyli na jednego mieszkańca przypada 62,2 m² terenów mieszkaniowych (198 m²/mieszkańca średnio w kraju i 167 m²/mieszkańca średnio w województwie). Na jedno mieszkanie przypada w mieście Żmigrodzie 204 m² terenów mieszkaniowych i 783 m² terenów osadniczych (średnio w województwie odpowiednio: 512 m² i 899 m²). Gęstość zaludnienia na wiejskich terenach osadniczych gminy Żmigród wynosi 19,4 mieszkańców/ha, a na terenach mieszkaniowych (łącznie z terenami rolnymi zabudowanymi) 22,7 mieszkańców/ha; na jednego mieszkańca przypada 440 m² terenów mieszkaniowych, a na jedno mieszkanie – 1565 m² (1834 m² terenów osadniczych). Te wskaźniki, ukazujące znacznie niższą gęstość zaludnienia terenów osadniczych i mieszkaniowych na wsi w porównaniu z miastem, wynikają z dużego udziału terenów rolnych zabudowanych, odznaczających się z reguły niższą intensywnością zabudowy (głównie zabudowa zagrodowa). Tereny te obejmują ponad 82% wiejskiej przestrzeni osadniczej. Tereny „czysto” mieszkaniowe zajmują na wsi zaledwie 2,8% powierzchni osadniczej. Znikomy jest (w odróżnieniu od miasta) udział terenów przemysłowych. Stosunkowo dużo jest natomiast terenów rekreacyjnych – prawie 5,8%. Relatywnie mały jest udział terenów rekreacyjnych w zagospodarowaniu osadniczym miasta – tylko 3,5% powierzchni.

Wśród terenów komunikacyjnych zdecydowanie przeważają drogi. Niemały jest jednak udział terenów kolejowych: ponad 8,2% na obszarze wiejskim i ponad 27% w granicach miasta.

Tabela nr 13.1. Struktura użytkowania gruntów.

Rodzaje użytkowania	Gmina – wieś		Miasto Żmigród			
	ha	%	ha	%		
OGÓLEM	28 128	100,00	949	100,0	-	-
TERENY ZAINWESTOWANE	1 240	4,41	230	24,2	100,0	-
TERENY OSADNICZE	435	1,55	157	16,5	68,3	100,0
- tereny mieszkaniowe	12	0,04	30	3,2	13,0	19,1
- tereny rolnicze zabudowane	359	1,28	11	1,2	4,8	7,0
- tereny przemysłowe	3	0,01	57	6,0	24,8	36,3
- tereny inne zabudowane	16	0,06	38	4,0	16,5	24,2
- tereny zurbanizowane niezabudowane	20	0,07	13	1,4	5,6	8,3
- tereny rekreacyjne	25	0,09	8	0,8	3,5	5,1
TERENY KOMUNIKACYJNE	801	2,85	73	7,7	31,7	100,0
- drogi	735	2,61	53	5,6	23,0	72,6
- koleje	66	0,23	20	2,1	8,7	27,4
- inne komunikacyjne	0	0,00	0	0,0	0,0	0,0
UŻYTKI KOPALNIANE	4	0,01	0	0,0	0,0	0,0
TERENY OTWARTE	26 889	95,58	719	75,8	100,0	-
PRZESTRZEŃ ROLNICZA	17 477	62,13	641	67,5	89,2	100,0

Rodzaje użytkowania	Gmina – wieś			Miasto Żmigród				
	ha	%		ha	%			
- grunty orne	11 185	39,76	41,60	64,00	386	40,7	53,7	60,2
- sady	18	0,06	0,07	0,10	1	0,1	0,1	0,2
- łąki trwałe	3 661	13,02	13,61	20,95	198	20,9	27,5	30,9
- pastwiska trwałe	703	2,50	2,61	4,02	29	3,0	4,0	4,5
- stawy	1 525	5,42	5,67	8,73	0	0,0	0,0	0,0
- rowy	385	1,37	1,43	2,20	27	2,8	3,8	4,2
LASY I ZADRZEWIENIA	8 759	31,14	32,57	100,00	51	5,4	7,1	100,0
- lasy	8 584	30,52	31,92	98,00	30	3,2	4,2	58,8
- zadrzewienia i zakrzewienia	175	0,62	0,65	2,00	21	2,2	2,9	41,2
WODY	187	0,66	0,69	100,00	23	2,4	3,2	100,0
- wody płynące	130	0,46	0,48	69,52	17	1,8	2,4	73,9
- wody stojące	57	0,20	0,21	30,48	6	0,6	0,8	26,1
NIEUŻYTKI	385	1,37	1,43	-	2	0,2	0,3	-
RÓŻNE	80	0,28	0,30	-	2	0,2	0,3	-

13.3. Uwarunkowania wynikające z ukształtowanej sieci osadniczej, struktury funkcjonalno-przestrzennej.

1. Miejsko-wiejska gmina Żmigród należy do obszarów słabo zurbanizowanych; 44% ludności miejskiej (wskaźnik urbanizacyjny znacznie niższy od średniokrajowego, a tym bardziej średniowojewódzkiego).
2. Wiejska sieć osadnicza wykazuje silne rozdrobnienie; średnie zaludnienie miejscowości wiejskiej wynosi 216 mieszkańców, a sołectwa 288 mieszkańców. Są to wskaźniki niższe od przeciętnych dla kraju i województwa. Dominują jednostki osadnicze liczące do 200 mieszkańców (34% populacji wiejskiej gminy), a największa miejscowość nie przekracza 1000 mieszkańców (Korzeńsko – niespełna 900 mieszkańców).
3. Żmigród należy do małych miast (poniżej 10 tys. mieszkańców), z dominacją funkcji centralnych, przy niewielkim udziale funkcji specjalizowanych – głównie przemysłowych (znaczenie tych funkcji w ostatnich latach zmalało), pomimo korzystnego położenia komunikacyjnego (*patrz rozdz. 12.4 pkt 7*).
4. Z wiejskich jednostek osadniczych – Korzeńsko, Radziądz i Kaszyce Milickie – tworzyć się mogą drugorzędne (wspomagające) ośrodki usługowe w gminie, ze względu na ich wielkość oraz oddalenie od ośrodka miejskiego.
5. W strukturze użytkowania gruntów całej miejsko-wiejskiej gminy niewielki udział mają tereny zainwestowane (4,4% - wliczając w to zagospodarowanie miejskie), co jest odzwierciedleniem rzadkiego zaludnienia i małej koncentracji aktywności gospodarczej.
6. Pomimo niezbyt korzystnych uwarunkowań przyrodniczych, w strukturze użytkowania gruntów dominuje rolnicza przestrzeń produkcyjna, natomiast względnie nieduży jest udział lasów i terenów zadrzewionych (30,3%), niewiele wyższy niż średnio w kraju i województwie.
7. Wśród terenów zainwestowanych w wiejskiej części gminy zdecydowanie dominują tereny komunikacyjne (60%) przy niewielkim udziale terenów osadniczych,

co jest typowe dla gmin wiejskich o rzadkim zaludnieniu. Wpływa też na to przebieg przez gminę ważnych arterii komunikacyjnych (*patrz rozdz. 12.4*).

8. W mieście przeważają tereny osadnicze, a wśród nich – tereny przemysłowe (36% powierzchni terenów osadniczych); tereny mieszkaniowe obejmują 26,1% powierzchni miejskich terenów osadniczych.

9. Na jedno mieszkanie przypada w mieście 204 m² powierzchni terenów mieszkaniowych (783 m² terenów osadniczych), na wsi – około 1670 m² terenów mieszkaniowych (około 1840 m² terenów osadniczych). Na znacząco wyższy wskaźnik dotyczący terenów wiejskich, wpływa duży udział terenów rolnych zabudowanych (głównie pod zabudową zagrodową), którą tu wliczono do wiejskich terenów osadniczych.

14. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.

14.1. Gospodarka wodno-ściekowa.

14.1.1. Zaopatrzenie w wodę.

Na koniec 2003 roku długość sieci wodociągowych – według danych GUS – wynosiła 93 km (według „Programu ochrony środowiska dla gminy Żmigród” – 84 km), z tego na miasto przypadało 16 km tej sieci. Liczbę przyłączy sieci wodociągowej do budynków określono 2389, z tego 795 w mieście. Od roku 1996 długość sieci wodociągowej wzrosła o 17 km, tj. o 22,4%, głównie na terenach wiejskich (w mieście przyrost sieci wodociągowej wyniósł w tym okresie tylko 1 km). Obecnie prawie wszystkie tereny osadnicze miasta i gminy są zwodociągowane. Część sieci wodociągowej, zwłaszcza w centralnej części miasta jest już jednak w znacznym stopniu wyeksploatowana i wymaga wymiany.

Zużycie wody w roku 2003 wynosiło 513 dam³, z tego w mieście 303 dam³ (59%). Średnioroczny wskaźnik zużycia wody w całej gminie wynosi 34,2 m³/mieszkańca (około 94 l/dobę/mieszkańca), przy czym w mieście jest znacznie wyższy – 46,2 m³ (około 127 l/dobę/mieszkańca); średnie zużycie wody wodociągowej w ciągu roku 2003 (według GUS) w województwie wynosi 34,8 m³/mieszkańca. Zaopatrzenie miasta i gminy w wodę odbywa się z 9 ujęć, z których 6 znajduje się pod zarządem Zakładu Gospodarki Komunalnej Żmigród. Dwa pod zarządem PGNiG Oddział Zielonogórski, a jedno ujęcie, w Bychowie (dla grupowego wodociągu) należy do Zakładu Wodociągowego Związku Gmin „Bychowo”:

- Żmigródek; 8 studni; zasoby eksploatacyjne 202 m³/h,
- Osiek – Bukolewo; 2 studnie, w tym jedna rezerwowa; zasoby eksploatacyjne 30 m³/h (w studni eksploatowanej),
- Kopalnia Gazu Ziarnego w Radziądzu; 1 studnia; zasoby eksploatacyjne 1,6 m³/h,
- Kopalnia Gazu Ziarnego w Borzęcinie; 1 studnia; zasoby eksploatacyjne 30 m³/h,
- Bychowo (zaopatruje system wodociągowy 76 wsi i należy do największych w północnej części Dolnego Śląska); 6 studni, w tym 3 studnie o zasobach eksploatacyjnych 421 m³/h oraz 3 studnie zastępcze o zasobach 390 m³/h.

Na terenie gminy występują następujące strefy ochronne ujęć wód:

- a) strefa ochrony bezpośredniej ustanowiona decyzją Starosty Trzebnickiego nr OŚ.6223/9/A/2010 r., obejmująca działki nr 403, 405/3, 492, 422/223, 402/9, obręb Żmigródek,

Nr studni	Teren ochrony bezpośredniej	Nr działki
IAw	W obrębie ogrodzonego terenu	403 AM-1 obręb

7s 3z	Zakładu Uzdatniania Wody	Żmigródek
1A 4z	Pole zbliżone do prostokąta o wymiarach 41-43 m x 18-19 m	405/3 AM-1 obręb Żmigródek
7z	Pole prostokąta o wymiarach 17 m x 22 m	492 AM-1 obręb Żmigródek
5s	Pole rombu o boku 21,5 m	422/223 AM-1 obręb Żmigródek
6z	Pole zbliżone do prostokąta o wymiarach 16,5 m x 20,5-21,5 m	402/9 AM-1 obręb Żmigródek

- b) strefa ochrony bezpośredniej ustanowiona decyzją Starosty Trzebnickiego nr OŚ-6223/6/A/2010, obejmująca działkę nr 11/1, obręb Żmigród,

Nr studni	Teren ochrony bezpośredniej	Nr działki
S1	Obszar w kształcie prostokąta o długości boków 5,0 m x 5,4 m z usytuowaniem studni centralnie	Działka nr 11/1 AM-11 obręb Żmigród

- c) strefa ochrony bezpośredniej ustanowiona decyzją Starosty Trzebnickiego nr OŚRiL.6223.2.2010, obejmująca działki nr 397/4 i 397/5, obręb Osiek.

Nr studni	Teren ochrony bezpośredniej	Nr działki
S-1	Trapez o wymiarach 38,0 m x 30,0 m x 42,5 m x 30,0 m	397/4 AM-1 obręb Osiek
S-2	Prostokąt o wymiarach 19,6 m x 20,1 m	397/5 AM-1 obręb Osiek

Ujęcia pobierają wyłącznie wody podziemne z piętra czwartorzędowego. Zasoby tych wód są wystarczające, znacznie przekraczające zużycie. Również jakość wód jest zadowalająca, a występujące zanieczyszczenia mają charakter naturalny. Zwraca się jednak uwagę, że niektóre eksploatowane poziomy wodonośne mają słabą izolację litologiczną przed infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni gruntu, m.in. w związku z tym dla ujęć wód podziemnych w Barkowie i Korzeńsku ustanowiono pośrednie strefy ochronne (pozostałe ujęcia mają wyznaczoną tylko strefę bezpośrednią).

Na obszarze gminy, w Bychowie, znajduje się stacja uzdatniania wody o wydajności 330 m³/h. Stacja wyposażona jest w filtry odżelaziające i odmanganiające, jak również w dmuchawy napowietrzające wodę.

Największym odbiorcą wody z wodociągu na obszarze miasta i gminy Żmigród jest Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej w Żmigrodzie. Do innych odbiorców należą DPPD S.A. Zakład Przemysłu Drzewnego, Zakład Energetyczny „Wrocław” S.A. oraz Zakład Wodociągowy Związku Gmin „Bychowo”. To ostatnie przedsiębiorstwo zasila jednak w większości wodociągi miejscowości położonych poza gminą.

Do niezbędnych – obecnych i przyszłych – inwestycji dotyczących zaopatrzenia miasta i gminy Żmigród w wodę zaliczyć można: rozbudowę sieci w związku z przyrostem nowych terenów zabudowanych, wspomnianą już modernizację części sieci polegającą na wymianie zużytych odcinków oraz likwidację niektórych ujęć wody (zmniejszenie ich liczby w gminie).

14.1.2. Odprowadzanie ścieków.

W odróżnieniu od wyposażenia miejscowości w sieci wodociągowe, znacznie słabiej przedstawia się standard gospodarki ściekowej. Dotyczy to jednak wiejskich terenów osadniczych. Szacuje się, że około 28% (w skali całej gminy) gospodarstw domowych i zakładów przemysłowych podłączonych jest do sieci kanalizacji sanitarnej. W mieście około 98% mieszkańców korzysta z tej sieci i jest to wskaźnik wyższy niż dla przeciętnego miasta w województwie; na wsi szacunkowo 8% mieszkańców korzysta z sieci kanalizacyjnej.

W 2003 roku – według danych GUS – długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 34,0 km, z tego w mieście 22 km. Według „Programu ochrony środowiska...” długość sieci kanalizacyjnej wynosi 40,9 km. Ten wzrost wynika zapewne z ukończonej budowy sieci we wsiach Żmigrodek, Borek i Garbce. W okresie lat 1996-2003 długość sieci kanalizacji sanitarnej wzrosła ponad 2-krotnie (o 112,5%), przy czym na terenach wiejskich wzrost ten był 12-krotny, a w mieście, już na początku omawianego okresu dobrze wyposażonego w tym zakresie, przyrost długości sieci wyniósł około 47%. Pomimo tego wysokiego tempa rozwoju sieci kanalizacyjnych nadal większość wiejskich terenów osadniczych pozostaje poza zasięgiem tych systemów; liczba przyłączy do budynków wynosi we wsiach 192 (w mieście 695 – w 2003 roku według GUS). Podstawowymi urządzeniami do usuwania ścieków bytowych są na wsi suche ustępy, bezodpływowe osadniki gnilne – okresowo opróżniane oraz doły chłonne. Osadniki gnilne odznaczają się różnym stanem technicznym i nie zawsze eksploatowane są prawidłowo. Często obserwuje się bezpośrednie zrzucanie surowych ścieków do kanalizacji deszczowej lub rowów. Przy wysokim stopniu zwodociągowania gminy, taka praktyka stwarza wysokie zagrożenie środowiska gruntowo-wodnego. Przejawem tego zagrożenia na obszarze gminy jest znaczny stopień degradacji

ekosystemów wodnych w rzekach Baryczy, Orli, Sąciecznicy oraz ich dopływów, a także wód w rowach melioracyjnych. Szacuje się, że około 35% ścieków komunalnych wytwarzanych na obszarze miasta i gminy trafia na oczyszczalnię ścieków. W 2003 roku, według danych GUS, systemami kanalizacji odprowadzanych było 288 dam^3 ścieków, z tego 270 dam^3 z miasta (około 94%).

Na obszarze miasta działa komunalna oczyszczalnia ścieków o maksymalnej przepustowości $Q_{\max} = 2200 \text{ m}^3/\text{d}$ ($Q_{\text{sr}} \cdot h = 1900 \text{ m}^3/\text{d}$; $Q_{\max} \cdot h = 190 \text{ m}^3/\text{h}$). Obecnie oczyszczalnia ta jest obciążona w 40-50%. Redukcja zanieczyszczeń w zakresie BZT₅, ChZT i zawiesiny ogólnej osiąga 90-95%, natomiast biogenów około 80%. Zrzut oczyszczonych ścieków odbywa się do rzeki Sąciecznicy w km 0+600. Oprócz tej oczyszczalni, na obszarze gminy działa 11 indywidualnych systemów odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków, w tym 6 oczyszczalni zakładowych:

- Szkoła Podstawowa w Barkowie; oczyszczalnia typu PURFLO z drenażem rozsączającym,
- Szkoła Podstawowa w Korzeńsku; oczyszczalnia typu PURFLO z drenażem rozsączającym,
- Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa „POLA” w Żmigródku; biologiczne oczyszczanie ścieków z odprowadzeniem do potoku Struga ($Q_{\text{sr}} = 52,8 \text{ m}^3/\text{d}$),
- Szkoła Podstawowa w Powidzku; odprowadzanie (zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym) ścieków do ziemi ($Q_{\text{sr}} = 4,0 \text{ m}^3/\text{d}$),
- Kliszkowice; oczyszczalnia typu TURBOJET EP-80 ($80 \text{ m}^3/\text{d}$) z podwyższonym usuwaniem biogenów, obsługująca trzy budynki wielorodzinne spółdzielni mieszkaniowej,
- Zakład Eksploatacji „Tor Doświadczalny” w Węglewie; osadnik gnilny, zrzut do rzeki Barycz,
- Zielonogórski Zakład Górnictwa Nafty i Gazu; oczyszczanie ścieków na osadnikach żelbetowych i filtrze piaskowym, odprowadzanie drenażowe,
- POM Żmigród; odprowadzanie ścieków i wód opadowych do rzeki Barycz,
- Zlewnia Mleka w Barkowie; oczyszczanie ścieków na osadnikach żelbetowych i filtrze piaskowym, odprowadzanie drenażowe,
- Kopalnia Gazu Ziarnego „Radziądź”; oczyszczanie ścieków bytowo-gospodarczych z popłuczyn w 3-komorowym osadniku.

Na terenach wiejskich – w kilku miejscowościach – istnieją odcinki kanalizacji deszczowej, które odprowadzają ścieki do cieków powierzchniowych i rowów melioracyjnych. Najpełniejszy system odprowadzania wód opadowych ma miasto. W przeważającej części jest to jednak kanalizacja ogólnospławna (18,4 km) i tylko 3,4 km stanowi wyłącznie kanalizacja deszczowa. Taki układ niekorzystnie wpływa na pracę oczyszczalni komunalnej.

Systemy kanalizacji deszczowej są w znacznym stopniu zdekapitalizowane i na wielu odcinkach niedrożne. Nierzadko wykorzystywane są do zrzutu ścieków sanitarnych, a kanalizacje te nie posiadają urządzeń podczyszczających ścieki.

W koncepcjach rozwoju gospodarki ściekowej w gminie (zapisanych m.in. w „Programie ochrony środowiska...”) przewiduje się dwa główne systemy: jeden związany z istniejącą komunalną oczyszczalnią ścieków w Żmigrodzie (oczyszczalnia ta wymagać będzie pewnej modernizacji wynikającej ze zwiększonego zrzutu ścieków) oraz drugi system związany z budowaną nową oczyszczalnią ścieków w Korzeńsku, do której podłączone będą kanalizacje wsi Korzeńsko, Chodlewo, Laskowa, Dębno i Przywsie (tj. północna część gminy). Przewiduje się ponadto budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Ruda Milicka i Niezgodą, zakończone oczyszczalnią ścieków w Rudzie Milickiej. Ta niewielka oczyszczalnia obsługiwać ma 433 odbiorców; projektowany zrzut do rzeki Baryczy w ilości $Q = 58 \text{ m}^3/\text{d}$. Dla oczyszczalni ścieków w Korzeńsku przewiduje się obsługę około 1580 odbiorców oraz zrzut oczyszczonych ścieków do rzeki Orli w ilości $Q = 210 \text{ m}^3/\text{d}$. Sieć kanalizacyjna (do wybudowania) obsługiwana przez cztery oczyszczalnie ścieków ma mieć 14 230 m długości, w tym 9250 m to sieć przesyłowa.

Odpowiednio zmodernizowana oczyszczalnia w Żmigrodzie obsługiwać będzie pozostałe miejscowości gminy. Zlewnia tej oczyszczalni obejmować ma 50 556 m sieci kanalizacji sanitarnej, w tym 32 861 m sieci przesyłowej. Oprócz budowy nowych systemów kanalizacyjnych, których łączna długość obejmować będzie około 31,0 km, do najpoważniejszych przedsięwzięć inwestycyjnych należeć będzie modernizacja istniejących systemów, w szczególności rozdzielenie kanalizacji ogólnospławnej w mieście (o długości 18,0 km). Znacznej też rozbudowy (i modernizacji) wymagają same sieci kanalizacji deszczowej. Planuje się budowę 18,0 km sieci kanalizacji deszczowej odprowadzających ścieki do wód powierzchniowych.

14.2. Gospodarka odpadami.

Głównym wytwórcą odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe i różne obiekty usługowe, a także zakłady przemysłowe, w szczególności: Przedsiębiorstwo Produkcji Mebli „JAFRA” w Karnicach, Zakłady Przemysłu Drzewnego w Korzeńsku oraz „BOOWMAN GASTRO-INSTAL” w Żmigrodzie.

W mieście i gminie pilotażowo wdrożono system selektywnej zbiórki odpadów (segregacja odpadów „u źródła”). Selekcji podlega tu szkło (białe i kolorowe osobno) oraz plastik. Kontenery dla selektywnej zbiórki rozmieszczono przede wszystkim w rejonach z zabudową wielorodzinną (11 miejsc).

Brak danych nie pozwala na określenie ilości i rodzajów wytwarzanych w gminie odpadów przemysłowych. Nie wykazano też (w bazie SIGOP) odpadów niebezpiecznych. Odnośnie frakcji organicznych (odpady biodegradowalne), to szacuje się, że stanowią one około 16% strumienia odpadów komunalnych; na rok 2003 wskaźnikowo określono ilość odpadów organicznych na 600 ton.

Miasto i gmina Żmigród ma uchwalony (w 2004 r.) Plan Gospodarki Odpadami, stanowiący część Programu Ochrony Środowiska. W planie tym zwrócono uwagę na konieczność modyfikacji dotychczasowego systemu zbierania i unieszkodliwiania odpadów. Najbardziej pożądane byłoby utworzenie ponadgminnego systemu gospodarki odpadami. W przypadku braku inicjatywy w kierunku utworzenia związku międzygminnego dla rozwiązania tego problemu, najpilniejszym zadaniem dla gminy będzie utworzenie nowego, własnego składowiska odpadów. Jego lokalizacja musi być jednak poprzedzona odpowiednim studium lokalizacyjnym. Rozwiązanie tego problemu nie będzie łatwe z uwagi na cechy środowiska przyrodniczego oraz występowanie rozległych obszarów objętych ochroną.

14.3. Gospodarka energetyczna.

14.3.1. Zaspokojenie w energię elektryczną.

Przez gminę przebiegają dwie napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia:

- linia 110 kV – S-153 relacji Oborniki Śląskie – Żmigród,
- linia 110 kV – S-136 relacji Żmigród – Rawicz.

Zaspokojenie obszaru gminy w energię elektryczną odbywa się z sieci państwowej liniami napowietrznymi średniego napięcia 20 kV z GPZ 110 kV/20 kV, znajdującego się na terenie miasta. Do poszczególnych odbiorców energii przesyłana jest napowietrznymi lub kablowymi liniami niskich napięć ze stacji transformatorowych (w większości słupowych) 20 kV/0,4 kV. Stan techniczny sieci średniego napięcia ocenia się jako dobry, natomiast sieć niskich napięć wymaga remontów. W sieci elektroenergetycznej, w jej przepustowości, występują rezerwy.

Przewiduje się budowę nowej linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV relacji Ścinawa – Żmigród.

14.3.2. Zaopatrzenie w gaz sieciowy.

Długość rozdzielczej sieci gazowej wynosi 51,6 km, z tego 163 km w mieście. Liczba przyłączy do budynków wynosi 2153, z tego 1926 w mieście; około 87% mieszkańców miasta korzysta z gazu sieciowego. Oprócz miasta, rozdzielcza sieć gazowa znajduje się w Żmigródku (niskiego ciśnienia) oraz w Radziądzu (średniego ciśnienia).

Przez obszar gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia, relacji Aleksandrowice – Borzęcin – Żmigródek – Radziądz, z odgałęzieniami:

- 1) Aleksandrowice – kopalnia Załęcze – DN 350; ciśnienie nominalne PN 6,3 MPa;
- 2) kopalnia Załęcze – kopalnia Borzęcin – DN 250; ciśnienie nominalne PN 6,3 MPa;
- 3) kopalnia Borzęcin – kopalnia Radziądz – DN 300; ciśnienie nominalne 6,3 MPa;
- 4) kopalnia Radziądz – DN 200; ciśnienie nominalne DN 200; ciśnienie nominalne PN 6,3 MPa;
- 5) wieś Radziądz – DN 80; ciśnienie nominalne PN 6,3 MPa;
- 6) wieś Żmigródek – DN 80; ciśnienie nominalne PN 6,3 MPa.

Stacje redukcyjno-pomiarowe I^o znajdują się w Borzęcinie, Żmigródku i Radziądzu, II° w Żmigrodzie przy ul. Kolejowej oraz w Żmigródku.

Dalsza rozbudowa sieci gazowej w gminie uzależniona będzie od możliwości technicznych i ekonomicznych warunków dostawy paliwa. Obecnie w gminie działa wiele punktów dystrybucji gazu propan-butan, wykorzystywanego do celów kuchennych i grzewczych przez niektóre gospodarstwa niemające dostępu do gazu sieciowego.

szacunkowo 35% ścieków komunalnych wytwarzanych w mieście i gminie. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków z oczyszczalni żmigrodzkiej jest rzeka Sasicznica.

7. Oprócz komunalnej oczyszczalni ścieków na obszarze miasta i gminy działa 11 indywidualnych systemów odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków, w tym 6 zakładowych.
8. Najpełniejszym systemem kanalizacji deszczowej dysponuje miasto, przy czym 18,4 km sieci to kanalizacja ogólnospławna (3,4 km wyłącznie deszczowa). W kilku miejscowościach wiejskich istnieją odcinki kanalizacji deszczowej odprowadzające ścieki opadowe do cieków powierzchniowych (głównie rowów melioracyjnych). Systemy kanalizacji deszczowej są w znacznym stopniu zdekapitalizowane i niedrożne. Miejscami wykorzystywane są też do zrzutu ścieków bytowych. Systemy kanalizacji deszczowej nie posiadają urządzeń podczyszczających ścieki.
9. W koncepcjach rozwoju gospodarki ściekowej gminy przewiduje się dwa główne systemy kanalizacji sanitarnej – jeden związany z istniejącą oczyszczalnią ścieków w Żmigrodzie, z odpowiednią jej modernizacją (zrzut ścieków do rzeki Sasicznicy) oraz drugi, związany z nową oczyszczalnią w Korzeńsku (zrzut ścieków do rzeki Orla). Ponadto przewiduje się budowę małej oczyszczalni ścieków w Rudzie Milickiej (zrzut oczyszczonych ścieków do rzeki Baryczy) obsługującej także miejscowość Niezgoda.
10. Obecnie odpady komunalne z miasta i gminy Żmigród wywożone są na składowisko we wsi Gatka, położone około 11 km od miasta (1,4 ha powierzchni i około 33,5 tys. m³ pojemności całkowitej). Przewiduje się eksploatację tego składowiska do końca 2007 roku, tak więc wskazanie nowego miejsca składowania żmigrodzkich odpadów należy do najpilniejszych do rozwiązania problemów w gminie. Obecnie jednak przystąpiono do rozbudowy istniejącego składowiska.
11. W gminie wprowadzono pilotażowo system selektywnej zbiórki odpadów, którym objęto głównie tereny z zabudową wielorodzinną.
12. W dalszym rozwoju gospodarki odpadami jako pożądane, uznaje się włączenie gminy do ponadgminnego (np. powiatowego) systemu tej gospodarki.

14.3.3. Zaopatrzenie w energię ciepłą.

W systemach ogrzewania dominują indywidualne paleniska domowe, wykorzystujące głównie paliwa stałe. W mieście działa też kilka lokalnych kotłowni (najczęściej przykładowe) opalanych głównie na gaz lub olej napędowy.

14.4. Uwarunkowania wynikające ze stanu wyposażenia gminy w infrastrukturę techniczną oraz potrzeb i możliwości rozwoju tej infrastruktury.

1. Miasto i gmina Żmigród są w pełni zwodociągowane, tylko przysiółki Czarny Las i Bukalowo są w trakcie wodociągowania.
2. Zaopatrzenie gminy w wodę odbywa się z 9 ujęć; woda pobierana jest z piętra czwartorzędowego; jej ilość jest wystarczająca (znacznie przekraczająca aktualne zużycie), a jakość zadowalająca (występują tylko zanieczyszczenia naturalne), chociaż niektóre eksploatowane poziomy wodonośne mają słabą izolację od powierzchni gruntu; dla ujęć wód podziemnych w Barkowie i Korzeńsku wyznaczono pośrednie strefy ochronne.
3. W Bychowie znajduje się stacja uzdatniania wody.
4. Aktualny wskaźnik zużycia wody wynosi 34,2 m³/mieszkańca rocznie (około 94 l/dobę/mieszkańca) na terenach wiejskich oraz 46,2 m³/mieszkańca rocznie (około 127 l/dobę/mieszkańca) w mieście.
5. Rozbudowaną sieć kanalizacji sanitarnej ma jedynie miasto, gdzie około 98% mieszkańców korzysta z tej sieci; na wsi tylko około 8%. Zakończono budowę sieci kanalizacyjnej we wsiach Żmigródek, Borek i Garbce. Obserwuje się szybkie tempo przyrostu sieci kanalizacyjnej, nadal jednak podstawowym sposobem odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków bytowych na wsi są suche ustępy, bezodpływowe osadniki gnilne lub doły chłonne (okresowo opróżniane). Obiekty te nie zawsze są prawidłowo eksploatowane, stanowiąc istotne zagrożenie dla środowiska gruntowo-wodnego i wodnego.
6. W mieście działa komunalna oczyszczalnia ścieków o przepustowości $Q_{\max} = 2200 \text{ m}^3/\text{d}$ ($Q_{\text{sr h}} = 1900 \text{ m}^3/\text{d}$) i jest obecnie obciążona w 40-50%. Na oczyszczalnię tę trafia